

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Filip Mašek

**Mediální reflexe Marilyn Mansonova v
českém tisku**

Bakalářská práce

Praha 2018

Autor práce: **Filip Mašek**

Vedoucí práce: **prof. MgA. Martin Štoll, Ph.D.**

Studijní obor: Mediální studia

Rok obhajoby: 2018

Bibliografický záznam

MAŠEK, Filip. *Mediální reflexe Marilyn Mansonova v českém tisku*. Praha, 2018. 73 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí bakalářské práce prof. MgA. Martin Štoll, Ph.D..

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá americkým zpěvákem Marilynem Mansonem a jeho reflexí v masových médiích. Marilyn Manson vstupuje ve známost na počátku 90. let 20. století a zanedlouho se stává vůdčí osobností světové hudební scény a jedním z nejkontroverznějších produktů americké populární kultury. Jeho tvorba, hlasitě kritizující americkou společnost a náboženství, šokuje i baví veřejnost a zapříčiňuje jednu z prvních větších globálních debat o vlivu násilí a brutálního umění na mládež. Je obviňován z nabádání lidí k nelegálním činům, drogám či z propagace homosexuality a sadismu. Média stojí za celou Mansonovou kariérou a tato práce se tímto fenoménem zabývá. Chronologicky představuje umělcův život a kariéru a neopomíjí všechny větší kontroverze, které se ve spojení s jeho jménem objevily. Ve druhé části se soustředí na česká média, zkoumá trend informování hudebních a nehudebních periodik a jejich internetových mutací o umělci od jeho prvního mezinárodního úspěchu v roce 1996 po současnost. Třetí část představuje dotazníkové šetření, které se zabývá nejen Mansonem, ale rovněž vztahem kontroverze a médií obecně.

Abstract

This bachelor thesis deals with the American singer Marilyn Manson and his reflection in the mass media. Marilyn Manson becomes well-known in the early 90's of the 20th century and soon becomes a leading figure of the global music scene and one of the most controversial products of the American pop culture. His work, loudly criticizing the American society and religion in general, both shocks and entertains the public and causes one of the first major global discourses on the influence of violence and brutal art on the youth. He is accused of encouraging people to illegal actions,

drugs and promoting homosexuality and sadism. Mass media are very present in all of Manson's career and that is the main interest of this thesis. The first part chronologically presents the artist's life and career and mentions the biggest controversies, which arose in the context of his work. The second part deals with the Czech media and looks into the trend of how was the public informed about Manson via musical and non-musical periodicals and their online versions since the international breakthrough in 1996 until today. Third part presents the survey on Marilyn Manson and also on the relations of controversy and media in general.

Klíčová slova

Marilyn Manson, rock, metal, populární kultura

Keywords

Marilyn Manson, rock, metal, music, pop culture

Rozsah práce: 113 220 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 19. 07. 2018

Filip Mašek

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval prof. MgA. Martin Štoll, Ph.D. za výjimečnou vstřícnost při vedení této práce a Kristýně Dobrianské za poskytnutí cenných informací.

Obsah

ÚVOD.....	1
1. MARILYN MANSON	3
1.1. DĚTSTVÍ A DOSPÍVÁNÍ.....	3
1.2. MARILYN MANSON AND THE SPOOKY KIDS (1989 - 1992)	5
1.2.1 Vznik pseudonymu	5
1.2.2 Počátky hudební tvorby a performací.....	6
1.3. PORTRAIT OF AN AMERICAN FAMILY - DEBUTOVÉ ALBUM (1993 - 1995)	8
1.4. SMELLS LIKE CHILDREN - PRVNÍ HIT (1995)	9
1.5. ANTICHRIST SUPERSTAR - MEZINÁRODNÍ SLÁVA (1996 - 1997)	11
1.5.1 Kauza Ozzfest 1997	12
1.6. MECHANICAL ANIMALS - UMĚLECKÝ VRCHOL (1998 - 1999)	13
1.6.1 Masakr na Columbine High school	15
1.7. HOLLY WOOD (IN THE SHADOW OF THE VALLEY OF DEATH) - KARIÉRNÍ VRCHOL V MOŘI PROTESTŮ (2000 - 2002)	17
1.7.1 Reakce na Columbine	18
1.8. THE GOLDEN AGE OF GROTESQUE - Z ANTIKRISTA CIRKUSÁKEM (2002 - 2003)	19
1.9. EAT ME, DRINK ME - TVŮRČÍ I OSOBNÍ KRIZE (2005 - 2008).....	22
1.10. THE HIGH END OF LOW - PÁD NA DNO (2009 - 2011)	23
1.11. BORN VILLAIN - POKUS O COMEBACK (2012 - 2014).....	26
1.12. THE PALE EMPEROR - NÁVRAT FORMY (2015 - 2016)	27
1.13. HEAVEN UPSIDE DOWN - ŽIVÁ VODA (2017 - 2018).....	29
2. REFLEXE MARILYNA MANSONA V ČESKÉM TISKU.....	32
2.1. 1996.....	32
2.2. 1997.....	33
2.3. 1998.....	34
2.4. 1999.....	35
2.5. 2000.....	36
2.6. 2001.....	37
2.7. 2002 - 2006	39
2.8. 2007 - 2008	41
2.9. 2009 - 2011	42
2.10. 2012 - 2018	44
3. DOTAZNÍKOVÝ VÝZKUM.....	46
3.1. VSTUPNÍ ČÁST A METODIKA	46
3.2. ANALYTICKÁ A INTERPRETAČNÍ ČÁST	49
3.2.1 Otázka č. 1 - obeznámenost	49
3.2.2 Otázka č. 2 - charakteristika	51
3.2.3 Otázka č. 3 - pseudonym.....	52
3.2.4 Otázka č. 4 - žánr.....	52
3.2.5 Otázka č. 5 - datace	52
3.2.6 Otázka č. 6 - relevance	52
3.2.7 Otázka č. 7 - věk	53
3.2.8 Otázka č. 8 - drb	53
3.2.9 Otázky č. 9 - mediální reflexe	53
3.2.10 Otázka č. 10 - mediální obraz	55
3.2.11 Otázka č. 11 - křivda/ublížení v médiích.....	57
3.2.12 Otázka č. 12 - kontroverzní osobnosti.....	58
3.2.13 Otázka č. 13 - šokující událost.....	59
ZÁVĚR	60
SUMMARY	62
POUŽITÁ LITERATURA.....	63

Úvod

Marilyn Manson patří od svého vstupu na hudební scénu v polovině devadesátých let minulého století k nejkontroverznějším umělcům naší doby. I přes žánrovou tvrdost jeho hudby se stal na přelomu tisíciletí proslulým po celém světě, a to především svým vzezřením, pověstí šilence a skandály, které ho obklopovaly. Většina populace by nedokázala jmenovat jednu jeho píseň, ale pravděpodobně by si vybavila namalovaného vysokého *gotika* s černou rtěnkou a barevnými kontaktními čočkami. Tato doba je však dávno pryč. Manson sice stále vydává alba, vyprodává arény po celém světě a jako hlavní hvězda dominuje hudebním festivalům po boku největších světových jmen, šokující články o jeho osobě byste však v médiích hledali obtížně. Zájem o jeho hudbu tedy v rockové komunitě neupadá, veřejný zájem o jeho osobu však ano.

V této práci se hodlám v první řadě věnovat jeho životu a jeho tvorbě jako takové. Cílem první části práce bude tedy zmapování jeho dosavadní kariéry. Představím jeho nezpochybnitelně nejdůležitější přínos světové kultuře, tedy hudební umění jeho a jeho kapely od prvopočátků a založení skupiny a vydání jejího prvního alba, přes jejich absolutní umělecký vrchol i komerční úspěch na přelomu století či osobní i tvůrčí krizi na konci nultých let až po znovunabytí elánu v posledních pár letech. Zaměřím se i na nedělitelnou součást jeho tvorby, a to estetickou vizuální podobu, kterou se již přes dvacet let prezentuje a kterou svou muziku nepochybně doplňuje. Neopomenu ani Mansonův přesah do jiných odvětví kultury, především tedy do malířství, ale i do filmu či dokonce do gastronomie. V souvislosti s tím se pokusím jmenovat některé z nejvýraznějších kontroverzních událostí či skutečností, které umělce během jeho kariéry doprovázely.

Ve druhé části práce se budu věnovat českým médiím, tedy především tisku, ale neopomenu ani internetové prostředí. Budu se snažit sledovat trend stylu, ve kterém bylo o umělcovi psáno, při jaké příležitosti a s jakými konotacemi. Pokusím se najít rozdíly mezi články hudebních periodik a články (především kulturních rubrik) zpravodajského tisku. Obdobně jako v první části bude přehled řazen chronologicky,

v tomto případě počínaje rokem 1996, vzhledem k tomu, že to je rok, kdy kapela nabyla světové slávy a dostala se do širšího povědomí veřejnosti i do oblasti zájmu hudebních fanoušků, a tak tedy i do prostředí českého tisku.

Ve třetí části bakalářské práce představím výsledky dotazníkového šetření, které jsem na počátku léta 2018 provedl. Dotazníkové formě výzkumu jsem podrobil tři sta lidí, které jsem rozdělil do tří skupin. Poprvé se v této části práce rovněž odkloním od Marilyn Manson jako takového. Dotazník jsem z části věnoval obecnější sféře kontroverze ve světě i českým médiím jako takovým, pokusím se tedy představit výsledky i této části výzkumu, které poté v kontextu tématu této práce využiji k formulaci závěrů, od kterých si slibuji, že poslouží jako zakončení mé práce.

Stěžejní dílo používané k vypracování první části této práce je kniha *Dlouhá trnitá cesta z pekla*, kterou spolu s Neilem Straussem napsal sám Marilyn Manson a slouží tak jako velmi svérázná autobiografie umělce. Kniha popisuje nejen Mansonovo dětství na Floridě či cestu ke slávě, ale po vzoru Danteho pekla je rozdělena do devíti částí a představuje i nespočet inspirací, fiozofických myšlenek i pravidel a zásad, které něco znamenají v Mansonově životě. Jako další zdroje mi poslouží internetové zdroje, vzhledem k absenci novější literatury týkající se tématu. Využiji tedy internetovou mediální reflexi hudebních periodik i zpravodajských serverů, zejména pak *Rolling Stone*, *MTV*, *Loudwire*, *Blabbermouth*, *CNN*, *BBC* a další.

Ve druhé části práce se přirozeně opírám o česká periodika, z nichž některá stále vycházejí, některá však zanikla či dokonce vycházela jen velmi krátkou dobu, která byla však pro mé účely vhodná. Z hudebních periodik se opírám především o časopisy *Rock & Pop*, *Spark* a *Report* včetně jejich internetových mutací. Z nehudebních periodik se jedná o směsici více různých titulů, mezi kterými figurují především *Lidové noviny*, *Reflex*, *Právo*, *Mladá Fronta Dnes* a *Pražský deník*.

1. Marilyn Manson

1.1. Dětství a dospívání

Marilyn Manson se narodil 5. ledna 1969 v maloměstské rodině v Cantonu ve státě Ohio jako Brian Hugh Warner. Jeho otec Hugh byl veterán z války ve Vietnamu, kde sloužil jako letecký mechanik u vrtulníků a příslušník Ranch Hands, což byla utajená skupina odpovědná za shazování nebezpečného herbicidu po celém Vietnamu. Z válečných let si Hugh odnesl posttraumatickou stresovou poruchu, která se projevovala například tím, že se v noci probouzel, řval a rozbíjel věci. Manson ve své knize popisuje, že se otce celé dětství bál a měl s ním pramálo společného. *"Nestarál se a nebyl ani od toho, aby se staral. Když jsem vyžadoval jeho pozornost, dostalo se mi jí obvykle prostřednictvím pásku od kalhot přeloženého napůl, který pak při kontaktu s mojí zadnicí vydával hlasitý pleskavý zvuk,"* píše Manson.¹ Po otci prý zdědil vznětlivou povahu a svéhlavou ctižádost. Těžko říct, na kolik se Mansonova výpověď v knize o problematickém vztahu blíží skutečnosti, vzhledem k tomu, že se v pozdějších letech netajil tím, že je jeho otec pravidelným návštěvníkem jeho koncertů, v roce 2015 spolu s fotografem Terryem Richardsonem nafotili pro magazín *PAPER* sérii fotografií, kde jsou oba stejně namalovaní bílým make-upem a po otcově smrti Manson na sociálních sítích vyjádřil hluboký smutek nad smrtí s tím, že *"bude navždy nejlepším otcem na světě"*.^{2 3}

Matka Barbara Warner Wyer malého Briana naopak rozmazlovala, za což jí však chlapec nebyl vděčný a snažil se z jejího vlivu vymanit. Aby si ho k sobě více připoutala, začala mu tvrdit, že je pořád nemocný, aby si ho mohla nechávat doma a starat se o něj. Jako své jediné dítě zkrátka nechtěla, aby ji někdy opustil. Když se ve dvaadvaceti letech Brian skutečně odstěhoval, seděla každý den v jeho pokoji a usedavě plakala, dokud svůj ochranný pud nenasměrovala na krysy, jejichž chovem se později dlouho věnovala.⁴

¹ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 65

² Grow, Kory. Marilyn Manson Shows Us His Soft Side. In: *PAPER Magazine* [online] 9.2.2015 [cit. 16.6.2018] Dostupné z: <http://www.papermag.com/marilyn-manson-shows-us-his-soft-side-1427505200.html>

³ Marilyn Manson. In: Instagram [online]. 8.7.2017 [cit. 16.6.2018]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/BWQ83cGhSu4/?taken-by=marilynmanson>

V Ohio vychodil křesťanskou základní školu, která jeho pozdější tvorbu výrazně ovlivnila. Škola byla velice konzervativní a ve svých praktikách vůči dětem poměrně drsná. *"Kázání trvala tři až pět hodin, a pokud jsem usnul, byl jsem pokárán a odveden do zvláštní místnosti, kde se pořádaly speciální semináře pro mladé. Tady mě spolu s asi desítkou dalších děcek plísnilo kvůli sexu, drogám, rocku a materiálnímu světu, až jsme vyčerpáním málem zvraceli. Hodně to připomínalo vymývání mozku: byli jsme unavení a oni nám schválně nedali najíst, abychom měli hlad, a o to více se nás všechno dotýkalo."*⁵ Postupně začal Brian školu nenávidět a pochybovat o celé její ideologii. V Bohu neveřil a pomalu si začal uvědomovat skutečnosti, které se staly pro jeho následnou celoživotní tvorbu naprosto stěžejní - Bůh ani Satan neexistují, všechno zlo i dobro se dá nalézt pouze v lidech samotných a náboženství sloužila a slouží pouze k ovládnutí společnosti. Brian chtěl zoufale na veřejnou školu, začal tedy rebelovat v podobě založení školního černého trhu s deskami Davida Bowieho, Queen, Black Sabbath či Alice Coopera, zkrátka veškeré hudby, která byla autoritami označována za kacírskou, homosexualitu oslavující či přímo satanistickou. Vytoužený přestup na veřejnou školu však situaci moc nezlepšil. Podivný vztah s rodiči a křesťanská škola přirozeně mladého Briana poznamenaly. Stal se z něho nešťastný mladík, který navíc kvůli svému nepříliš vábnému vzhledu zažíval pocity frustrace a sexuální deprimace. Neměl moc přátel, což vedlo k sociální izolaci i k sebepoškozování.⁶

Situace se poněkud zlepšila s přestěhováním rodiny na předměstí Miami Fort Lauderdale, kde otec Hugh získal práci prodejce nábytku. Brian na Floridě studoval divadlo a novinářinu, pracoval v obchodě s deskami a psal krátké básně a povídky, povětšinou s hororovou či sadistickou tematikou. *"Rozesílal jsem je všude od Penthouse až po The Horror Show a The American Atheist. Každé ráno jsem letěl ke dveřím, sotva jsem zaslechl pošťáka. Ale v brašně mi nosil jen zklamání: buďto nic, nebo odmítnutí"*.⁷ Později začal pracovat jako novinář a psal především do kulturních a hudebních rubrik. Při psaní kritik a vedení rozhovorů s hvězdami, které do města přijížděly hrát, si však připadal stále více a více nesvůj. Začal totiž cítit, že by se mu líbilo, kdyby otázky nemusel klást, ale mohl na ně odpovídat. Jedním z umělců, které Manson pro časopis *25th Parallel* vyzpovídal, byl také Trent Reznor ze skupiny Nine Inch Nails, kterému

⁴ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 69

⁵ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 36

⁶ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 69

budoucí Marilyn Manson vděčí za otevření brány do velkého hudebního světa. *"Trenta jsem spatřil poprvé, jak se mračí v koutě na zvukové zkoušce", vypráví Manson. "Jakmile jsme se dali do řeči, Trent roztál a začal být příjemný. Ale byl jsem novinář. Debatoval se mnou jen proto, aby zabil čas před vystoupením ve městě, kde nikoho neznal. Když zavítal Trent Reznor do města příště, byl jsem už jeho předskokanem".⁸*

1.2. Marilyn Manson and the Spooky Kids (1989 - 1992)

1.2.1 Vznik pseudonymu

"Nudilo mě posedávat u televize a sledovat reprízy Báječných let a estrády a přitom si uvědomovat, jak moc jsou Američané stupidní. Tohle všechno mě přivedlo na myšlenku vytvořit vlastní vědecký projekt a zjistit, jestli by bílé kapele, která nerapuje, mohl projít daleko víc urážlivý a nezákonný projev než jen rýmovačky od 2 Live Crew. Jako performer jsem chtěl být ten nejhlasitější, nejzuřivější budík, protože podle mě neexistoval jiný způsob, jak společnost z jejího křesťanského a mediálního kómatu probudit," popisoval umělec zrod prvotních myšlenek o založení kapely v roce 1989. To na sebe nenechalo dlouho čekat.⁹

Jako každý správný umělec, který se chce zahalit alespoň tenkou rouškou tajemství a atraktivity, potřeboval Brian umělecký pseudonym. Jménem Marilyn Manson původně pojmenoval protagonistu některých svých povídek. Byla to postava, která vždy dělala vše pro to, aby ji měli lidé rádi. V momentě, kdy si v ní našli zalíbení, je podvedla či zahubila. Pro mladého tvůrce to bylo perfektní. Jakožto frustrovaný mladík si všiml, že americká konzumní společnost je založena na strachu. Televizní reklamy prodávají zkrášlovací produkty lidem, kteří se bojí toho, že by si snad kvůli svému zevnějšku nikdy nikoho nenašli, pojišťovny zase straší lidi možností nějakého neštěstí, které se zvládne lépe vyřešit, pokud se u nich necháte pojistit a v neposlední řadě (na počátku 90. let, stejně jako dnes, ve Spojených státech velice vlivná) katolická církev, která lidi trýzní představou pekla a ztráty věčného blahobytu či vykoupení. Dalším výrazným rysem americké společnosti je adorace celebrit a pop kultury obecně. Již od 50. let se s masovým rozšířením televize stala severoamerická společnost více

⁷ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 90

⁸ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 103

⁹ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 108

než kterákoliv závislá na světě celebrit - pomyslné *smetánky*. Brian se vždy zajímal o 60. léta (hippies, atentát na JFK, tragédie na koncertě Rolling Stones v Altamontu) a zaujaly ho v tomto kontextu zejména dvě věci. Média dávala téměř stejný prostor dvěma kompletně odlišným lidem. Šlo o herečku, zpěvačku a modelku Marilyn Monroe a masového vraha Charlese Mansona. *"V té době jsem psal hodně textů, a jméno Marilyn Manson vyjdřovalo všechno, co jsem chtěl popsat. Mužství, ženství, krásu a ošklivost... přitom zůstávalo ryze americké. Bylo to vyjádření charakteru americké kultury, toho, jakou důležitost přikládáme ikonám, jako byly Marilyn Monroe a Charles Manson. Zachycuje to určitý paradox, diametrálně odlišné archetypy,"* popsal vymyšlení svého pseudonymu později Manson.¹⁰ Jméno se navíc jevilo jako výtečné přirovnání k dvojjakosti, kterou ho fascinovala i katolická víra. Jak Manson později uvedl v rozhovoru pro časopis Reflex: *"Věřím, že Kristus a satan jsou jedna a tatáž postava, v konečném důsledku oba reprezentují dvě strany téže věci. V bibli jsou zpodobněni jako lev a beránek – když lev požívá beránka, symbolizuje to konec světa. Proto nelze mít jednoho bez druhého. To je činí sobě rovnými".¹¹*

1.2.2 Počátky hudební tvorby a performací

Manson se tak na počátku devadesátých let (nejen jako hudební žurnalista, ale rovněž jako fanoušek) pohyboval na floridské undergroundové hudební scéně a stýkal se tak s mnoha pseudoumělci, se kterými založil kapelu Marilyn Manson and the Spooky Kids. Každý člen kapely si vytvořil pseudonym, který se skládal z dívčího jména a příjmení známého amerického masového vraha - Daisy Berkowitz, Gidget Gein, Madonna Wayne Gacy a Sarah Lee Lucas.¹² Pseudonym hrál roli i při vlastní propagaci neznámé kapely, která navíc nepobrala moc hudebního talentu (klávesista si koupil své první klávesy až po vstupu do kapely a naučil se na ně hrát během prvních koncertů, bubeníka nejprve nesehnali, sloužily jim tak místo něj bubny puštěné ze záznamu). Brian totiž využil své novinářské praxe k proslavení kapely a dokonce udělal rozhovor s Marilynem Mansonem - čtenářská obec však nevěděla, že

¹⁰ VÁŠA, Ondřej. Deprimovat teenagery není žádný problém. *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1999, ročník 10, číslo 1, s. 74

¹¹ DĚDEK, Honza. Antikrist. *Reflex*. Ringier ČR, 2001, ročník 12, číslo 6, s. 21

¹² CRANDELL, Ben. Scott Mitchell Putesky, founding member of Marilyn Manson and the Spooky Kids, dies at 49. In: *Washington post* [online]. 25.10.2017 [cit. 29.5.2018]. Dostupné z <https://www.washingtonpost.com/local/obituaries/scott-mitchell-putesky-founding-member-of-marilyn->

ve skutečnosti dělá rozhovor sám se sebou. Kapela si však ani tímto nevydobyła příliš velký zájem publika a jejich první koncerty končily fiaskem. Co však poutalo pozornost obecnstva mnohem více než hudební tvorba byla prezentace kapely jako taková. Kapela si toho počala být dobře vědoma a začala své vystoupení pojímat spíše jako artistické experimentální večery za doprovodu hlasité industriální rockové muziky¹³. Při častých klubových vystoupeních Marilyn zapaloval věci, svlékal se a na pódium si bral masochistické dívky, jak rovněž popisuje ve své autobiografii: *"Naše zpočátku neškodné dovádění záhy přerostlo ve zvrácenost. Když jsme poprvé vystupovali společně, zpíval jsem a přitom ji celou dobu držel na vodítku – abych poukázal na zvyklosti v naší patriarchální společnosti, a ne proto, že by mě rajcovalo vláčet po pódiu spoře oděnou ženu na koženém vodítku. Brzy na to mě Nancy prosila, abych ji uhodil pěstí do obličeje – začal jsem ji tedy na každém koncertu stále krutěji bít".*¹⁴

Kapela se čím dál tím víc proslavila svými performancemi, které se stále přitvrzovaly. Marilyn na koncertech vypouštěl živé cvrčky, mával nacistickou vlajkou a nechával nad hlediště větš *piňaty*, publiku dával dřevěné tyče a během koncertu návštěvníky prosil, aby visící schránky nerozbíjeli. Lidská psychika však zafungovala spolehlivě a když lidé *piňaty* pálkami rozbili, vypadly na ně syrové zvířecí vnitřnosti. Se stoupající slávou kapela zkrátila svůj název pouze na Marilyn Manson, což je až do dnes oficiální název celého uskupení a ne pouze jméno zpěváka, jak si mnozí myslí. O kapelu se tak začala zajímat nejen floridská policie, ale právě i hudební svět. První větší angažmá Marilyn Manson tak nastalo, když jim kapela Nine Inch Nails nabídla roli předskokana na jejich koncertu v Miami. Z jednoho koncertu se později vyklubala nabídka doprovodu na celém americkém turné a podepsaná smlouva na vydání desky u hudebního vydavatelství principála skupiny Nine Inch Nails, Trenta Reznora.¹⁵

manson-and-the-spooky-kids-dies-at-49/2017/10/25/fe0b23a8-b8ce-11e7-a908-a3470754bbb9_story.html?noredirect=on&utm_term=.89a172d98823

¹³ žánr využívající kombinaci klasických rockových nástrojů a elektronických zvuků (pozn. autora)

¹⁴ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 124

¹⁵ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 125

1.3. Portrait of an American Family - debutové album (1993 - 1995)

Debutové album vyšlo 19. července 1994. Album se umístilo poměrně dobře v hitparádách s ohledem na fakt, že mu nebyla poskytnuta téměř žádná propagace a veškeré *promo* si kapela musela vydobýt sama téměř nepřetržitým dvouletým turné. Deska je nahrána v alternativním industriálním metalovém stylu a jde patrně o nejsyrovější počín kapely. Album přineslo dva singly, *Get Your Gunn* a *Lunchbox*.

Album je v podstatě kritikou americké společnosti v mnoha ohledech. V textech většiny písní je zesměšňován americký spotřebitelský a materialistický přístup k životu, maloměšťáctví a povrchnost zdánlivě dokonalých předměstských rodin z "lepších" čtvrtí. Je to jakési zrcadlo nastavené americkému konzervativnímu pojetí křesťanství a pokrytectví, které je s tím spojené. Píseň *Wrapped in Plastic* například pojednává o zvyku balení drahého nábytku do igelitu, aby se neušpinil. Manson se v ní ptá, zdali však špína zůstane venku či uvnitř igelitového obalu.¹⁶ První singl z alba *Get Your Gunn* je slovní hříčkou, jelikož posluchač sice slyší "get your gun" ve smyslu "vem si svou zbraň", text skladby je však referencí na vraždu gynekologa Davida Gunna, který prováděl potraty, americkým aktivistou, který byl naopak pro zachování životů nenarozených dětí za každou cenu.¹⁷ Píseň *Lunchbox*, která zároveň fungovala jako druhý singl vydaný z alba, zase pojednává o tehdejší nesmyslném floridském zákoně o zákazu kovových schránek na obědy z důvodu bezpečnosti dětí. Text "*Mám svůj obal na oběd, jsem ozbrojen fakt dobře*" či "*mám v kapse pastelky, zkus mě sejmout*" se zkrátka podivnému nařízení vysmívá.¹⁸ Ačkoliv byla deska přijata kritickou obcí poměrně vlažně, prestižní hudební časopis *Rolling Stone* desku v roce 2017 zařadil mezi 100 nejlepších metalových desek všech dob, patrně spíš však díky jejímu kulturnímu vlivu, než díky jejím hudebním kvalitám.¹⁹

¹⁶ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 188

¹⁷ JAMIEBATTY. MARILYN MANSON – PORTRAIT OF AN AMERICAN FAMILY | 20 YEAR ANNIVERSARY. In: *HTF Magazine* [online]. 20. 7. 2014 [cit. 29. 5. 2018] Dostupné z: <http://www.hitthefloor.com/features/marilyn-manson-portrait-american-family-20-year-anniversary/>

¹⁸ Marilyn Manson. *Portrait of an American Family*. Lunchbox. Interscope records, 1994

¹⁹ The 10 Greatest Metal Albums of All Time. In: *Rolling Stone* [online]. 21. 7. 2017 [cit. 29. 5. 2018] Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-lists/the-100-greatest-metal-albums-of-all-time-113614/marilyn-manson-portrait-of-an-american-family-1994-193436/>

Kontroverzní byl také proces nahrávání alba. Jak psáno výše, záštitu nad albem včetně produkce některých skladeb převzal kapelník Nine Inch Nail, Trent Reznor, který v té době vlastnil bývalý dům režiséra Romana Polanskiho v Beverly Hills, v Kalifornii, kde masový vrah Charles Manson spolu se svými následovníky, které nazval *rodinou*, brutálně zavraždil režisérovu manželku Sharon Tate, která byla v době činu v pokročilém stádiu těhotenství, spisovatele Wojciecha Frykowskiho a další tři lidi v noci z 8. na 9. srpna 1969.²⁰ Manson na album ve skladbě *My Monkey* dokonce použil část textu z vězeňské tvorby Charlese Mansona. Nahrávací společnost Interscope records dokonce před vydáním alba dělala kapele potíže, píseň *My Monkey* odmítala na desku zařadit a nakonec si vyžádala od kapely prohlášení, že nejsou antisemité. Všudypřítomné vulgarismy či nadměru explicitní projev jí nevadil, šlo o to se ubezpečit, aby neměl např. Marilyn na těle vytetované svastiky, s tím nechtěli mít nic společného.²¹

1.4. Smells Like Children - první hit (1995)

Během dlouhého turné k prvnímu albu na kapelu přirozeně tlačila nahrávací společnost, aby vydala něco nového k uspokojení poptávky posluchačů. Kapela však již pracovala na dalším studiovém albu, které navíc mělo být koncepční a poměrně rozsáhlé, tudíž se jí do procesu nahrávání čehokoliv jiného nechtělo. Legislativa v podobě smlouvy s Interscope records jim však nedala moc na výběr. Dohodli se tedy na kompromisu. *"Začali jsme tedy pracovat na EP²² remixů, převzatých věcí a audio experimentů, které by vyjádřilo naše tehdejší duševní rozpoložení – temné, chaotické a ovlivněné drogami. Veškeré vady, které jsem našel v Portrait, byly ničím ve srovnání s pohromou, která se vyklubala z EP. Bylo to jako ušít si složitý kostým na párty a pak se při odchodu z domu zachytit lemem za hřebík a jen bezmocně sledovat, jak se celé dílo páře a rozpadá se na kusy"*, popisoval situaci později zpěvák.²³

Kapela se zkrátka z nahrávání vůbec netěšila, šlo pouze o uspokojení hudebního vydavatelství, které si diktovalo tvrdé podmínky. Ústředním motivem alba byly děti a

²⁰ Manson Family Murders Fast Facts. In: *CNN* [online]. 26.6.2018 [cit. 1.7.2018]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2013/09/30/us/manson-family-murders-fast-facts/index.html>

²¹ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. *Dlouhá trnitá cesta z pekla*. Praha: BB art, 2009, s. 189-191

²² =krátkometrážní deska (pozn. autora)

²³ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. *Dlouhá trnitá cesta z pekla*. Praha: BB art, 2009, s. 239-241

drogy. Poměrně svérázná kombinace byla spředená motivem automatismu, nezdrženlivosti, upřímnosti a absence sebereflexe. Vždyť po požití návykových látek se člověk zpravidla vzdává zábran, stejně jako to mají ve své přirozenosti děti. Tato odvážná tematika se spojovala i v ústřední skladbě desky, v předělávce hitu *Sweet Dreams (Are Made of This)* od kapely *Eurythmics*. Předělávka však byla oproti původní verzi doplněna o text, kde Manson zpívá "chci tě zneužít, chci tě použít, chci vědět, co je uvnitř tebe", což skladbu posunulo do poněkud odlišné roviny. Manson volbu zařazení skladby do seznamu písní zdůvodňuje zážitkem ze svého prvního *tripu* po požití halucinogenního LSD na konci osmdesátých let, když v drogovém opojení poslouchal originál, který se mu však zdál pomalejší, temnější a zlejší a dokonce v něm slyšel svůj vlastní hlas.²⁴

"To, co začalo jako velmi znepokojivá deska, skončilo jako deska, která znepokojovala jenom mě", vzpomíná na okolnosti vydání EP Manson.²⁵ A měl naprostou pravdu. *Sweet Dreams*, jakožto jediný singl desky poslaný do rádií, se stal jednou z nejslavnějších a nejikoničtějších písní kapely všech dob a zajistil jim vstup do velkého hudebního světa. Píseň se dostala na 31. pozici v žebříčku amerických hitparád, kde EP celkově vydrželo 50 týdnů a dneska je již deskou platinovou.²⁶ Byl to zároveň první počín kapely, který ji proslavil mimo Spojené státy a Kanadu. V desítkách zemí po celém světě se píseň hrála v rádiích, v Česku se sice do hitparád dostala až o rok později, ale např. v hitparádě Rádía 1 se umístila na prvním místě žebříčku.²⁷ Hudební klip vysílala MTV téměř neustále. Video, kde se Marilyn ve svatebních šatech řeže, jezdí na praseti a upřeným pohledem zírá na diváka, se dodnes umísťuje v seznamech nejznepokojujících klipů světa, hudební magazín *Billboard* ho dokonce v roce 2010 zvolil nejstrašidelnějším hudebním klipem všech dob, v této anketě porazil i Michaela Jacksona se slavným klipem k písni *Thriller*.²⁸

S narůstající popularitou se začala pozornost světa upínat na zpěváka samotného, kapela se i kvůli častým personálním změnám dostala do pozadí zájmu médií

²⁴ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 137

²⁵ tamtéž, s. 241

²⁶ Marilyn Manson Chart History. In: *Billboard* [online]. [cit. 30.5.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/billboard-200/song/176569>

²⁷ Hitparáda Rádía 1 5.9.1996. *Rock & pop*. Praha: Rock &..., 1996, ročník 7, číslo 9, s. 12

i fanoušků. Manson si toho byl moc dobře vědom a začal využívat "faktor šoku" ve především svůj prospěch. Na vystoupení v Salt Lake City během propagačního turné roztrhal mormonskou bibli, což byl jeden z prvních skutků, který ho dostal na titulní stránky novin. Snad i kvůli tomu si Mansona vyhlídl Dr. Anton Szandor LaVey, zakladatel celosvětové Satanské církve a po krátkém setkání v San Franciscu ho jmenoval reverendem.²⁹ To bylo pro Mansona velice příhodné. Amerika byla šokována, ale tentokrát úplně zbytečně. Jak Manson později mnohokrát opakoval, satanismu nejde o uctívání Satana, protože v něj, ani v Boha, nevěří. Jde o uctívání člověka samého, protože člověk sám je dle této ideologie zodpovědný za veškeré své skutky, za svoje dobro i zlo. *"Nejsem satanista, nevěřím v žádné organizované náboženství,"* zdůrazňoval vždy Manson.³⁰ *"Snažím se jen lidi donutit přemýšlet. Ne je prázdně šokovat, ale donutit je klást si určité otázky."*³¹ To ale Amerika neviděla, viděla jen obscénního satanistu s make-upem. Vše tedy opět vyšlo tak, jak si Manson plánoval - média udělala své. Většinová společnost si Mansona zaškatulkovala jako satanistu, faktor šoku byl tedy splněn, ale ve skutečnosti jím nikdy nebyl, což zase fanoušci moc dobře věděli a vše tak bylo připraveno pro další hudební projekt, který byl tímto činem precizně propagován dávno před svým vydáním.

1.5. Antichrist Superstar - mezinárodní sláva (1996 - 1997)

Trent Reznor se po dosavadním úspěchu rozhodl produkovat i další studiové album, tentokrát však kompletně. Ten však měl o albu jiné představy, než Manson. Reznor se rozhodl vytvořit něco úplně nového, experimentální album, které posune hranice. Manson na druhou stranu trval na v podstatě popové hudbě, byť tvrdé, inteligentní, složité a temné.³² Album nahrávali v New Orleans a Manson toto období popisuje jako nekonečný půl rok plný alkoholového i drogového opojení. *"Vyzrazil jsem na drogové flámy, jež trvaly celé dny a přinesly mi ztráty vědomí, rvačky a zničení*

²⁸ The scariest music video ever made. In: *The Age* [online]. 1.11.2010 [cit. 30.5.2018]. Dostupné z: <https://www.theage.com.au/entertainment/music/the-scariest-music-video-ever-made-20101101-179bj.html>

²⁹ VÁŠA, Ondřej. Deprimovat teenagery není žádný problém. *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1999, ročník 10, číslo 1, s. 75

³⁰ DĚDEK, Honza. Antikrist. *Reflex*. Ringier ČR, 2001, ročník 12, číslo 6, s. 21

³¹ VÁŠA, Ondřej. Deprimovat teenagery není žádný problém. *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1999, ročník 10, číslo 1, s. 75

³² STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 291

většiny věci, které mi patřily a které jsem míval rád."³³ Kapela si zde procházela tvůrčí i osobní krizí a skutečnost, že se album opravdu nahrálo, Manson vidí jako zázrak. Manson se totiž vzpamatoval. Přestal ze dne na den brát drogy, vyhodil nepohodlné produkční, nahradil kytaristu a s vypětím všech sil album dokončil.

Album *Antichrist Superstar* bylo vydáno 8. října 1996. Je rozděleno na tři cykly a jedná se o album koncepční. Příběh, volně postavený na základě Webberova muzikálu *Jesus Christ Superstar*, pojednává o postavě, které se dostane nadpřirozených sil, kterých pak používá k vedení světa k sebedestrukci. Album debutovalo na třetí pozici americké hitparády Billboard a v současné době bylo certifikováno jako platinové. Z alba vzešly dva singly, *The Beautiful People*, zesměšňující americké pojetí lidské krásy a *Tourniquet*, pomalejší skladba inspirovaná jednou z Mansonových nočních můr.

Album přineslo kapele několik nominací na hudební ceny MTV a proslavilo je po celém světě.³⁴ "*Každý je pro někoho jiného negrem*", "*nenarodil jsem se s dostatkem prostředníků*" či "*jsem tak vše-americký, prodal bych ti i sebevraždu*" zpívá Manson např. v úvodní skladbě *Irresponsible Hate Anthem*.³⁵ V tomto duchu se neslo i vystoupení s *The Beautiful People* na předávání cen MTV v roce 1997, které zemi šokovalo. Manson na něj přišel v doprovodu pochodující kapely a v na prvním pohled vlasteneckém projevu oslovil publikum následovně: "*Mí spolu-Američané, už nebudeme nadále utiskováni fašismem křesťanství. Už nebudeme utlačováni fašismem krásy. Tak se tu na vás na všechny dívám, jak tu sedíte a snažíte se ze všech sil nevypadat ošklivě, těžce se snažíte vybočit z davu, těžce se snažíte si zasloužit své místo v nebi, ale dovolte mi se vás zeptat: chcete skončit na místě, které je plné kreténů?*"³⁶

1.5.1 Kauza Ozzfest 1997

Kapela následně s turné k albu objela svět hned několikrát a poprvé navštívila Evropu, Austrálii i Asii. V Americe se však setkala s množstvím protestů křesťanských

³³ STRAUSS, Neil.; MANSON, Marilyn.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009, s. 295

³⁴ 21 YEARS AGO: MARILYN MANSON MAKES CREATIVE LEAP WITH 'ANTICHRIST SUPERSTAR'. In: *Loudwire* [online]. 8.10.2017 [cit. 2.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-antichrist-superstar-album-anniversary/>

³⁵ Marilyn Manson. *Antichrist Superstar. Irresponsible Hate Anthem*. Interscope records, 1996

³⁶ Marilyn Manson - Live in MTV Video Music Awards Live 1997 HD. In: Youtube [online]. 28.3.2014 [cit. 2.6.2018] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ihAxtvCTBqY>. Kanál uživatele SALEM

aktivistů před jejich vystoupeními. Jedna z největších kauz je spojena s prvním ročníkem putovního festivalu *Ozzfest*. Ten pod vedením Ozzyho Osbourny poprvé objížděl Spojené státy právě roku 1997. Jedním z mnoha kapel, které hrály před hlavní hvězdou, kapelou Black Sabbath, byla právě Marilyn Manson. Když se festival blížil New Jersey, objevila se řada stížností směřovaná organizátorům festivalu právě kvůli Mansonovi. Firma vlastníci stadion, kde se festival měl konat, *New Jersey Sports & Exposition Authority*, zrušila v návaznosti na to kapele její vystoupení, ačkoliv ostatní předskokané, kapely s podobně drsnými texty jako Fear Factory či Pantera o svá vystoupení nepřišly. Manson v reakci na to firmu žaloval za porušení prvního, pátého a čtrnáctého dodatku Ústavy Spojených států amerických. Za Mansona se postavil i sám Osbourne, který přirovnal Mansona k Elvisovi v 50. letech, k Beatles v 60. letech, k *Mechanickému pomeranči* v 70. letech a k sobě samému v 80. letech. 7. května, přibližně měsíc před plánovaným festivalem, bylo jasně rozhodnuto. Soudce dal za pravdu Mansonovi konstatováním, že nevidí důvod, proč by měla firma z programu vyřazovat kapelu pouze ze strachu z protestů, když nebyla dokázána žádná ilegální činnost kapely během jejich koncertů.³⁷ Mansonovi to opět hrálo do karet. Neporušil žádný zákon, nedopustil se žádného přešlapu, ale psalo se o něm a jako správný *shock rocker* (jak ho v té době média začala označovat) si byl vědom toho, že i špatná reklama je stále reklamou. "*To je showbusiness,*" okomentovala celou aféru Sharon Osbourne, manželka a manažerka Ozzyho Osbourny.³⁸

1.6. Mechanical Animals - umělecký vrchol (1998 - 1999)

Změna stylu, které proběhla mezi dokončením prvního světového turné a vydáním druhého alba je patrně největším (pozitivním) posunem v historii kapely. Pro album *Mechanical Animals* se totiž Manson nechal inspirovat glam rockem, třpytkami a barevností 80. let, kterou smíchal s ponurým gotickým stylem předchozí tvorby. Výsledkem je, dle kritiků i většiny fanoušků, nejkvalitnější hudební počín, který Marilyn Manson kdy vytvořil.³⁹ Inspirován Davidem Bowiem a jeho *Ziggy Stardustem*, stvořil Manson podobnou *personu*, kterou nazval *Omega* a do které se v éře tohoto alba

³⁷ Christopher, Michael. 20 YEARS AGO: MARILYN MANSON SUES TO PERFORM AT OZZFEST. In: *Diffuser* [online]. 15.7.2017 [cit. 4.6.2018]. Dostupné z: <http://diffuser.fm/marilyn-manson-1997-ozzfest/>

³⁸ -mak-. Toho Satana tady nechceme! *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1997, ročník 8, číslo 8, s. 9

profiloval. *Omega and the Mechanical Animals*, podobně jako *Ziggy Stardust and the Spiders from Mars*, je fiktivní galaktická hudební skupina, která "nahrála" polovinu alba, druhou polovinu dle této koncepce nahrála pozemská Marilyn Manson, která zde působí jako protipól *Alpha*.⁴⁰ Skladby se tak dají rozdělit do dvou skupin po sedmi písních. Část *Omega* je nefalšovaný glam rock s popovými i funkovými prvky a textově pojednává o postmoderní společnosti, kterou ironicky obdivuje a uctívá. Na první pohled se zdá, že jde o glorifikaci povrchnosti, ignorance či užívání drog. Část druhá je temnější, pomalejší, melancholická a pojednává o tom stejném, akorát se zaobírá stinnou stránkou věcí. *Mechanical Animals* bylo vydáno 15. září 1998 a debutovalo na prvním místě žebříčku amerických hitparád.⁴¹ Album přineslo čtyři singly, *The Dope Show*, *I Don't Like the Drugs (But the Drugs Like Me)*, *Rock is Dead* a *Coma White*. Všechny singly si vedly velice dobře. *The Dope Show*, skladba pojednávající o pomíjivosti slávy a úspěchu, v jejímž videu se navíc líbají dva policisté v růžových uniformách, byla nominována na cenu Grammy v kategorii *Best Hard Rock Performance* a hudební video získalo cenu MTV za nejlepší kinematografii.⁴² *Rock is Dead* se zase dostala na soundtrack k filmu *Matrix*.⁴³ Manson také v roce 1998 vydal svou autobiografii *Dlouhá trnitá cesta z pekla* a zahrál si malou roli pornoherce ve filmu *Lost Highway* režiséra Davida Lynche.⁴⁴

Na albu je rovněž zajímavá jeho nadčasovost jak po hudební tak i textové stránce. Písňe z toho alba patří k těm nejhranějším v dosavadním repertoáru kapely i při dnešních vystoupeních a navíc jde o album s velice moderní elektronicky podbarvenou produkcí, která obstála zkoušku času - na rozdíl od alb předchozích by leckoho mohlo překvapit, že v tomto roce uplynou již dvě desetiletí od jeho vydání. Velká část metalové a rockové komunity má v sobě zakořeněný odpor k *mainstreamové* hudbě a ke komerčnímu přístupu obecně. Manson se toho ale nebál a rozhodl se *mainstream*

³⁹ Powers, Ann. *Mechanical Animals*. In: *Rolling Stone*. 4.9.1998 [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-album-reviews/mechanical-animals-102251/>

⁴⁰ Phillips, Fred. Marilyn Manson – *Mechanical Animals* (1998): On Second Thought [online]. 29.1.2015 [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <http://somethingelsereviews.com/2015/01/29/marilyn-manson-mechanical-animals/>

⁴¹ Marilyn Manson Chart History. In: *Billboard* [online]. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/billboard-200/song/174594>

⁴² Lauryn Hill The Big Winner At Mtv Video Music Awards. *Chicago Tribune* [online]. 10.9.1999 [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: http://articles.chicagotribune.com/1999-09-10/news/9909110170_1_pop-video-female-video-hip-hop-video

⁴³ The Matrix. In: IMDb [online]. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0133093/?ref_=nv_sr_1

přijmout za své, avšak ne na úkor kvality hudby. Zkrátka se adaptoval svému prostředí, protože to pro něj v tuto chvíli bylo výhodné. Stal se z něj totiž marketingový expert bořící žebříčky prodejnosti, nezklamávající však své fanoušky. I přes to, že opět vystoupil na předávání cen MTV Video Music Awards, což by mu fanoušci mohli vyčítat jako zaprodání se komerční televizi, vzal si s sebou na vystoupení jednu z postav hudebního klipu k *The Dope Show*, což byla travesti umělkyně postižená dětskou obrnou zvaná *Goddess Bunny*, která během vystoupení bizarně tančila před sboristkami.⁴⁵ Manson tedy očividně naplno přijal roli amerického *shock rockera*, ačkoliv by se jistě dalo debatovat o úrovni stylu, kterým se rozhodl šokovat. Koncepce alba se projevila i na vizuálním stylu skupiny - Manson se po toto období již neprezentoval jako odpuzující *gotik* s mastnými černými vlasy, ale jako ztělesnění *Omegy* - genderově neurčité bytosti v lesklých kosmických kombinézách s vyfoukanými červenými vlasy.⁴⁶

Nadčasovost zde má i odlišnou podobu. V *The Dope Show* se totiž zpívá "milujou tě, když jsi na všech titulních stranách, když nejseš, tak milujou někoho jiného".⁴⁷ To je vzhledem k událostem nadcházejícím až mrazivě přesný popis toho, co mělo Mansona za několik málo let potkat - osobní i umělecký pád na dno. Jedna klíčová událost, která navždy ovlivnila nejen tvorbu kapely, ale především její mediální reflexi, na sebe však nenechala dlouho čekat.

1.6.1 Masakr na Columbine High school

Dne 20. dubna 1999 dva středoškoláci Dylan Klebold a Eric Harris v Little Town v Coloradu zastřelili na střední škole Columbine dvanáct studentů a jednoho učitele a dalších dvacet osm lidí vážně zranili. Jednotkám SWAT trvalo čtyřicet sedm minut, než se do školy dostaly a dalších pět hodin, než měly situaci plně pod kontrolou. Dvojice střelců útok zakončila sebevraždou ve školní knihovně. Útok je v dnešní době

⁴⁴ Lost Highway. In: IMDb [online]. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt0116922/>

⁴⁵ Sunderland, Mitchell. The Legend of Goddess Bunny, Hollywood's Forgotten, Disabled, Trans Art Star. In: *Broadly*. [online]. 1.11.2016 [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: https://broadly.vice.com/en_us/article/wje84n/the-legend-of-goddess-bunny-hollywoods-forgotten-disabled-trans-art-star

⁴⁶ Childers, Chad. 19 YEARS AGO: MARILYN MANSON GOES GLAM WITH 'MECHANICAL ANIMALS'. In: *Loudwire* [online]. 15.9.2017. [cit. 3.6.2018] Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-mechanical-animals-album-anniversary/>

⁴⁷ Marilyn Manson. Mechanical Animals. *The Dope Show*. Interscope records, 1998

řazen k nejhorším masovým střelbám v historii Spojených států, konkrétně čtvrtý nejhorší, co se týče počtu obětí.⁴⁸ Útok byl obzvlášť hrůzný svým provedením, byl totiž velice brutální, patrně také namířený proti černochům a věřícím a navíc byl provedený na 110. výročí narození Adolfa Hitlera. Později se našla i videa, kde se chlapci krátce před útokem k plánovanému činu doznávají a omlouvají se svým rodičům.⁴⁹

V dubnu 1999 probíhala poslední část turné k desce *Mechanical Animals*. Turné už mělo jedno neštěstí za sebou, a to v podobě Mansonova zlomeného kotníku, kvůli kterému se musely některé koncerty přesouvat na náhradní termíny. Podobně jako v případě předchozího turné, i o tomto kolovaly na internetu zvěsti o údajném týrání zvířat při vystoupeních či otevřené homosexuální kopulaci přímo na pódiu, z toho důvodu byly demonstrace před koncertními síněmi běžnou praxí.⁵⁰ Zlom však nastal v okamžiku, kdy se přišlo na to, že oba střelci z Columbine byli údajnými fanoušky kapely Marilyn Manson. Manson reagoval na střelbu zrušením pěti posledních koncertů turné a od celé kauzy se ihned distancoval.⁵¹ Vzhledem k tomu, že se na předchozím turné prodávaly propagační materiály, které zahrnovaly trička s nápisem "*zabij Boha, zabij svou matku, zabij svého otce, zabij sebe,*" uvědomil si Manson, že možná ne všichni pochopili trpkou ironii v jeho umění, ale že si někteří nejspíš vyložili jeho slova moc doslovně a že za to bude pravděpodobně pykat. Společně se zrušením zbytku koncertní šňůry se Manson stáhnul spolu s celou kapelou do ústraní také pod záminkou natáčení čtvrté studiové desky. Největší mediální smržť však přišla právě až s dalším albem.⁵²

⁴⁸ Columbine High School Shootings Fast Facts. In: *CNN* [online]. 25.3.2018 [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2013/09/18/us/columbine-high-school-shootings-fast-facts/index.html>

⁴⁹ Rodiče dovolili zveřejnit nahrávky vrahů svých dětí. In: *iDnes.cz* [online]. 14.12.1999. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/rodice-dovolili-zverejnit-nahravky-vrahu-svych-deti-pco-zahranicni.aspx?c=990421_060229_zahranicni_kub

⁵⁰ -mak-. Toho Satana tady nechceme! *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1997, ročník 8, číslo 8, s. 9

⁵¹ Respers France, Lisa. Marilyn Manson: Columbine massacre 'destroyed' my career. In: *CNN* [online]. 24.9.2017 [cit. 6.6.2018]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2017/09/22/entertainment/marilyn-manson-columbine/index.html>

⁵² Petridis, Alexis. 'Columbine destroyed my entire career': Marilyn Manson on the perils of being the lord of darkness. In: *The Guardian* [online]. 21.9.2017 [cit. 6.6.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/music/2017/sep/21/columbine-destroyed-my-entire-career-marilyn-manson-on-the-perils-of-being-the-lord-of-darkness>

1.7. Holly Wood (In the Shadow of the Valley of Death) - kariérní vrchol v moři protestů (2000 - 2002)

Mediální lynč na chvíli utichl, ačkoliv to byla právě střelba na Columbine high school, která znovu otevřela otázku vlivu brutálních počítačových her či právě tvrdé rockové muziky na mládež. Manson se problému rozhodl postavit čelem a stvořil své čtvrté album právě jako odpověď na nedávné události. Deska *Holly Wood* byla vydána 13. listopadu 2000 a neumístila se sice v žebříčcích tak dobře jako její předchůdci (vyšplhala se na 13. místo možná právě kvůli kauze Columbine)⁵³, kritiky byla však přijata velmi pozitivně. Dala světu tři singly, *Disposable Teens*, *The Fight Song* a *The Nobodies*, přičemž na jejich textech se dá skvěle demonstrovat většina z témat, kterými se zabývá. Již obal alba, na kterém je ukřižovaný Ježíš z Mansonovým obličejem naznačoval tematickou rovinu, kterou se deska, podobně jako předchozí dvě, bude zabývat. Manson také oznámil, že se jedná o poslední část trilogie, započaté albem *Antichrist Superstar*.⁵⁴

Album, umocněno kontextem veřejné debaty o násilí, je zatím nejostřejší kritikou americké společnosti a katolického vyznání. Jde o velice explicitní kritiku křesťanství, amerických hodnot, rodinného života a médií. Napadá roli médií při tragických událostech, zaobírá se hyenismem, sobeckostí společnosti, popularitou střelných zbraní a všudypřítomným násilím.⁵⁵ V prvním singlu alba *Disposable Teens* Manson zpívá: "*nikdy jsem nenáviděl onoho pravého Boha, ale boha lidí, toho jsem nenáviděl*"⁵⁶, čímž dává najevo nechuť nad lidskou koncepcí Boha. "*Podřízni nám zápěstí jako akční kupony a řekni jen, že smrt byla dnes ve slevě,*" zpívá Manson v *The Fight Song*, zatímco sbor skanduje "*Boj! Boj! Boj!*".⁵⁷ V *The Love Song* zase

⁵³ Marilyn Manson Chart History. In: *Billboard* [online]. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z:

<https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/billboard-200/song/397820>

⁵⁴ Holly Wood (In the Shadow of the Valley of Death). In: *NME* [online]. 12.9.2005 [cit. 6.6.2018].

Dostupné z: <https://www.nme.com/reviews/album/reviews-nme-3456>

⁵⁵ Childers, Chad. 17 YEARS AGO: MARILYN MANSON EMERGES FROM THE EYE OF THE STORM WITH 'HOLY WOOD' ALBUM. In: *Loudwire* [online]. 14.11.2017. [cit. 6.6.2018] Dostupné z: <http://loudwire.com/manson-holy-wood-album-anniversary/>

⁵⁶ Marilyn Manson. Holly Wood (In the Shadow of the Valley of Death). *Disposable teens*. Interscope records, 2000

⁵⁷ Marilyn Manson. Holly Wood (In the Shadow of the Valley of Death). *The Fight Song*. Interscope records, 2000

Manson zpívá o romantické lásce ke pistoli.⁵⁸ Snaha alba byla kromě předání zprávy jednoznačně šokovat.

Světové turné, které následovalo (a během kterého Marilyn Manson poprvé roku 2001 zahrál i v Praze), se však setkalo s ještě většími protesty, než turné předchozí. V očích amerických konzervativců již teď byl Manson učiněným Satanem. Po internetu se šířily zprávy o vyvolávání d'ábla, volné distribuci drog i rituálních hromadných znásilněních, které se údajně měla dít na koncertech kapely.⁵⁹ Školy na Floridě hrozily studentům vyloučením, pokud by se zjistilo, že šli na koncert tohoto turné. Stát Jižní Karolina dokonce kapele nabízel 40 000 dolarů, aby se mu turné vyhnulo.⁶⁰ Manson v té době dostával prý až desítky výhružných dopisů denně a v Coloradu si na kampani proti jeho koncertu snažilo udělat reklamu nejen tamní křesťanské hnutí, ale i tamní politici.⁶¹ Marilyn Manson se počátkem nového tisíciletí stal bezpochyby nejkontroverznější postavou světové hudební scény.

1.7.1 Reakce na Columbine

Třetí singl alba *The Nobodies* je přímou reakcí na coloradskou střelbu. "My jsme nikdo, chceme být někdo a až budeme mrtví, zjistí, kdo jsme" zpívá Manson v refrénu a přechází v asi nejkonkrétnější kritiku médií ve své kariéře: "toho dne zemřely nějaké děti, nakrmili jsme stroje a pak jsme se modlili, zmítali se dávením v morbidní víře, měl bys vidět sledovanost ten den".⁶² Píseň byla věnována obětem a pozůstalým. Forma se však může zdát být poměrně prvoplánová vzhledem k tomu, že na albu nelze nalézt ani jeden hudební počín, který by se o pobouření alespoň trochu nesnažil.

⁵⁸ Marilyn Manson. Holly Wood (In the Shadow of the Valley of Death). *The Love Song*. Interscope records, 2000

⁵⁹ Mirapaul, Matthew. The Traveling Controversy That Is Marilyn Manson. In: *The New York Times* [online]. 24.4.2001 [cit. 7.6.2018]. Dostupné z: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/library/cyber/mirapaul/042497mirapaul.html?mcubz=3>

⁶⁰ Plotz, David. Marilyn Manson. In: *Slate* [online]. 29.6.2001 [cit. 7.7.2018]. Dostupné z: http://www.slate.com/articles/news_and_politics/assessment/1997/06/marilyn_manson.html

⁶¹ Petridis, Alexis. 'Columbine destroyed my entire career': Marilyn Manson on the perils of being the lord of darkness. In: *The Guardian* [online]. 21.9.2017 [cit. 7.6.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/music/2017/sep/21/columbine-destroyed-my-entire-career-marilyn-manson-on-the-perils-of-being-the-lord-of-darkness>

⁶² Marilyn Manson. Holly Wood (In the Shadow of the Valley of Death). *The Nobodies*. Interscope records, 2000

Marilyn Manson později v televizní show *O'Reilly Factor* situaci a svůj postoj k médiím shrnul slovy: *"Pokud zemřeš a dostatek lidí to sleduje, staneš se mučedníkem, staneš se hrdinou, staneš se dobře známým. Takže když tu máš případ jako Columbine, máš tu tyhle děti, které jsou naštvané a chtějí něco sdělit a nikdo je neposlouchá, média však vysílají sdělení, které říká, že když uděláš něco dostatečně hlasitého a upoutá to naši pozornost, pak se kvůli tomu stanou slavnými. Tyhle děti skončily na obálce magazínu Time, média jim dala přesně to, co chtěly. A to je proč jsem já nikdy neposkytnul rozhovory v době, když jsem za to byl viněn, protože jsem nechtěl přispívat něčemu, co jsem považoval za zavrženíhodné."*⁶³

1.8. The Golden Age of Grotesque - z antikrista cirkusákem (2002 - 2003)

S albem *Holly Wood* byla tedy dokončena trilogie, která si brala na mušku především nedostatky moderní Ameriky - dogmatické pojetí církve, násilí, drogy a stinnou stránku hromadně sdělovacích prostředků. Nabízela se tedy otázka - jakým směrem se rozhodne vydat Manson dál?

Mansonovo další období ovlivnily především dvě skutečnosti z jeho osobního života. První z nich byla burleskní tanečnice Dita Von Teese, se kterou se Manson roku 2001 seznámil a od té doby spolu udržovali intimní vztah. Manson dokonce Ditu v roce 2004 požádal o ruku, načež 28. listopadu 2005 se stali po necírkevním domácím obřadu svoji.⁶⁴ Dita Mansonovi přiblížila svět kabaretu, burlesky a šarmu předválečného evropského umění. Manson byl tímto světem fascinován a nějakou dobu se přestěhoval do Berlína, kde chtěl načerpat inspiraci. Zaujalo ho právě meziválečné období Výmarské republiky a způsob, jakým se tehdejší vyšší společnost bavila - kabaretem, burleskou, šansony. Byla to také doba pojízdných obludáří a cirkusů. *"Chtěl jsem zachytit celou tuto energii. Takový byl duch míst, jakými byly Berlín a Hollywood ve 30. letech. Těsně před válkou, tváří tvář strachu, lidé žili svůj život a tvořili, tak jako kdyby neměl být žádný zítřek, a za nic se neomlouvali,"* uvedl Manson v rozhovoru pro

⁶³ Marilyn Manson Debates Bill O'Reilly. In: Youtube [online]. 11.11.2012 [cit. 7.6.2018] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=IUdF2CbKla8>. Kanál uživatele LR

⁶⁴ Saul, Heather. Dita Von Teese on remaining friends with Marilyn Manson: 'He encouraged all of my eccentricities'. In: *The Independent* [online]. 24.3.2016 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/people/dita-von-teese-on-remaining-friends-with-marilyn-manson-he-encouraged-all-of-my-eccentricities-a6950411.html>

časopis *Spark*.⁶⁵ Manson se tedy poprvé ve své kariéře odpoutal od Ameriky a soustředil svou pozornost na evropskou kulturu.

Album *The Golden Age of Grottesque* vyšlo 7. května 2003 a setkala se s velice rozličnými reakcemi. Ačkoliv album jako druhé a poslední album dosáhlo na první místo žebříčku americké hitparády, prodejnost v Americe oproti předchozím deskám značně klesla. "Cirkusová" deska však zaujala Evropu a prodávala se na Starém kontinentě naopak vůbec nejlépe ze všech počínů.⁶⁶ Z alba byly vybrány dva singly, *mOBSCENE* a *This is the New Shit*, z nichž *mOBSCENE* byl nominován na cenu Grammy v kategorii 'Best Metal Performance'. Přes komerční úspěch byla deska kritizována za nedostatek nápaditosti, hudební prvoplánovost a nekonzistentní styl.⁶⁷

Manson se v tomto období poprvé projevil také jako malíř. Svou první výstavu, rovněž *The Golden Age of Grottesque*, prezentoval již v září 2002 v Los Angeles Contemporary Exhibitions Center. Tématem byla dětská mysl a přerod v dospělého jedince v útrpném prostředí moderní společnosti. Manson se snažil přilákat pozornost ke svému umění např. i konstatováním, že malovat začal již v 90. letech, když své "pětiminutovky" dával drogovým dealerům výměnou za narkotika. Pozornost k prodejní výstavě to sice přitáhlo, obec uměleckých kritiků dílo označilo za "*práci začátečníka*", "*naivní, strukturně slabé, ale velice osobní dílo*" či dokonce "*dílo chovance psychiatrické léčebny*".⁶⁸

K albu kromě výstavy připravil Manson také krátkometrážní experimentální film *Doppelherz*, ve kterém Manson svazuje znetvořenou ženu. Oba tyto doprovodné prvky se staly předmětem další kontroverze. 30. dubna 2003 bylo nalezeno zohavené tělo čtrnáctileté dívky Jodi Jones v lesích ve Skotsku. U hlavního podezřelého, patnáctiletého přítele zesnulé Luka Mitchella, byly nalezeny Mansonovy desky včetně kopie filmu *Doppelherz*. Vzhledem k tomu, že některé Mansonovy obrazy byly inspirovány vraždou herečky Elizabeth Short v roce 1947 a rány na těle školačky Jodi

⁶⁵ Jeřábková, Zlatina; Jakubík, Michal. Těžký případ. In: *Spark*. ročník 12, číslo 7, s. 20–21

⁶⁶ Marilyn Manson Chart History. In: *Billboard* [online]. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/billboard-200/song/435915>

⁶⁷ Chambers, Catherine. Mariyn Manson The Golden Age of Grottesque Review. In: *BBC* [online]. 2003 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/music/reviews/m6n8/>

Jones značně připomínaly rány na těle herečky, byly tyto předměty u soudu představeny jako důkazy o ovlivnění vrahovy mysli tvorbou Marilyn Manson. Stejně jako v případě střelby na Columbine, bylo Mansonovi vyčítáno, že brutalita jeho tvorby ovlivňuje mladé lidi a inspiruje je k ohavným činům. Manson se k činu vyjádřil v podobném stylu jako ke středoškolskému masakru: "*Co vím, tak je to vše o vzdělání, které rodiče poskytnou dítěti a o vlivech, které se jim od nich dostane, není to o tom svalovat vinu někam jinam*".⁶⁹

Stylizace alba přirozeně navnadila fanoušky na turné k desce, které mělo probíraná témata představit na jevišti. Turné bylo jednoznačně nejteatrálnejším a nepropracovanějším turné kapely. Na pódiu byly kromě hudebníků přítomny i dvě tanečnice v armádních uniformách, doprovodné nástroje jako pochodové bicí či pianové křídlo a Manson např. zpíval *Sweet Dreams* do mikrofonu, který měla za lascivním spodním prádlem připevněna jedna z tanečnic. Během tohoto turné se Manson podruhé představil tuzemskému publiku na festivalu Planet Roxy v Táboře v červnu 2003.⁷⁰ Ke konci turné jsou však na Mansonovi poprvé patrné příznaky únavy a vyčerpání. Zhoršil se mu hlas, na pódiu se při vystoupení na německém festivalu *Rock am Ring* dokonce popral s kytaristou Johnem 5, který byl posledním zakládajícím členem kapely.⁷¹ Poslední počín této éry byl pak videoklip k písni *s(AINT)*, který vykazuje první příznaky uměleckého vyčerpání. Manson video natočil v hotelovém pokoji během dvou dní, objevuje se v něm sebepoškozování, šňupání kokainu z Bible či masturbace před tančícím mužem v dámských šatech. Snaha šokovat zde nabyla zbytečné, nezajímavé formy a nepřinesla nic nového.⁷²

⁶⁸ Moss, Corey. MARILYN MANSON BRINGS 'ASS-STABBING FUN' TO FORE AT GALLERY EXHIBIT. In: *MTV* [online]. 20.9.2002 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mtv.com/news/1457704/marilyn-manson-brings-ass-stabbing-fun-to-fore-at-gallery-exhibit/>

⁶⁹ Blame Jodi killer's upbringing: Manson. In: *The Sydney Morning Herald* [online]. 14.2.2005 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <https://www.smh.com.au/news/World/Blame-Jodi-killers-upbringing-Manson/2005/02/13/1108229858731.html>

⁷⁰ Göth, Jindřich. Marilyn Manson. *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2003, ročník 14, číslo 5, s. 47

⁷¹ 15 - Marilyn Manson - Rock AM Ring 2003 - The Beautiful People [online]. 13.5.2010 [cit. 13.6.2018] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=TGtChcH39I8>. Kanál uživatele lowart

⁷² Marilyn Manson - (s)AINT (Explicit) [online]. 12.6.2012 [cit. 13.6.2018] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=anEMXOyCCqc>. Kanál uživatele Marilyn Manson

1.9. Eat Me, Drink Me - tvůrčí i osobní krize (2005 - 2008)

28. září 2004 vydává Marilyn Manson výběr největších hitů kapely, doplněný o předělávku hitu *Personal Jesus* od Depeche Mode. S hitovým turné také v roce 2005 objíždí svět, přičemž je turné fanouškovskou obcí i veřejností bráno jako poslední kvalitní a originální turné kapely. V prosinci 2006 se Manson po krátkém manželství rozvádí s tanečnicí Ditou Von Teese, která vyplnila žádost o rozvod z důvodu "neslučitelných rozdílností". Jak vyšlo později najevo, tanečnice už nezvládala manželovo nezřízené pití a promiskuitu.⁷³ Mansonovi se kromě manželství rozpadl i filmový režisérský projekt *Phantasmagoria: The Visions of Lewis Carroll*, inspirovaný Lewisem Carrollem, autorem *Alenky v říši divů*, na kterém pracoval dlouhá léta. Z kapely také po neshodách odešel poslední původní člen sestavy, John 5.⁷⁴ V kontextu rozvodu a narůstajícího nezájmu veřejnosti si Manson procházel těžkým obdobím, které se rovněž odrazilo v jeho tvorbě.

Album *Eat Me, Drink Me* vyšlo 5. června 2007 a přineslo největší změnu hudebního stylu v Mansonově kariéře. Od svižných, elektronicky podbarvených industriálních skladeb se zde kapela přiklání k ponurému, temnému a melancholickému zvuku, který dominuje kompozičně pomalejším až baladickým skladbám. Víc než kdy předtím dostává prostor instrumentální složka a objevují se i klasické rockové prvky jako kytarová sóla, do té doby pro kapelu atypická. Jde vlastně o Mansonovo rozhodové album, které se stylově blíží až k (v té době zpopularizovanému) *emo stylu*. Ústředními tématy alba jsou mezilidské vztahy, nešťastná láska a dokonce i upíří.⁷⁵ Dvě skladby byly vybrány jako singly, *Heart-Shaped Glasses (When the Heart Guides the Hand)* a *Putting Holes in Happiness*. Video k *Heart-Shaped Glasses (When the Heart Guides the Hand)* zachycuje Mansona s jeho tehdejší novou přítelkyní, herečkou Evan Rachel Wood při milování v kaluži krve zatímco Manson zpívá "nelámej mi srdce, malé děvče, a já ti nezlomím tvé brýle ve tvaru srdcí".⁷⁶ Podivný temně romantický patos jako by na albu nebral konce. Manson navíc nechal rozhlásit, že sex natočený ve videoklipu

⁷³ Rock star Manson set to divorce. In: *BBC News* [online]. 6.1.2007 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/entertainment/6236663.stm>

⁷⁴ Guitarist JOHN 5 Talks About His Departure From MARILYN MANSON. In: *Blabbermouth* [online]. 4.4.2004. [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <http://www.blabbermouth.net/news/guitarist-john-5-talks-about-his-departure-from-marilyn-manson/>

⁷⁵ Chambers, Catherine. Marilyn Manson Eat Me, Drink Me Review. In: *BBC* [online]. 2007 [cit. 14.6.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/music/reviews/4v63/>

je skutečný a takticky pak na otázky o tomto "drbu" odpovídal mlhavě, ve snaze veřejnost šokovat.⁷⁷ Zde je vidět smutný vývoj umělcovy kariéry - v 90. letech budilo strach a vzrušení v lidech jen vyslovení jeho jména a po světě kolovaly desítky pověr o něm a o jeho koncertech, avšak o pouhé desetiletí později si musel Manson ve snaze šokovat vymýšlet pověry sám.

Deska sice od kritiků získala všměš pozitivní recenze, dostala se na 8. příčku americké hitparády, následující turné však opět zaznamenalo negativní kreativní posun. Elektrické svíčky a gigantická židle na pódiu byly to nejlepší s čím Manson přišel, navíc se začaly poprvé v jeho kariéře objevovat negativní recenze na jeho hudební umění a nepřilíšnou zapálenost či nedostatek energie, včetně pražské zastávky tohoto turné.⁷⁸ Doby, kdy v uniformě nacistického oficíra kázal z pódia a diváci mu zobali z ruky, zatímco páčil Bibli, byly minulostí.

Jednou ze zajímavých počinů Mansona toho období je však překvapivě něco zcela odlišného, než umění. Zpěvák, který se nikdy netajil svou oblibou absintu totiž v roce 2008 začal produkovat absint pod svým vlastním jménem. *Mansinthe*, jak se alkoholický produkt jmenuje, se dá kromě jeho hudební tvorby považovat za Mansonův největší úspěch. Vyráběný ve Švýcarsku byl gastronomickou obcí přijat nadšeně a na soutěži tvrdého alkoholu v San Franciscu získal v roce 2008 zlatou medaili.⁷⁹

1.10. The High End of Low - pád na dno (2009 - 2011)

Roku 2009 přišla v americké pop kultuře změna. Na scéně se objevila Lady Gaga a doslova změnila pojem kontroverze v show bussinesu. Hlasitá podpora LGBT komunity, chytlavé taneční písně plné sexuálních metafor, masové šaty na předávání hudebních cen či drb o jejím skutečném pohlaví - to je jen pár z věcí, které plnily titulní

⁷⁶ Marilyn Manson. Eat Me, Drink Me. *Heart-Shaped Glasses (When the Heart Guides the Hand)*. Interscope records, 2007

⁷⁷ Harris, Chris. MARILYN MANSON'S SEX SCENE: 'STELLAR ACTING' OR THE REAL DEAL?. In: *MTV* [online]. 15.5.2007 [cit. 14.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mtv.com/news/1559650/marilyn-manson-sex-scene-stellar-acting-or-the-real-deal/>

⁷⁸ Špulák, Jaroslav. Elektrické svíce Marilyn Mansona. In: *Právo*, ročník 17, č. 139, s. 14

⁷⁹ Tempus-Fugit, Mansinthe Wins Gold at 2008 San Francisco World Spirits Competition. In: *Wayback Machine* [online]. 17.3.2008 [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20110714030442/http://www.mansinthe.com/?p=28>

stránky časopisů po celém světě.⁸⁰ Na rozdíl od Mansona, jehož hudba byla vždy určena posluchačům tvrdších žánrů, přišla Gaga s lehce stravitelným popem pro všechny. Sexuální revoluce, kterou v hudbě učinila (podobně jako Madonna v 80. letech), změnila tvorbu téměř všech velkým jmen světové muziky - Rihanna začala na červené koberce přicházet v odhalených modelech, country zpěvačka Taylor Swift radikálně změnila styl své hudby a z pop rockové Katy Perry se na přes rok stala popová diva s modrými vlasy. Gaga zkrátka udělala z bizarnosti denní chléb popové hudby.⁸¹

To Mansonovi nesvědčilo ani trochu. Manson zkrátka ztratil na zajímavosti. Kritika společnosti a křesťanství už zkrátka na konci nultých let 21. století nebyla relevantní a Manson se místo restylizace, která mohla dost dobře jeho kariéru zachránit a kterou nutně potřeboval, napsal své nejhorší album. Ačkoliv média informovala o slibném návratu Twiggy Ramireze, jednoho ze zakládajících členů kapely, nové album propadlo u fanoušků i kritiky.

Album *The High End of Low* bylo vydáno 26. května 2009 a přineslo dva singly, *We're from America* a *Arma-goddamn-motherfuckin-geddon*. Už z jejich názvů se dá leccos odhadnout. *We're from America* je návrat k industriálním kořenům, ve kterém se zpívá "my jsme z Ameriky, kde se narodil Ježíš" nebo "my jsme z Ameriky, neradi zabijíme naše nenarozené, potřebujeme, aby vyrostli a bojovali v našich válkách".⁸² Textově i hudebně je to "klasický" Manson, který se vyjadřuje ke společenským tématům, avšak tuto tematiku již důkladně rozebral na třech albech. Manson je v hlásání svých názorů koherentní, což bylo v tehdejší situaci špatně. Svět od něj potřeboval svěžest. Ačkoliv na albu nabídl např. i experimentaci s country stylem a žánrově je album jeho nejrozmanitějším projektem, působí roztěkaně, plitce a navíc je téměř dvakrát delší, než běžná studiová alba bývají - se svou délkou 72 minut je pro posluchače příliš dlouhé a koncepčně ukazuje stagnaci kapely či snad vyčpělost nápaditosti. Kromě svého typické textové tematiky se Manson, podobně jako na

⁸⁰ Singh, Deepika. Lady Gaga - a marketing genius. In: *Medium* [online]. 12.1.2018 [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <https://medium.com/productivity-revolution/lady-gaga-a-marketing-genius-1cd9574e468d>

⁸¹ O'Flynn, Brian. 10 years of Lady Gaga: how she queered mainstream pop forever. In: *The Guardian* [online]. 10.4.2018. [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/music/2018/apr/10/10-years-of-lady-gaga-how-she-queered-mainstream-pop-forever>

⁸² Marilyn Manson. *The High End of Low. We're from America*. Interscope records, 2009

předchozím albu, rozhodl zpívat o bouřlivých vztazích, kterými si v osobním životě procházel. Ani tentokrát to však nebylo vděčným tématem.⁸³

Dalším z problémů, které v době vyvstaly na povrch, byla cenzura. Nahrávací společnost Interscope records přitvrdila v oblasti cenzury a Manson proti tomu začal rebelovat. Je to patrné jen z pohledu na názvy skladeb jako výše zmíněný druhý singl nebo z písně *Pretty as a Swastika*, kterou cenzura vydavatelství nepovolila v této formě vůbec vydat a navrhla, že na obalu alba bude slovo svastika nahrazeno symbolem. Manson zvolil symbol dolarové bankovky, aby vyjádřil svou nechuť nad hamižností nahrávací společnosti.⁸⁴ Problémy s nahrávací společností však neustávaly a vzhledem k tomu, že během propagace alba Manson společnost nejednou hanil a prodejní čísla desek už také nedosahovala takových výšin jako v minulosti, Interscope records se rozhodla kapele další alba nevydávat a vypověděla jim smlouvu.⁸⁵

Jako nešťastné rozhodnutí se ukázalo být i vydání klipu k písni *Running to the Edge of the World*, ve kterém je surově bita žena, nápadně připomínající Evan Rachel Wood, tedy Mansonovu tehdejší čerstvou ex-přítelkyni (ke které se však v následujícím roce ještě několikrát vrátil). Manson byl nařčen z propagace násilí na ženách a video je k dnešnímu dni smazáno ze všech Mansonových oficiálních kanálů. Snaha šokovat zde nabyla podoby prázdnoty a nesmyslnosti.⁸⁶

Velká část následujícího turné dopadla katastrofálně. Nedokončení už i tak krátkých koncertů, vystupování pod značným vlivem návykových látek, urážení publika i členů kapely i časté hlasové indispozice udělaly z turné největší neúspěch celé jeho kariéry.⁸⁷ Jedno šokbrnutí si hvězda jeho formátu může zpravidla dovolit jen jednou a Manson toto šokbrnutí měl s albem *Eat Me, Drink Me* již za sebou. Během let 2010 a 2011 o Mansonovi prakticky nebylo vůbec slyšet. Stáhl se do ústraní a fanoušci čekali,

⁸³ Rosen, Jody. The High End of Low. In: *Rolling Stone* [online]. 26.5.2009 [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-album-reviews/the-high-end-of-low-252719/>

⁸⁴ Bohn E., Lauren. Marilyn Manson. In: *TIME* [online]. 26.5.2009. [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <http://content.time.com/time/arts/article/0,8599,1900863,00.html>

⁸⁵ MARILYN MANSON Splits With INTERSCOPE. In: *Blabbermouth* [online]. 3.12.2009 [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <http://www.blabbermouth.net/news/marilyn-manson-splits-with-interscope/>

⁸⁶ Otiji, Adaora. WATCH: Marilyn Manson's Bloody New Video. In: *SPIN* [online]. 9.11.2009 [18.6.2018]. Dostupné z: <https://www.spin.com/2009/11/watch-marilyn-mansons-bloody-new-video/>

⁸⁷ Rock Im Park 2009. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2009, ročník 20, číslo 7, s. 79

co se bude dít dál - zdali se triumfálně vrátí samozvaný *antikrist* nebo opět tloustnoucí drogově závislá imitace sebe sama.

1.11. Born Villain - pokus o comeback (2012 - 2014)

Poté, co řada fanoušků i kritiků Marilyn Mansona po slabých deskách a otřesných koncertech odepsala, odešel Manson z veřejného života a v hudebním světě se dostal na periferii zájmu o jeho osobu i hudbu. Umělcovo štěstí však spočívá v tom, že si ve své době vybudoval natolik velkou fanouškovskou základnu a stal se natolik známou pop kulturní ikonou, že mu s každým novým albem dává svět další šanci.

Těžko říct, jestli to bylo změnou hudební společnosti, kterou se nyní stala společnost Cooking Vinyl, nebo jestli Mansonovi prospěla nevázanost v osobním životě - v roce 2010 se definitivně rozešel s Evan Rachel Wood a stal se tak po více než deseti letech na delší období svobodným mužem, ale nová hudba skutečně přinesla něco nového a svěžího. Osmé studiové album *Born Villain* vyšlo 25. dubna 2012 a rozhodně mělo co nabídnout. Dva singly *No Reflection* a *Slo-Mo-Tion* byly poslány do rádií a Manson po dlouhé době vystoupil na televizi přenášeném předávání cen, tedy Revolver Golden Gods Awards, kde představil první singl *No Reflection*, který mu později přinesl čtvrtou nominaci na cenu Grammy. Během vystoupení byl opět patrně podnapilý. Tento fakt byl však zastíněn přítomností Mansonova dlouholetého kamaráda, herce Johnnyho Deppa na pozici kytaristy v kapele.⁸⁸ Ten byl přítomný i na albu, jelikož svou hrou na kytaru doplnil předělávku hitu Carly Simon *You're So Vain*.⁸⁹ Album se po letech odvrací od témat vztahů a lásky, věnuje se spíše obecnějším filozofickým tématům.

Album by se dalo brát jako Mansonův pokus o "comeback". Vrátil se i do veřejného života - zahrál si sám sebe v seriálu *Californication*⁹⁰ a objevil se i na

⁸⁸ MARILYN MANSON PERFORMS WITH JOHNNY DEPP AT 2012 REVOLVER GOLDEN GODS. In: *Loudwire* [online]. 12.4.2012 [cit. 20.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-performs-with-johnny-depp-at-2012-revolver-golden-gods/>

⁸⁹ Album Review: Marilyn Manson, 'Born Villain'. In: *Billboard* [online] 30.4.2012 [20.6.2018].

Dostupné z: <https://www.billboard.com/articles/news/46481/album-review-marilyn-manson-born-villain>

⁹⁰ Marilyn Manson On 'Californication': Actor To Play Himself On Showtime Series. In: *The Huffington Post* [online]. 24.6.2012 [20.6.2018]. Dostupné z: https://www.huffingtonpost.com/2012/06/24/marilyn-manson-californication-showtime-series_n_1622637.html

soundtracku k filmu *Suicide Squad* ve skladbě *Bad Girl* spolu s Avril Lavigne.⁹¹ Co však bylo pro jeho kariéru patrně nejdůležitější je míra sebereflexe, kterou projevil např. v rozhovoru pro magazín Loudwire: *"Mám pocit, že jsem se na předchozích dvou deskách nedostal k pointě -- ne, že bych znevažoval nebo nenáviděl tu hudbu, kterou jsem vytvořil nebo něco v tom smyslu -- jen mi přijde, že jsem začal měnit způsob, jakým jsem psal, protože jsem se chtěl otevřít. Byl jsem v rozpoložení, ve kterém jsem neuměl vymyslet způsob, jak naložit sám se sebou. Se mnou samotným - ne se mnou jako Marilynem Mansonem. Uvědomil jsem si, že jsem začal psát písně tak, abych přinutil lidi cítit se stejně, jak jsem se cítil já, než abych je přinutil cítit něco jiného. Tak bych věci neměl dělat. Hlavně proto, že jsem se cítil na hovno, když jsem ty desky dělal. Takže jsem vlastně tvořil hudbu, abych ty lidi nutil se cítit taky na hovno".*⁹²

Turné, které trvalo přes dva roky a patří tak k nejdelším turné kapely, navštívilo Prahu dokonce dvakrát v letech 2012 a 2014, načež oba koncerty dopadly znatelně lépe, než ten brněnský.⁹³ Manson se sice při vystoupeních stále občas objevoval pod vlivem návykových látek a lhostejný styl vystupování už s věkem, stejně jako nadváha, asi nikdy nezmizí, bylo však dokázáno, že je pro něj v hudebním světě nejspíš stále místo, že má Manson pořád co říct a po zažehnané krizi má tak do rockového důchodu ještě daleko. Otázkou bylo, jestli si tento styl zvládne udržet.

1.12. The Pale Emperor - návrat formy (2015 - 2016)

Během natáčení seriálu *Californication* se Manson seznámil s hudebním producentem Tylerem Batesem, se kterým si dohodli setkání ve studiu. Izolování téměř od všech vnějších vlivů a prakticky pouze ve dvou lidech se jim podařilo během pár měsíců stvořit nejlepší album Marilyn Manson od přelomu století.

⁹¹ Garibaldi, Christina. MARILYN MANSON HELPED AVRIL LAVIGNE FIND 'BAD GIRL' ... AND SHAVE HER HEAD. In: *MTV* [online]. 22.5.2013 [20.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mtv.com/news/1707863/avril-lavigne-marilyn-manson-bad-girl/>

⁹² Hartmann, Graham. MARILYN MANSON: 'BORN VILLAIN' IS MY COMEBACK. In: *Loudwire* [online]. 10.4.2012 [21.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-born-villain-is-my-comeback/>

⁹³ Vedral, Honza. RECENZE: Manson střídal kostýmy jak Gaga, ale nepomohl mu ani Hitler. In: *IDnes* [online] 13.8.2014 [cit. 21.6.2018]. Dostupné z: https://kultura.zpravy.idnes.cz/recenze-marilyn-manson-078-/hudba.aspx?c=A140813_005534_hudba_vdr

Album *The Pale Emperor* vyšlo 15. ledna 2015 a obsahovalo tři singly, *Third Day of a Seven Day Binge*, *Deep Six* a *Cupid Carries a Gun*. Bylo věnováno Mansonově matce, která zemřela v květnu 2014 po osmiletém boji s Alzheimerovou chorobou.⁹⁴ Album se umístilo na osmé příčce americké hitparády Billboard a nabídlo Mansona po letech v další, tentokrát úspěšné, reinkarnaci.⁹⁵ Čtyřicátník Manson se již totiž nesnažil vytvořit další industriální metalovou smršť, která by zesměšňovala Ameriku a prvoplánově šokovala. Naopak se rozhodl ztotožnit se se svým původem z Ohia a stvořil desku, která by se dala označit až za blues rockovou, tedy v kontextu jeho rané tvorby paradoxně velice *americkou* desku. Texty jsou plné referencí na řeckou mytologii i Bibli, ale snad poprvé se může zdát, že se Písmu Manson pouze nevysmívá, naopak s ním nakládá jako s inspirací. Deska zkrátka působí, jako by zpěvák skutečně dospěl a to nejen jako Marilyn Manson, ale i jako Brian Warner.⁹⁶

Deska se přirozeně setkala s velkým ohlasem fanoušků a po delší době i širší veřejnosti právě i kvůli své přístupnosti a pomalejšímu tempu. Na albu se objevuje jen jedna skutečná *mansonovsky* rychlejší skladba, kterou je první singl *Deep Six*, a i ten je plný vynalézavých (a do češtiny zpravidla nepřeložitelných) slovních hříček jako "*love is evil, con is confidence, Eros is sore, sin is sincere*".⁹⁷ I bystré a důvtipné texty vysloužily Mansonovi pochvalnou kritiku ze všech stran - na desku je prakticky nemožné nalézt negativní recenzi. Mnoho hudebních periodik zařadilo později album mezi nejlepší rocková alba roku 2015, prestižní hudební časopis *Rolling Stone* dokonce albu přiřknul první místo v žebříčku 20 nejlepších metalových desek roku.⁹⁸ Turné tradičně a tentokrát velice úspěšně objelo celý svět, Česko však poprvé od roku 2003 vynechalo. Na turné se rovněž po dlouhé době vrátili některé prvky Mansonovy dřívější

⁹⁴ MARILYN MANSON's Mother Dies After Battle With Dementia. In: *Blabbermouth* [online]. 18.5.2014 [21.6.2018]. Dostupné z: <http://www.blabbermouth.net/news/marilyn-mansons-mother-dies-after-battle-with-dementia/>

⁹⁵ Marilyn Manson Chart History. In: *Billboard* [online]. [cit. 21.6.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/top-album-sales/song/875297>

⁹⁶ Childers, Chad. MARILYN MANSON, 'THE PALE EMPEROR' – ALBUM REVIEW. In: *Loudwire* [online] 20.1.2015 [22.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-the-pale-emperor-album-review/>

⁹⁷ Marilyn Manson. *The Pale Emperor. Deep Six. Cooking Vinyl, 2015*

⁹⁸ 20 Best Metal Albums of 2015. In: *Rolling Stone* [online]. 10.12.2015 [22.6.2018]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-lists/20-best-metal-albums-of-2015-140905/marilyn-manson-the-pale-emperor-2-60184/>

ideologie, např. hořící Bible či kazatelna používaná v 90. letech při vystupování s *Antichrist Superstar*.⁹⁹

1.13. Heaven Upside Down - živá voda (2017 - 2018)

Zatím poslední kapitola v kariéře Marilyn Manson se nadále nese v duchu úspěšného návratu v roce 2012. Manson s novou érou opět vsadil na filmového hudebního producenta Tylera Batese a společně započali již v roce 2016 nahrávat nové album. Už jen krátká přestávka mezi dvěma alby svědčí o "živé vodě" kreativity, kterou se umělec patrně dostatečně zásobil. *"Právě teď se nacházíme v jakémsi stavu zmatení, co se týče náboženství, politiky, sexuality a jak to spolu všechno souvisí, začíná se to měnit v cirkus a to je něco, čehož jsem byl označován za vůdce,"* popsal Manson svou inspiraci pro nový projekt. *"Zdá se, že je to pro mě čas, kdy bych jako umělec, jako americký umělec, měl vytvořit něco, co vyvolá novou vlnu otázek, které nebudou pouze tvrzeními,"* dodal poté v rozhovoru pro magazín *The Daily Beast*, který, stejně jako zbytek mediálního světa, reagoval na zveřejnění krátkého videa, kde Manson trhá Bibli a následně je záběr na Mansona s nožem v ruce a ležící postavu bez hlavy v kaluži krve. To by nebylo pro umělce nic tak neobvyklého, titulky novin to však zaplnilo proto, že mrtvý muž nápadně připomíná Donalda Trampa a video bylo na internet nahráno 8. listopadu 2016, tedy v den zvolení Trampa prezidentem Spojených států.¹⁰⁰

Video bylo však primárně vydáno jako propagace nového materiálu, konkrétně písně *Say10*, ve které se opět naplno projevují těžko přeložitelné slovní hříčky jako odkaz na biblickou dvojici *"cocaine and Abel"* nebo hra se slovem "Satan" ve zdůraznění, že jde o Mansonovo desáté album ve verši *"you say God, I say say10"*.¹⁰¹ Původním plánem bylo vydat album na Valentýna, tedy 14. února 2017, právě pod názvem *Say10*.¹⁰² Vzhledem k nespokojenosti s finálním zvukem desky a pracovní

⁹⁹ Marilyn Manson - Full Show, Live at The Red Hat Amphitheater in Raleigh NC on 7/26/15 [online]. 28.7.2015 [cit. 23.6.2018] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=PtESFesnmfg>. Kanál uživatele Dennis Justus

¹⁰⁰ Stern, Marlow. Marilyn Manson's Shocking Trump Video. In: *Daily Beast* [online] 8.11.2016. [cit. 25.6.2018]. Dostupné z: <https://www.thedailybeast.com/marilyn-mansons-shocking-trump-video>

¹⁰¹ Marilyn Manson. Heaven Upside Down. *Say10*. Cooking Vinyl. 2017

¹⁰² Hartmann, Graham. Marilyn Manson Beheads Trump-Like Figure in 'SAY10' Teaser. In: *Loudwire* [online]. 8.11.2016. [25.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-beheads-trump-like-figure-in-say10-teaser/>

vytíženosti Batese se vydání odložilo na neurčito. Mansonův otec Hugh během produkce alba zemřel, album bylo tedy věnováno jeho památce.¹⁰³

Album nakonec vyšlo pod názvem *Heaven Upside Down* se značným zpožděním až 6. října 2017, tedy 3 měsíce po zahájení turné. Umístilo se, stejně jako jeho předchůdce, na osmé příčce americké hitparády a stalo se tak devátým albem, které dosáhlo *Top 10* umístění v žebříčku.¹⁰⁴ Nabídlo čtyři kvalitní singly, *We Know Where You Fucking Live*, *Say10*, *Kill4Me* a *Tattooed in Reverse*. V hudebních klipech k *Say10* a *Kill4Me* se opět představil i Mansonův přítel herec Johnny Depp.¹⁰⁵ Album by se dalo stylově popsat jako jakýsi hybrid mezi kytarovou prací jeho předchůdce a surovostí a použitím podbarvující elektroniky klasických desek *Antichrist Superstar* či *Mechanical Animals*. Obdobně jako před dvěma lety byla deska přijata velmi pozitivně, mnozí desku označili za skutečný návrat *starého* Mansona, který se v kvalitní rockové muzice vyjadřuje k moderním a neokoukaným tématům.¹⁰⁶

Manson se také po svém postaral o propagaci alba, když se dostal do sporu s popovým zpěvákem Justinem Biebreem, který byl nejen vyfotografován v tričku s Mansonovým obličejem, ale navíc začal na svém turné prodávat tato trička společně s nápisem *Bieber*. Je jasné, že Bieber musel nejdříve dostat autorská práva k prodeji, Manson však kauzu využil ve svůj prospěch, napálil Biebera falešnou dohodou o možné kolaboraci, jelikož se poté na domluvenou zvukovou zkoušku před Bieberovým koncertem nedostavil, a celou textovou konverzaci s ním poté zveřejnil a označil Biebera za "*piece of shit*".¹⁰⁷ Spor s relevantním zpěvákem mu samozřejmě, i přes očividnou vykonstruovanost, se dá tak jistě brát za promo kampaň k jeho nové muzice.

¹⁰³ Marilyn Manson. In: Instagram [online]. 8. července 2017 [cit. 2018-06-16]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/BWQ83cGhSu4/?taken-by=marilynmanson>

¹⁰⁴ Marilyn Manson Chart History. In: *Billboard* [online]. [cit. 25.6.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/billboard-200/song/1048555>

¹⁰⁵ Grant, Sarah. Watch Johnny Depp's Unholy Threesome in New Marilyn Manson Video 'KILL4ME'. In: *Rolling Stone* [online]. 14.11.2017 [25.6.2018]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-news/watch-johnny-depps-unholy-threesome-in-new-marilyn-manson-video-kill4me-116560/>

¹⁰⁶ Christopher, Michael. MARILYN MANSON, 'HEAVEN UPSIDE DOWN' – ALBUM REVIEW. In: *Loudwire* [online]. 6.10.2017 [25.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-heaven-upside-down-album-review/>

¹⁰⁷ Larkin, Mike. 'He's a real piece of s***': Shock rocker Marilyn Manson in bizarre feud with Justin Bieber over T-shirt. In: *The Daily Mail* [online]. 14.9.2017 [25.6.2018]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-4882324/Marilyn-Manson-bizarre-feud-Justin-Bieber-T-shirt.html>

Turné, které v listopadu 2017 navštívilo i Prahu, se neslo ve stejném duchu i kapelním složení, jako turné předchozí, avšak dvě události dostaly Mansona znovu do mediální pozornosti.

První z nich byla událost z října 2017, kdy na Mansona při vystoupení v New Yorku spadla rekvizita - velká maketa střelné zbraně, která mu zlomila mu nohu, způsobila mu frakturu v kotníku a Manson byl ihned převezen do nemocnice. Kvůli tomuto incidentu byla kapela nucena přesunout část koncertů na jiná data a turné pokračovalo v listopadu s Mansonem na invalidním vozíčku a později o berlích. Manson to však přijal za své, najal dva herce, které oblékl do doktorských plášťů a zapojil je do svých show, což bylo nakonec fanoušky přijato jako skvělý efektní a teatrální doplněk koncertní šňůry.¹⁰⁸

Druhý incident se stal o něco později na koncertě v San Bernandinu, když Manson při vystoupení mířil z invalidního vozíčku na publikum maketou zbraně, ke které byl připevněn mikrofon. Bylo to však zrovna v den, kdy střelec v Texasu zabil 26 lidí. San Bernardino je navíc město, které bylo rovněž svědkem masové střelby, když střelec v roce 2015 připravil o život 14 lidí. Manson se hned druhý den po mediální reakci k činu vyjádřil: *"V době, kdy se hromadná střelení stala téměř každodenní záležitostí byl toto divadelní čin, který si dal záměr okomentovat fakt, jak jednoduše přístupné jsou poloautomatické zbraně a jak byla jejich přítomnost normalizována. Moje umění bylo vždy reakcí na pop kulturu a je to můj způsob, jak přinutit lidi přemýšlet o hrozných věcech, které se ve světě dějí. Moje vystoupení nebylo míněno jako znehodnocení kohokoliv či jako ukázka necitlivosti. Tento mikrofon jsem použil s povolením přítomného policisty. Moje empatie je tu pro všechny, kdo byli zasaženi nezodpovědným a zavrženímhodným zneužitím SKUTEČNÝCH zbraní".*¹⁰⁹

Manson tedy nadále šokuje. Ve srovnání s tím, kým byl v devadesátých letech a na počátku tohoto století, je to pouze slabý odvar. Je však stále přítomen. Jeho hudba

¹⁰⁸ Marilyn Manson struck by stage scenery in New York. In: *BBC News* [online]. 1.10.2017. [25.6.2018]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-41458046>

¹⁰⁹ Aswad, Jem. Marilyn Manson Issues Statement on Fake Assault Rifle: 'An Act of Theater in an Attempt to Make a Statement'. In: *Variety* [online]. 6.11.2017 [25.6.2018]. Dostupné z:

má stále co říct a jeho poslání se stylově či tematicky moc nezměnilo. Svět se s globalizací rapidně a radikálně změnil, avšak Manson, který zanedlouho oslaví 50. narozeniny je svému odkazu nadále věrný a v jeho umění je stále přítomna ona bystrá a osobitá reflexe společnosti, která je stále potřebná, možná právě dnes víc, než kdy předtím. V následující části se podívám na to, jak refletovala Marilyn Mansonova během jeho kariéry česká média.

2. Reflexe Marilyn Mansonova v českém tisku

V následující části se budu zabývat českými periodiky a případně internetovými servery, které od roku 1996 do současnosti Marilyn Mansonova refletovaly. Časopisy *Spark* a *Rock & pop* jsem zanalyzoval kompletně celé, ostatní periodika jsem sledoval pouze v období vydání nového alba kapely či při příležitosti koncertu v Česku, vzhledem k obrovskému vzorku a nemožnosti analýzy všech zmínek o Mansonovi v denících. Stejně jako v předchozí části budu postupovat chronologicky, v rámci jednoho období popíši vždy nejprve periodika hudební a poté až případně nehudební tisk.

2.1. 1996

Ačkoliv se již *Sweet Dreams* dle ukázky z hitparád hrálo v českých rádiích, EP *Smells Like Children* z roku 1995 v Česku vyšlo se skoro ročním zpožděním, recenze proto vyšla až v prosincovém *Rocku & popu*. *"To, co hraje Marilyn Manson, plně odpovídá šílenosti názvu kapely, který v sobě spojuje jména dvou kontroverzních amerických ikon. (...) Marilyn Manson experimentují se samplery i akustickými nástroji s jasným cílem: vykřesat z nich to nejponurejší a nejpervernější, co se dá,"* píše se v jedné vůbec z prvních zmínek o kapele v českém tisku, která EP hodnotí třemi a půl hvězdičkami a dodává: *"Když to tak člověk poslouchá, napadá ho, jak asi musí tahle smečka řídit na koncertě..."*¹¹⁰

<https://variety.com/2017/music/news/marilyn-manson-issues-statement-on-fake-assault-rifle-an-act-of-theater-in-an-attempt-to-make-a-statement-1202608324/>

¹¹⁰ Handlířová, Veronika. Marilyn Manson: Smells Like Children. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1996, roč. 7, č. 12., s 104

Časopis Spark byl patrně mnohem bystřejší a v prosincovém čísle vydal recenzi již na následující počin kapely, tedy desku *Antichrist Superstar*. "*Mistr Manson nám tlačí do hlavy svůj vztah ke světu zla (nevím, jestli to myslí vážně nebo ironicky),*" píše se v ní a album vychvaluje.¹¹¹

Marilyn Manson nebyl v roce 1996 ve Starém světě ještě tak proslulý, v nehudebních periodikách jsem tedy zmínky nenalezl.

2.2. 1997

Hned v lednu v *Rocku & popu* vychází článek "*Vražděná Marilyn*". "*MM je formací, jejíž takřka prvotním posláním je šokovat. Šokovat hudbou, texty, vystupováním, vším. Což se jí náramně daří, protože MM rovná se jeden z nekontroverznějších souborů současnosti, a to nejen na domácí půdě v USA,*" píše se v článku, který působí v porovnání s dobovými články ve Spojených státech poměrně nadčasově - odhaluje podstatu faktoru šoku již na počátku Mansonovy kariéry. Mansona je pak prezentován jako člověk, který "*moc dobře zná účinky nejrůznějších drogových prostředků, milovník pornografie, stoupenec Friedricha Nietzcheho a vyznavač satanismu.*" To pak demonstruje i návštěvou u LaVeyeho, avšak jeho koncepci satanismu již nerozvádí, proto může článek působit trochu tendenčně. Texty kapely však naopak chválí: "*Tohle není žádný prvoplánový extremismus, navíc motivy, o kterých je řeč, jsou mnohdy zašifrovány do složitých symbolů.*"¹¹²

V dubnu pak v *Rocku & popu* otiskují rozhořčený dopis čtenáře: "*Jinak hodný synek (žádná polepšovna, pije kakao) se rozhodne pro ochotnické divadlo šoubizu. Vezme si na to punčocháče po mamince, fáčky z první pomoci a ustrojí se, aby hnusnějším, než co tu bylo, na sebe upozornil. Sežene k tomu partu muzikantsky nepřiliš zatížených kluků a dá tomu název Marilyn Manson.(...) A aby to bylo 'in', tak se tam nadává na Ježíška a přesně v duchu amatérského mudrování zvrací textová klišé zmatu etc.(...) Vše by bylo v pořádku, kdyby na tuto vějičku, narafičenou šoubizovou oligarchií v pozadí neskočila média a nepočala takovéto srágořiny prezentovat jako něco 'echt künstlerisch', s těmi věčnými žvásty o snaze reflektovat hníjící společnost etc.*" Redakce

¹¹¹ Nawar, Tomáš. Marilyn Manson - Antichrist Superstar. In: *Spark*. Praha: One & One Company, 1996, roč. 5, č. 12, s. 37

¹¹² -pkk-. Vražděná Marilyn. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1997, roč. 8, č. 1, s. 10

odpovídá, že musí informovat o veškerém dění na hudební scéně. Na dopisu je však zajímavé pozorovat, že Manson budil emoce i v Česku, avšak patrně z odlišných důvodů než ve Spojených státech.¹¹³

Srpnové číslo přineslo krátký článek, který informovat o kauze *Ozzfest 1997*, o které jsem informoval v první části práce. Opět je zde vidět jistá evropská skepse a větší míra pochopení: "*Jádro pudla spočívalo zřejmě v tom, že se po internetu rozšířily fámy na téma, co se děje na jevišti při vystoupení: sex se psy, obětování zvířat, soulož homosexuálů apod. Marilyn Manson samozřejmě provokuje za prvé svým zjevem, za druhé drsnou hudbou a za třetí brutálně upřímnými texty. Zastaví ho puritánští obyvatelé 'země svobody'?(...) Nestranní pozorovatelé upozorňují, že žádný z mravokárců se nepokusil ověřit si, zdali se uvedené informace z internetu zakládají na pravdě. Každý návštěvník koncertu Marilyn Manson totiž ví, že nic takového se na jevišti neděje.*" Autor si zde dokonce utahuje z Ameriky, když ji ironicky nazývá *zemí svobody* a Mansona fakticky brání.¹¹⁴

Ve *Sparku* hned v lednu 1997 vychází obsáhlý informativní článek o kapele a o jejím druhém albu, je to jakási introdukce do světa skupiny. Je napsán zcela odlišně, než články v *Rocku & Popu*, naopak rozdmýchává tajemno a nazývá kapelu "*lákavě smrdutým Satanem současné Ameriky*", která ovlivňuje "*americké teenagery perverzní silou, kterou naposledy dokázali vyvinout Alice Cooper, KISS a David Bowie ve svých nejlepších letech*".¹¹⁵

2.3. 1998

Rok 1998 toho s novým albem přinesl více. V lednovém *Rocku & Popu* se objevila informace, že si má Manson zahrát drobnou roli v novém projektu Davida Lynche a také, že si nedávno zlomil "*svou pavoučí nohu*".¹¹⁶

V listopadu pak vyšla recenze na album *Mechanical Animals* nazvaná "*Bizarní bizarnost*" : "*Extrémista. Podivín. Provokatér. Úchylák. Nebezpečný šílenec. Namyšlený*

¹¹³ Nečas, Charlie. ...Stojí v pozadí a tahá za drátky. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1997, roč. 8, č. 4, s. 30

¹¹⁴ -mak-. Toho Satana tady nechceme! In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1997, ročník 8, číslo 8, s. 9

¹¹⁵ Christou, Igor. Marilyn Manson. In: *Spark*. Praha: One & One Company, 1997, roč. 6, č. 1, s. 16-17

¹¹⁶ Pelmel. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1998, roč. 9, č. 1, s. 13

exhibicionista. Sadomasochistický transsexuál, neuvědomující si vlastní pohlavní identitu. Osoba posedlá vším zvrhlým a amorálním. Pozemská inkarnace samotného ďábla. Nadprůměrně nadaný umělec. Zakuklený génius..." píše autor v recenzi a Mansona označuje za znamenitého zpěváka, který je *"navzdory všem excesům až nebezpečně inteligentní"*. Deska je ohodnocena osmi hvězdičkami z deseti a nešetří chválou.¹¹⁷

Ve *Sparku* vychází v listopadu obsáhlý článek a také recenze na nové album. Článek je nazvaný *"Masturbace, tvrdý porno a nedostatek spánku"* a skvěle demonstruje vztah Mansona a médií - ačkoliv se opět na kontroverze dívá s evropským nadhledem, pomocí Mansonova stylu přidává článku na zajímavosti, když ho nazývá *"hermafroditem, který se tváří jako štěně za výlohou zverimexu"*.¹¹⁸ Recenze je ale velice pozitivní a opět je zde chvála zaobalena do šokujících konstatování o zpěvákově osobě.¹¹⁹

2.4. 1999

V lednu vychází v *Rocku & Popu* obsáhlý článek, který opět poutá svým titulkem - *"Deprimovat teenagery není žádný problém". "Jedni z něj dělají Boha, druzí se při pohledu na něj otrásají odporem a v poněkud teatrální hysterii odvracejí hlavu,"* reflektuje článek onu skutečnou paniku, kterou Mansonovo vzezření a tvroba na konci minulého století vzbuzovaly. V dnešním hudebním světě bychom asi nenalezli nic podobného. Článek popisuje celou uměleckou dráhu kapely a adresuje i některé drby, které se ještě o desetiletí později (viz dotazníkové šetření) úspěšně šíří po světě: *"Vždyť je to jen člověk z masa a kostí a opravdu si nenechal vyoperovat pár žeber za účelem autofelace"*. Je to tedy další z článků, které k Mansonovi přistupují velice skepticky a chvalitebně zároveň: *"Chtěl a chce být rockovou hvězdou a nutno přiznat, že málokomu se to podařilo s takovou grácií, málokdo to dotáhl do tak stylově čistého konce."*¹²⁰

¹¹⁷ Korál, Petr. Bizarní bizarnost. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1998, roč. 9, č. 11, s. 105

¹¹⁸ Jakubík, Michal. Masturbace, tvrdý porno a nedostatek spánku. In: *Spark*. Praha: One & One Company, 1998, roč. 7, č. 11, s. 28-29

¹¹⁹ Balčírák, Karel. Marilyn Manson - Mechanical Animals. In: *Spark*. Praha: One & One Company, 1998, roč. 7, č. 11, s. 79

¹²⁰ Váša, Ondřej. Deprimovat teenagery není žádný problém. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 1999, roč. 10, č. 1, s. 74-75

Mezi lety 1999 a 2001 vycházela v Česku mutace amerického prestižního hudebního časopisu *Rolling Stone*, která se ovšem z větší části skládala z přeložených článků původního amerického vydání. Manson se objevil na obálce červencového čísla ve zlatém skafandru s červenými vlasy a výrazně namalovaným obličejem spolu s titulkem *"Marilyn Manson: Život jako dlouhá sebevražda"* a jde o kombinaci rozhovoru s představením jeho v té době vycházivší autobiografie. Již po přečtení pár řádků je cítit rozdíl v americkém způsobu psaní, který jako by rovněž budoval auru strachu kolem umělce, podobně jako umělec sám a snažil se ho představit jako cosi nelidského: *"V Mansonově přítomnosti máte neustále pocit ohrožení, a tento pocit je znepokojivě neurčitý: nemůžete si být nikdy jisti, zda se chystá zničit svět, zničit sám sebe, nebo vám dát válečky."*¹²¹

Internetový server *idnes.cz* zveřejňuje rovněž článek, který shrnuje dosavadní úspěchy kapely a adresuje i všechny dosavadní kontroverze: *"Krátce na to dochází k pověstnému 'kuřecímu incidentu', při němž se na jednom z koncertů pokusí Manson obětovat publiku živé kuře. Pověsti, které začínají kolovat o skandálním vystupování souboru, způsobí, že v utahském Salt Lake City není Mansonovi povoleno vystupovat. Během programu Nine Inch Nails pozve Reznor proto Mansona na pódium, kam si Manson přinese bibli mormonů. Divákům nejprve přečte dopis s odůvodněním proč nemůže jeho skupina vystupovat a nakonec bibli roztrhá. Její zbytky mrští do davu..."*¹²² Server tedy vydává nepravdivé skutečnosti za pravdu, v další větě je však ihned nazývá pověstmi.

2.5. 2000

V lednovém *Rocku & popu* se objevila zpráva o oznámení nového alba *Holy Wood* a o změně stylu: *"Krom toho, že se Marilyn Manson hádá na své domovské stránce www.marilynmanson.net s kdekým, prochází tento divotvorný hubeňour další výraznou proměnou (což neznamená jen novou 'skinheadskou' image)."'*¹²³ Manson je zde tedy prezentován jako konfliktní osoba se skinheadskou image. V březnovém vydání se pak objevuje recenze na živé album *The Last Tour on Earth*, která počíná po

¹²¹ Heat, Chris. Marilyn Manson a jeho milostná píseň. In: *Rolling Stone*. Praha: Stratosféra, 1999, roč. 1, č. 9, s. 44-49

¹²² Šiler, Ivan; Andrejco, Jiří. Marilyn Manson - Antichrist Superstar...? In: *idnes.cz* [online]. 5.1.1999 [8.7.2018]. Dostupné z: https://kultura.zpravy.idnes.cz/marilyn-manson-antichrist-superstar-dwg-/hudba.aspx?c=990104_075926_hudba_and

hudební strážce chválí, vytýká však Mansonovi přehnanou teatralnost a zbytečné triviální proslovy na pódiu. Na závěr recenze však autor dodává: "*Víc už rýpat nebudu, byl bych při současné promansonovské náladě v redakci od kolegy bit.*"¹²⁴ V dubnu pak v krátkých zprávách z hudebního světa časopis informuje o novém albu: "*Údajně se má, hlavně hudebně, jednat o nejtemnější mansonovský projekt. Jestli se poté Marilyn Manson vrhne na pop, ovšem nesdělil.*"¹²⁵ V listopadu pak album vychází a *Rock & pop* pár dní před jeho vydáním píše, že "*už teď je americké publikum šokované jeho obalem, jenž zobrazuje frontmana v pozici ukřižovaného*" a znovu je zde vidět tendence se vyhradit vůči americkému publiku, snad za účelem sdělení, že Evropa šokovaná není.¹²⁶

2.6. 2001

Rokem 2001 započíná období, které s krátkou přestávkou vydrží až do roku 2009, tedy období, kdy o kapele začaly ve větší míře informovat i nehudbní periodika, a to přirozeně ve spojení s jeho první koncertní návštěvou Prahy v únoru 2001.

Již soutěž o lístky na koncert v lednovém *Rock & popu* je popsána jako soutěž o lístky na "*monstrózní hororovou show*", kterou však nikdo nikdy nesliboval a také se tak tvrzení později ukázalo jako nepravdivé.¹²⁷ V únorovém čísle pak vychází článek "*Několik poznámek na okraj k chystanému koncertu Marilyn Manson*" a zajímavě označuje kapelu za kopii věcí minulých: "*Kytaru zipem podpálil před více než třiceti lety Jimi Hendrix, ještě o něco dřív rozbíjeli své nástroje The Who, prvním androgynem byl David Bowie coby Ziggy Stardust, svým rozkrokem se na pódiu zabývala Madonna, na padrť ožralého a zfetovaného Meat Loafa odtahovala ochranka z pódia už před léty, sadistické výjevy s prostitutkami jsme zaregistrovali na koncertech Straglers, předstíranou masturbaci a soulož při vystoupení The Tubes, stejným způsobem líčení šokoval Alice Cooper a zbytek výrazových prostředků Marilyn Manson je obkreslený z dávných koncertů Kiss a stylizace Siega Siega Sputnik.*" Ukazuje to tak fakt, že česká, převážně ateistická a velice liberální společnost zkrátka nebyla příjezdem Mansona vůbec šokována (na rozdíl od masivních protestech např. v sousedním Polsku). "*Když*

¹²³ -OV-. Symbol už není sám... In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2000, roč. 11, č. 1, s. 14

¹²⁴ Váša, Ondřej. Marilyn Manson - The Last Tour on Earth. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2000, roč. 11, č. 3, s. 106

¹²⁵ Pelmel. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2000, roč. 11, č. 4, s. 15

¹²⁶ Pelmel. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2000, roč. 11, č. 11, s. 12

¹²⁷ -iviv-. Soutěž o lístky na koncert Marilyn Manson. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2001, roč. 12, č. 1, s. 20

při koncertu *The Primitives Group* v pražském 'Efku' vypustil zpěvák Hajniš bílou holubici, která se během minuty utloukla o žahající reflektory, plakal prý i otrlý zvukař, když Mejla Hlavsa v *Mánesu* zručně popravil slepici, až se krev rozstříkla na bílou plochu, lekli se výtvarní estéti i tvrdé jádro okolo *Plastic People*," píše dál autor a předesílá tak trend, který česká média v kontextu Marilyn Manson už nikdy neopustil - nikdo v Česku zkrátka nebyl šokován či pobouřen.¹²⁸ Recenze koncertu v březnovém čísle, která byla však vesměs pochvalná, se nesla v podobném duchu: "*Kdo byl přítomen, mohl se na vlastní smysly přesvědčit, že tenhle fenomén není ani o pozlátku ani o telátku.*"¹²⁹

Jako by snad hudební obec v Čechách přistoupila na Mansonovu hru trochu skepticky, rockoví posluchači na hru přistoupili s radostí. Recenze koncertu v březnovém *Sparku* totiž chválou nešetří: "*Hodinu dvacet trvajících smršť, po které prostě není co řešit. Kdyby během koncertu někdo srovnal Prahu se zemí, v sále by si toho nikdo ani nevšiml.*"¹³⁰

V podobném stylu se nesla i recenze časopisu *Report, music & style*, která koncert chválila. Časopis v březnovém vydání otiskl i humorný komiks o Mansonově pobytu v Praze. Manson je v něm synem východoněmecké zpěvačky Niny Hagen, který po pražském koncertu hledá zabavení. Následně je mu puštěn televizní kanál *Nova*, kde zrovna vystupuje Petr Novotný, z čehož Manson není vůbec nadšený. Poté je mu nabídnuta společnost prostitutky s podobou Hany Zagorové, kterou stejně jako mužského prostituta Martina Maxu odmítá. Dostává se na afterparty s dalšími českými osobnostmi, mimo jiné s kapelou *Olympic*, z čehož je Manson v šoku. "*Silná káva i na Marilyn Manson,*" utahuje si v české humoristické tradici komiks z něj i z české televizní a hudební scény.¹³¹

¹²⁸ Lindaur, Vojtěch. Klystýr čili několik poznámek na okraj chystaného koncertu Marilyn Manson. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2001, roč. 12, č. 2, s. 77-78

¹²⁹ Kukla, Marek. LIVE - Marilyn Manson, Disturbed. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2001, roč. 12, č. 3, s. 92

¹³⁰ Jakubík, Michal. Marilyn Manson, Disturbed. In: *Spark*. Praha: One & One Company, 2001, roč. 10, č. 3, s. 64

¹³¹ Fischner, Richard. Kurt Report Comix. In: *Report, Music & Style*. Plzeň: Report media, 2001, roč. 11, č. 3, s. 66

Redakce deníků však oslněny nebyly. *Lidové noviny* daly koncertu dvě hvězdičky z pěti a nazvaly koncert průměrem: "*Vzhledem k tomu, jaké zprávy o vystoupeních Marilyn Mansonova pražskou show předcházely, bylo lze očekávat velké rockové divadlo. V tomto ohledu však představení poněkud zklamalo.*" Chválily pouze energii kapely, hudební um i efekty zkritizovaly.¹³²

Mladá Fronta Dnes se Mansonovi vysmála již titulkem "*Satanista Manson Prahu prospal*". Zmapovala Mansonův pobyt v Praze s tím, že Prahu prý prospal, hlášená absintová pitka neproběhla, nalíčení fanoušci prý velikou hrůzu nebudili, křesťanští aktivisté se nakonec neobtěžovali ukázat a koncert nebyl ani vyprodán.¹³³

Obsáhlý rozhovor s Marilynem Mansonem otiskl časopis *Reflex*, který vyslal novináře do Kolína nad Rýnem, aby mohli rozhovor z tamní katedrály prozíravě vydat týden před pražským koncertem. Mansonova nazvali skandalistou a objevil se dokonce na titulní straně týdeníku. Rozhovor se pak zabývá Mansonem samotným, jeho přístupem k životu a filosofii, na hudební tvorbu se nesoustředí a Manson z rozhovoru vyznívá velice pozitivně.¹³⁴

2.7. 2002 - 2006

Dostal jsem se jen k jedné zmínce o Mansonovi v roce 2002, když *Rock & pop* informoval o Mansonově touze stát se výtvarníkem.¹³⁵ 2003 byl mnohem plodnější rok, vzhledem k tomu, že Manson vydal novou desku *The Golden Age of Grotesque*, která právě zaznamenala největší dosavadní úspěch kapely v Evropě. Ve spojitosti s tím bylo tento rok o Mansonovi napsáno nejvíce článků i v českém tisku. Bylo to také naposledy, co o bylo o kapele psáno jako o relevantní a poprvé se objevila větší kritika její muziky.

Rock & pop v květnu tradičně informuje o nové desce a o změně stylu směrem k evropské kabaretní tradici a větší teatrálnosti: "*Každý krok, každý exces je připraven s precizností lékárníka, pečlivě odměřujícího pelyněk, chinin a něco kyanidu*". Nepřináší nic nového, shrnuje dosavadní poznatky o nové desce, která byla patrně vysoce

¹³² Bezr, Ondřej. Manson vsadil především na hudbu. In: *Lidové noviny*. Praha: Lidové noviny, 2001, roč. 14, č. 37, s. 19

¹³³ Poláček, Tomáš. Satanista Manson Prahu prospal. In: *Mladá Fronta Dnes*. Praha: MaFra, 2001, roč. 12, č. 36, s. 1

¹³⁴ Dědek, Honza. Antikrist. In: *Reflex*. Praha: Ringier, 2001, roč. 12, č. 6, s. 18-21

očekávaným titulem.¹³⁶ Recenze v dalším čísle, která album hodnotila dvěma hvězdičkami z pěti však projevuje první známky Mansonova upadajícího vlivu: *"Píchněme do vosího hnízda. Marilyn Manson je nafouklá bublina.(...) Manson se před vydáním oháněl slovy jako burleska, kabaret, surrealismus, dada, ale poslech alba rozhodě nenasvědčuje tomu, že by tyto pojmy pochopil.(...) Cirkusák Manson zkrátka místo honosného kočáru stloukl chatrný žebříňák, s kterým objíždí vesnické štace."*¹³⁷ V recenzi na červnový koncert je pak Manson nazván *Charlesem Monroe*, který nechal publikum dlouho čekat, aby předvedl krátké a nepříliš dobré vystoupení.¹³⁸

V červencovém *Sparku* rovněž vyšel článek plný očekávání nové desky, který kapelu náležitě propaguje a nabízí i rozhovor se zpěvákem, který se točí téměř výhradně kolem připravovaného alba. *"Způsob MM je zcela nepochybně osobitý, do značné míry originální, znepokojivě burcující, velmi nekonformní, často vyvolávající více otázek než odpovědí,"* píše se opět v perexu a jako vždy je oproti *Rocku & popu Spark* méně kritický i v recenzi alba, které je označeno za *"Tip Sparku"*.¹³⁹¹⁴⁰

Mladá fronta Dnes přináší recenzi na album, ve které ho nazývá *"stylovým"* a *"účinným"* a mimo jiné shrnuje náladu vůči Mansonovi v euroamerické společnosti: *"...když k tomu Manson podotkne, že Kristus a satan jsou jedna táž osoba, má zvláště v nábožensky citlivé Americe o publicitu postaráno. Evropané se pak nad Mansonem méně pohoršují a více se baví."*¹⁴¹

V *Reflexu* pak vychází rozhovor s Mansonem, kde ho redaktor nařkne ze *"snahy veřejně šokovat,"* na což Manson odpovídá: *"Jsem jaký jsem. Nemohu být jiný. Nic nepředstírám – nejsem herec, který jeden den hraje komika a druhý den tragéda. Nevymýšlím reklamní triky na svou osobu v podobě kontroverzních výstupů. Necítím potřebu prodávat sám sebe. Nesnažím se záměrně šokovat nebo přivádět lidi*

¹³⁵ -aš-. Manson výtvarníkem. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2002, roč. 13, č. 8, s. 18

¹³⁶ Göth, Jindřich. Marilyn Manson. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2003, roč. 14, č. 5, s. 46-47

¹³⁷ Göth, Jindřich. Marilyn Manson, The Golden Age of Grotesque. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2003, roč. 14, č. 6, s. 70

¹³⁸ Go Plantet Roxy. In: *Rock & pop*. Praha: Muzikus, 2003, roč. 14, č. 7, s. 58

¹³⁹ Jeřábková, Zlatina; Jakubík, Michal. Těžký případ. In: *Spark*. Praha: One & One Company, 2003, roč. 12, č. 7, s. 20-21

¹⁴⁰ Jakubík, Michal; Švelch, Jaroslav; Balčírák, Karel. V jednoduchosti je síla? In: *Spark*. Praha: One & One Company, 2003, roč. 12, č. 7, s. 47

¹⁴¹ Vlasák, Vladimír. Marilyn Manson na nové desce míchá grotesku s totalitou. In: *Mladá Fronta Dnes*. Praha: MaFra, 2003, roč. 14, č. 138, s. B1

k zuřivosti.(...) Vytvářím umění provokace, protože provokovat je má druhá přirozenost. Jedině tak se mi snad podaří dotlačit lidi k přehodnocení toho, v co věří, přimět je k zamyšlení nad tím, proč vlastně věří." Následně velice trefně připomene, že ví jak publicitu využít ve svůj prospěch: *"...velmi dobře chápu, jak média fungují. Novináři si přesně uvědomují, kolik lidí zajímá samotná hudba; těch ve skutečnosti není mnoho. Většina čtenářů chce vědět, co je skryto za hudbou, co maskuje image. Proto se média snaží stáhnout ze mě kůži, aby dala svým čtenářům to, co oni chtějí - vědí totiž, že na tom vydělají. Neopovrhuji tím, jako novinář jsem nebyl jiný, takže moc dobře chápu, proč jsem jednou vydáván za satana, který je odpovědný za všechny tragédie, jež v posledním desetiletí postihly Ameriku, útok na Světové obchodní centrum nevyjímaje, a proč jsem podruhé prezentován jako zcela normální bytost, která se před příchodem na jeviště namaluje a navlékne do těch nejpodivnějších obleků. Ale člověk si nakonec zvykne a uvědomí si, že tyhle výpady nemůže brát osobně. Miluji Ameriku, ale ještě raději ji provokuji."*¹⁴²

Celý rok 2004 a 2005 se nesl obdobně. Manson si během vydání svého "best of" alba chtěl získat trochu popularity navíc a nahrál předělávku hitu *Personal Jesus*, která se stala hitem a to mu zajistilo další články i v českých tiskovinách, např. v magazínu *Rock & pop* mu to zajistilo i místo na obálce.¹⁴³ Všechny texty jsou však obsahově velice totožné. Manson nahraje album, pár měsíců před vydáním ho zpropaguje, odjede na turné a na nějakou dobu se po něm slehne voda. Na tom by nebylo nic zvláštního, dělá to většina hudebních umělců. Zajímavé je však sledovat, jak se v roce 2007 situace změnila a média kompletně proměnila rétoriku vůči Mansonovi.

2.8. 2007 - 2008

Z absolutní většiny článků vydaných o Mansonovi v českých mediích od roku 2007 je patrná jedna věc - z Mansona se stala běžná celebrita - aura mystéria, která ho obklopovala, už zkrátka zmizela a začalo být moderní se do něj spíše strefovat, než jeho novou restylizaci blahořečit - nepřináší již nic nového a jeho akt se zdá býti ohraným.

Recenze nového alba ve *Sparku* i *Rocku & popu* ve většině případů chválila práci kapely a posun k ponurejšímu melancholickému stylu na albu *Eat Me, Drink Me*

¹⁴² Dědek, Honza. Zabtě mě! In: *Reflex*. Praha: Ringier, 2003, roč. 14, č. 25, s. 20-23

¹⁴³ *Rock & pop*. Praha: One & One Company, 2005, roč. 16, č. 12

úplně neztratila, problémem se stala jeho třetí koncertní návštěva Česka v červnu 2007. Tu ve *Sparku* přirovnali k pobytu v Rumunsku, zatímco dvě předchozí návštěvy Mansona v Čechách byly dovolenou na Floridě.¹⁴⁴

Pražský deník v recenzi s názvem "Únava materiálu" píše, že "v porovnání s oběma minulými koncerty v České republice působit Manson naprosto lhostejně bez zájmu na vlastní hudbě," a show označil za "mrtvou a vychladlou".¹⁴⁵

Deník *Právo* napsal: "Bývaly časy, kdy byl skutečným provokatérem, antikřesťanem a padouchem pálicím nad hlavami diváků americkou vlajku. Dnes je zklidněný, křivky jeho podivného těla připomínají více muže (však jím také podle rodného listu je), make-up má střízlivý a na pódiu se neděje žádná zásadní kontroverze, leda se použije sprosté slovo při uvádění písně. Manson dostal rozum, ovšem ztrácí to, co z něho Marilyn Manson udělalo." Koncert podobně nazval "chladným a umělým".¹⁴⁶

V tomto duchu se nesly všechny recenze na koncert, který byl zpravidla reflektován jako zklámání. V průběhu roku 2007 se sice v internetových médiích objevovaly titulky jako "Marilyn Manson má dům plný lidských ostatků"¹⁴⁷ či "Marilyn Manson byl vykázan z kostela kvůli rtěnce,"¹⁴⁸ zdá se však, že už poté dostala Mansona ve větší míře do médií pouze jedna událost, která měla nastat - koncert ještě méně zdařilý, než ten z roku 2007.

2.9. 2009 - 2011

Počínaje rokem 2009 už skutečně v českých médiích nikdo Mansona nepovažoval za *antikrista*. Stala se z něj na jednu stranu pop kulturní ikona, na druhou

¹⁴⁴ Jakubík, Michal. Marilyn Manson, Banana. In: *Spark*. Praha: One & One Company, 2007, roč. 16, č. 7, s. 67

¹⁴⁵ Turek, Pavel. Marilyn Manson: Únava materiálu. In: *Pražský deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2007, roč. 2, č. 139, s. 20

¹⁴⁶ Špulák, Jaroslav. Elektrické svíce Marilyn Manson. In: *Právo*. Praha: Borgis, 2007, roč. 17, č. 139, s. 14

¹⁴⁷ Marilyn Manson má dům plný lidských ostatků. In: *Novinky.cz* [online]. 8.8.2007 [cit. 10.7.2018] Dostupné z: <https://www.novinky.cz/koktejl/120381-marilyn-manson-ma-dum-plny-lidskych-ostatku.html>

¹⁴⁸ Marilyn Manson byl vykázan z kostela kvůli rtěnce. In: *Novinky.cz* [online]. 29.6.2007 [cit. 10.7.2018]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/koktejl/117993-marilyn-manson-byl-vykazan-z-kostela-kvuli-rtence.html>

stranu se všechny články začaly kromě hudby zaobírat také Mansonovým bouřlivým osobním životem, především pak sňatkem s tanečnicí Ditou von Teese nebo vztahem s mladičkou herečkou Rachel Woods. Na vrchol stanul Manson skoro již před desetiletím a 90. léta, kdy Manson skutečně něco znamenal, se v tisku vzpomínalo s nostalgií.

Nejdůvtipněji je tento úpadek zájmu o jeho osobu vidět v květnovém vydání časopisu *Instinkt*, v jehož článku se sice píše, že na nové desce "*sampluje sebe při šňupání a používá tento zvuk jako perkuse*," záhy je ale dodáno, že "*v českém éteru by koneckonců neuspěl, ani kdyby nahrál duet s Ewou Farnou*".¹⁴⁹ Článek se vlastně mezi řádky Mansonovi vysmívá.

Špatné album bylo hřebíkem do Mansonovy rakve v mezinárodním světě, v Česku však nebylo přijato zcela špatně, spíše vlažně. "*Ač bezesporu nabízí silné momenty i ozvuky toho nejlepšího z jejich tvorby, Marilyn Manson už dnes více škádlí, než nekompromisně provokují. I na sedmé řadové desce kapely je pořád na co se těšit, jen se zdá, že chvíle, které si zamilujeme, je potřeba stále více hledat*," hodnotí například desku magazín *Spark*.¹⁵⁰

Hřebíkem do rakve tak byl v českém prostředí především katastrofální koncert, který proběhl v červnu 2009 v Brně. "*Manson živě komunikoval s publikem a znuděná póza, která tak poškodila minulé vystoupení v Praze, se zdála být zapomenuta.(...) Nevím, co Manson pije, inhaluje či si vtírá do dásní, ale podle všeho trvá dobrých čtyřicet minut, než to zabere.(...) Manson jako by se rozhodl, že přestává hrát pro publikum, a na pódiu si uspořádal soukromý, notně omámený dýchánek, kterému dominovala zejména tendence přerušovat rozjeté skladby, peskovat spoluhráče a pokoušet se o jakýsi komorní jam*," píše recenze ve *Sparku*. Autor pak dodává: "*Původně jsem si říkal, že koncert ohodnotím nejnižší možnou známkou, protože to, co Manson předvedl na Velodromu, se prostě nedělá. Na druhé straně je však nutno uznat*

¹⁴⁹ Göth, Jindřich. Marilyn Manson: Populárnější než satan. In: *Instinkt*. Praha: Mediacop, 2009, roč. 8, č. 20, s. 56-60

¹⁵⁰ Palák, Viktor. Marilyn Manson - The High End of Low. In: *Spark*. Praha: One & One Company, 2009, roč. 18, č. 7, s. 48

že namísto standardu se brněnské publikum dočkalo vpravdě rock'n'rolového extempore, na které nezapomene."¹⁵¹

Na ukázkou jsem vybral recenzi, která se ke koncertu stavěla zdaleka nejpozitivněji ze všech, které jsem dohledal. Recenze na webu *idnes.cz* se do Mansona pustila mnohem drsněji: " Zpěvák na brněnském pódiu působil, jako by si skočil do krámu pro rohlíky. Černé triko a černé kožené kalhoty u člověka, který dříve šokoval sadomasochistickými kostýmy, groteskními uniformami a tunami make-upu, působily fádně.(...) Na projekční obrazovky, obscénní polonahé tanečnice či světelnou show, kterými kapela kořenila svá předchozí turné, by lidé v Brně čekali marně.(...) Chybějící podívanou zpočátku Mansonův tým nahrazoval komunikací s diváky. Kromě obscénních gest, nadávek a plivanců do lidí házel i lahve s vodou a ručníky. Zvláště před tím, kterým si zpěvák utíral své nejintimnější partie, ale lidé spíš uskakovali.(...) V druhé polovině koncertu jako by Manson zahodil i ambici odehrát dobrý koncert. "Ahoj Česká republiko, jsem Marilyn Manson, prasák, alkoholik a feťák, odpouštíte mi mé hříchy?" zařval zběsile do publika." Koncert následně nazvala "upachtěnou přerušovanou generálkou".¹⁵² Manson několik posledních skladeb skutečně neustálě přerušoval a koncert utnul po hodině, aby odešel za hlasitého pískotu fanoušků. Mediální reflexe v roce 2009 v českém tisku tedy Mansona prezentovala velice negativně.

2.10. 2012 - 2018

Trend reflexe Marilynna Mansona se v posledních letech prakticky nijak nevyvíjel. V tomto období vydal Manson tři alba, která jsou považována za důstojný návrat na hudební scénu. Při recenzi alba *Heaven Upside Down* roku 2017 napsal server *Novinky.cz*, že "už ale neplatí, že každá nová deska Marilynna Mansona je začátkem nové éry".¹⁵³ I z toho důvodu jsem roky spojil v jeden oddíl.

¹⁵¹ Palák, Viktor. Od spektaklu k debaklu. In: *Spark*. Praha: One & One Company, 2009, roč. 18, č. 7, s. 66

¹⁵² Kašpárková, Kristýna. Manson v Brně: místo koncertu upachtěná přerušovaná generálka. In: *idnes.cz* [online]. 4.6.2009 [cit. 10.7.2018]. Dostupné z: https://kultura.zpravy.idnes.cz/manson-v-brne-misto-koncertu-upachtena-prerusovana-generalka-puh-/hudba.aspx?c=A090604_020539_brno_krc

¹⁵³ Špulák, Jaroslav. RECENZE: Marilyn Manson v jistotách. In: *Novinky.cz* [online]. 21.10.2017 [cit. 11.7.2018]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/kultura/452355-recenze-marilyn-manson-v-jistotach.html>

Manson je v současných českých nehudbních médiích často prezentován jako umělec, který ve své době strašil celý svět, avšak dnes je již pouhou parodií sebe sama. V absolutní většině zmínek o Mansonovi v českém tisku jsou připomenuty drogy a pokud se jedná o recenzi alba, jsou připomenuty jeho neúspěchy a v případě recenze koncertů (které měl Manson v tomto desetiletí v ČR tři - 2012 a 2014 vystoupil v Lucerně, 2017 pak v holešovické Tipsport aréně) je pak v připomenuto ono neúspěšné vystoupení v Brně.

Běheme propagace koncertu v červencovém *Rocku & popu* v roce 2012 se píše: *"Koncerty Marilyn Manson a jeho stejnojmenné kapely bývají někdy skvělé a jindy tristní. V Čechách už jsme zažili obě polohy - tu druhou například naposledy v Brně, kdy Manson během koncertu neustále házel mikrofon na zem, vyloučil pár členů kapely a nakonec vystoupení ani pořádně nedokončil. Tentokrát přijede propagovat letošní dobrou desku Born Villain a věříme, že to bude v pohodě."*¹⁵⁴ Ten nakonec dopadl velice dobře. Recenze v srpnovém vydání tak byla velmi pozitivní: *"Hrát v Lucerně bývala čest a hráli tu ti nejlepší. Brian Hugh Warner alias Marilyn Manson jen doplnil všechny ty legendy, které kdy toto pódium hostilo. Reparát dopadl na jedničku Reparát jak se patří."*¹⁵⁵

Nehudební periodika se tak stále vyžívají v Mansonových občasných kontroverzních tvrzeních, která jsou většinou spojena s jeho sexuálním životem či drogami.¹⁵⁶ Hudební periodika však zpravidla chválí nově vydávanou hudbu, k živým vystoupením se staví sporadicky.

Poslední dvě návštěvy Mansona v Čechách se neseťkaly s příliš pozitivním ohlasem. Koncert z roku 2014 byl hodnocen vesměs negativně a v recenzi na severu *idnes.cz* bylo uvedeno, že publikum čekalo *"něco víc než zpěváka, který se po něm (=pódium, pozn. aut.) až příliš času válí vysílením, stříkají mu nudle z nosu, plive si na triko a ruce si nechává od potu otírat techniky. A ani chozením na chůdách, dýkou místo*

¹⁵⁴ Koncerty. *Rock & pop*. Praha: One & One Company, 2012, roč. 23, č. 7, s. 14

¹⁵⁵ Straka, Michal. Marilyn Manson, Reparát na jedničku. In: *Rock & pop*. Praha: One & One Company, 2012, roč. 23, č. 8, s. 90

¹⁵⁶ Tesařová, Sabina. Vrchol nevkusy: Zpěvák Marilyn Manson oblekl svou přítelkyni jako nafukovací pannu. In: *Super.cz* [online]. 30.8.2011 [cit. 11.7.2018]. Dostupné z: <https://www.super.cz/4361-vrchol-nevkusu-zpevak-marilyn-manson-oblekl-svou-pritelkyni-jako-nafukovaci-pannu.html>

mikrofonu či přednáškou z hitlerovské tribuny nezakryje, že ve chvílích, kdy má alespoň trochu zaintonovat jako v předělávce Sweet Dreams od Eurhythmics nebo Personal Jesus od Depeche Mode, zní jak namalovaný stárnoucí chlap na karaoke po dvou lahvích vodky. Lze namítnout, že o to v případě Mansona skutečně nejde, jenže v dnešní době, kdy všechny jeho pódiové provokace a excesy spadají do kategorie „dávno viděno“, díky tomu vyniká, že to celé je jen hodně hlasitá rocková bublina, ze které se s věkem smývají všechny šminky. Fanoušci v Praze i tentokrát poskytli Mansonovi za kaširovaný výkon, který na pódiu předvedl, mnohem lepší odezvu, než si ve skutečnosti zasloužil.“¹⁵⁷

Recenze z roku 2017 ze stejného serveru byla nazvána *"Mistr hororu Marilyn Manson šířil místo děsu spíš trapnost"* a obsahovala stejné výtky jako recenze na koncert předchozí. Mansonova *"show však měla k dokonalosti hodně daleko. Začala pozdě, trvala jen něco málo přes hodinu a zoufale jí chyběl tah na branku."*¹⁵⁸

Ačkoliv se Manson dokonce v březnovém vydání *Rocku & popu* v roce 2017 objevil na obálce, uvnitř časopisu zabírá článek o něm jednu stranu. To může svědčit i o tom, že jeho postava stále pozornost přitahuje. "Obchodní značka", kterou pomocí jména Marilyn Manson Brian Hugh Warner vybudoval je tak v Čechách patrně stále úspěšná a prodává se. Jen už se dnes předem počítá s jinou kvalitou, než tomu byl před 20 lety a většinou je k celé jeho existenci přistupováno velice skepticky, až posměšně či s politováním. Konkluze, ke kterým jsem sledováním mediální reflexe Mansona v českém tisku došel, představím v souhrnném závěru této práce.

3. Dotazníkový výzkum

3.1. Vstupní část a metodika

Jako doplnění této bakalářské práce jsem zvolil dotazníkové šetření. Cílem šetření bylo zjistit, nakolik je česká společnost obeznámená s Marilynem Mansonem, jakožto hudebníkem či jako kontroverzní a nezvykle se projevující osobností populární

¹⁵⁷ Vedral, Honza. RECENZE: Manson střídal kostýmy jak Gaga, ale nepomohl mu ani Hitler. In: *idnes.cz* [online]. 13.8.2014 [cit. 11.7.2018]. Dostupné z: https://kultura.zpravy.idnes.cz/recenze-marilyn-manson-078-/hudba.aspx?c=A140813_005534_hudba_vdr

¹⁵⁸ Hnátek, Václav. RECENZE: Mistr hororu Marilyn Manson šířil místo děsu spíš trapnost. In: *idnes.cz* [online]. 20.11.2017 [cit. 11.7.2018]. Dostupné z: https://kultura.zpravy.idnes.cz/marilyn-manson-koncert-praha-recenze-ds9-/hudba.aspx?c=A171120_013715_hudba_vha

kultury. Provedené dotazníkové šetření je malého rozsahu. Postaveno na základním předpokladu toho, že valná většina Čechů čte česká, nikoliv zahraniční média, šlo především o to zjistit, nakolik zajistí nezvyklé vystupování amerického hudebníka ve spojení s jeho (místní) mediální reflexí pozornost lidí, kteří nejsou fanoušky jeho tvorby. Ve spojení s tím jsem se snažil zjistit, které osobnosti či kauzy lidem, právě např. po vzoru Mansona, přijdou kontroverzní, šokující či zkrátka pozoruhodné.

Zkoumanou skupinu tvoří 300 obyvatel Prahy, které jsem v průběhu června 2018 oslovil. Použil jsem kombinaci papírové, fyzické verze dotazníku a jeho virtuálního, internetového ekvivalentu. Respondenty jsem následně rozdělil do tří věkových kategorií.

První kategorii tvoří studenti víceletého gymnázia ve věku od 14 do 18 let. Středoškolské studium je obdobím v životě člověka, ve kterém se formuje osobnost a s přísunem informací si mladý člověk utváří ustálenější a jasnější názory na svět kolem něj. Zároveň je to nepochybně obdobím, ve kterém vrcholí puberta a v rámci toho se člověk tzv. "hledá" - vstupuje do nového prostředí a do nových sociálních situací a vztahů. Pro mnohé to bývá období, kdy se člověk skutečně začíná profilovat jako on sám, ne pouze jako "něčí potomek" a okolí s ním tak také začíná jednat. Součástí toho je ona přirozená a nutná potřeba socializace. Člověk v tomto věku má často potřebu se zviditelnit, chce být zajímavý a část populace tak inklinuje k vyhraněným stylům oblékání, hudby či subkulturám obecně. Marilyn Manson, jakožto bývalá oběť středoškolské šikany, si tohoto byl vždycky vědom a nikdy se netajil tím, že je jeho hudba určena mladým posluchačům, za což byl, jak jsem výše již důkladně rozebral, mnohokrát viněn. Z těchto důvodů jsem vyhranil středoškolské studenty jako samostatnou kategorii. Otázkou tedy bylo, nakolik je Mansonova tvorba, z velké části určená pro středoškoláky, stejně jako každá extrémní hudba (metal, rap, techno apod.), známá dnešním mladým lidem, kteří se s ní zpravidla měli šanci seznámit až v posledních letech, tedy nějakých 12 - 15 let po vrcholu popularity umělce. Pro tuto kategorii jsem využil Gymnázia Budějovická, jehož jsem absolventem, a nechal jsem současné studenty, se svolením profesorů, vyplnit papírovou verzi dotazníků.

Druhou kategorii tvoří opět Pražané, tenkrát jde o věkovou kategorii 19 - 30 let. Toto věkové rozmezí jsem zvolil proto, že se jedná o respondenty, kteří se mohli narodit

nejdříve roku 1988, v době počátku Mansonova úpadku tedy kolem roku 2003 vstupovali do puberty, tudíž se rovněž jedná o kategorii, která Mansona nemohla zažít na vrcholu jeho kariéry. Absolutní většinu tázaných tvoří vysokoškolští studenti či vysokoškolsky vzdělaní lidé, kteří zpravidla disponují širokým kulturním rozhledem a kteří vyplnili elektronickou verzi dotazníku, který jsem vytvořil v aplikaci Google Disk a sdílel na sociálních sítích Facebook a Twitter.

Třetí kategorii respondentů tvoří věková kategorie 31 - 60 let. Respondenty starší šedesáti let jsem předem vyloučil z důvodu pravděpodobné neinformovanosti, co se americké post moderní pop kultury. Tuto kategorii tvoří lidé, kteří mohli Mansona zažít během jeho kariérního vrcholu na přelomu století. Většina této skupiny respondentů, stejně jako gymnazisté, vyplnili papírovou verzi dotazníku.

Původně zamýšlená byla i čtvrtá skupina respondentů - posluchači rockové a metalové hudby. Vzhledem k náročnějšímu způsobu sběru dat a praktické nemožnosti efektivního porovnání výsledků dat s kategoriemi rozdělenými dle věku jsem nakonec tuto část průzkumu nerealizoval.

Otázky, které jsem v dotazníku pokládal:

1. Pokud víte, nebo alespoň trochu tušíte, kdo je Marilyn Manson, napište, kdo to je, a přejděte k následující otázce. Pokud vůbec nevíte, kdo to je, napište, kdo si myslíte, že by to mohl být soudě podle jeho jména, a pokračujte na opačné straně otázkou číslo 9.
2. Čím se Manson vyznačuje? Čím je zajímavý? Co je pro něj specifické?
3. Marilyn Manson se ve skutečnosti jmenuje Brian Hugh Warner. Víte, jak vznikl jeho umělecký pseudonym? Pokud nevíte, tipněte si.
4. Za jaký žánr by se hudební tvorba Marilyn Mansona dala označit?
5. Tipněte si, kdy vstoupil Marilyn Manson ve známost.
6. Myslíte si, že Marilyn Manson ještě aktivně vystupuje?
7. Tipněte si, kolik je Marilyn Mansonovi let.
8. Americký hudební časopis *Rolling Stone* nedávno označil jeden drb, který o Marilyn Mansonovi koloval po celém světě, za jeden z nejrozšířenějších a nejskvělejších popkulturních drbů všech dob. Víte, o jaký drb se jedná?

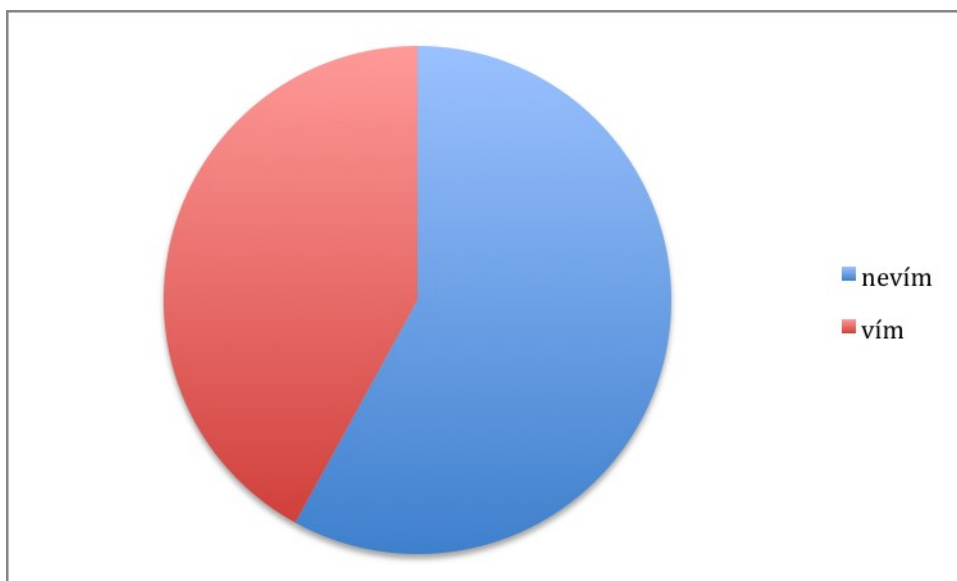
9. Média mohou snadno ovlivnit to, jak (pozitivně či negativně) vnímáme některé známé osobnosti (výběr na škále):
zcela nesouhlasím - spíše nesouhlasím - nevím - spíše souhlasím - zcela souhlasím
10. Mediálně známé osobnosti mohou svůj vlastní obraz v médiích ovlivnit jen těžce (výběr na škále):
zcela nesouhlasím - spíše nesouhlasím - nevím - spíše souhlasím - zcela souhlasím
11. Napište nějakou zahraniční či českou mediálně známou osobnost, o které si myslíte, že jí bylo v médiích ukřivděno/ublíženo.
12. Jmenujte některé známé kontroverzní osobnosti (či události s onou osobou spojené), které Vás napadnou.
13. Pokud Vás v poslední době něco skutečně šokovalo (událost ze světového dění, video na internetu atd.) uveďte prosím, co to bylo, popřípadě proč Vám to přišlo šokující/znepokojující.

V následující části představím výsledky a u každé otázky se pokusím o stručnou interpretaci fenoménu, který se z odpovědí dá vysledovat. Odpovědi na otázky č. 1, 9 a 10 znázorním v grafické podobě, protože budu pracovat se sto respondenty v každé kategorii. Odpovědi na otázky č. 2 - 8 a 11 - 13 pak představím shrnujícím textem nejen vzhledem k otevřenosti otázek a rozličnosti odpovědí, ale také proto, že, otázky č. 2 - 8 nepracují se vzorkem 100 lidí/kategorie, avšak pouze s tou částí, která u otázky č. 1. uvedla, že Mansona zná a správně ho označila za hudebníka.

3.2. Analytická a interpretační část

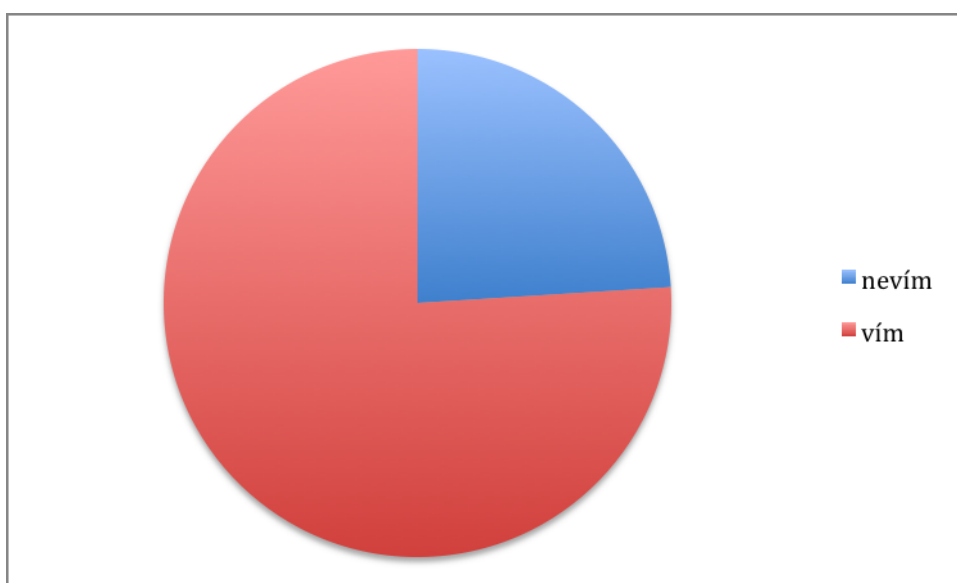
3.2.1 Otázka č. 1 - obeznámenost

Graf č. 1 - Víte, kdo je Marilyn Manson? (první kategorie)

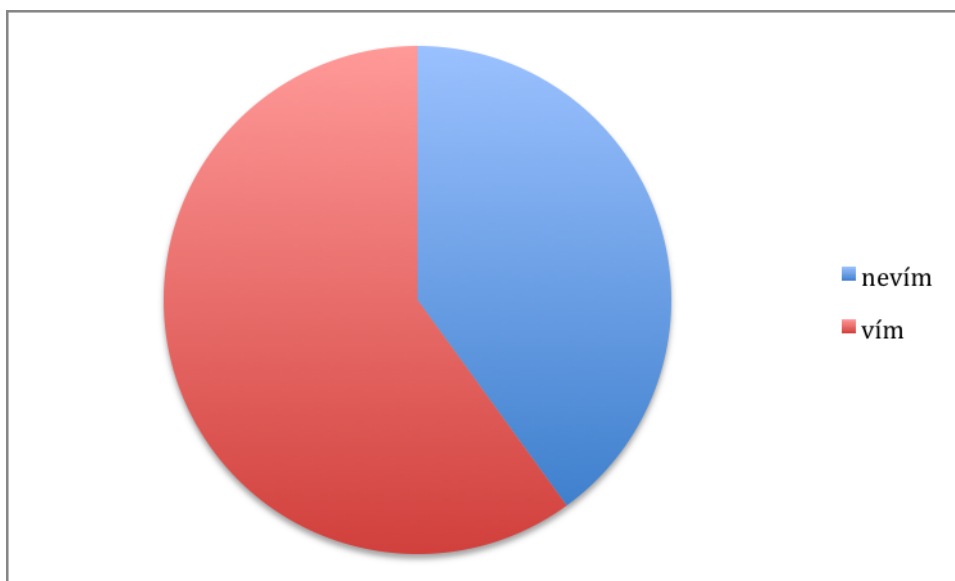
Z první kategorie uvedlo 58 respondentů, že neví, kdo je Manson. Nejčastějšími tipy pak byly "zpěvák", "umělec" či "herec". Objevily se i odpovědi jako "vědec" či "novinář". 42 respondentů uvedlo správnou odpověď, tedy "zpěvák" či "hudebník".

Graf č. 2 - Víte, kdo je Marilyn Manson? (druhá kategorie)

V druhé kategorii uvedlo 26 respondentů, že Mansona nezná. Nejčastějšími tipy pak byl rovněž "zpěvák", "herec", "umělec" či "model". 74 respondentů uvedlo, spolu se správnou odpovědí, že ho znají.

Graf č. 3 - Víte, kdo je Marilyn Manson? (třetí kategorie)

V třetí kategorii odpovědělo 40 respondentů, že ho nezná. Mezi typy se objevil poprvé také "vrah" ve třech případech. 60 respondentů odpovědělo, že Mansona zná.

Můžeme z těchto výsledků dospět k závěru, že ačkoliv mládež tíhne k extrémním hudebním stylům více, než starší část populace, je zde patrný úpadek zájmu o Mansona - středoškoláci dopadli v jeho znalosti nejhůř. Druhá kategorie, patrně i vzhledem k širšímu kulturnímu rozhledu, Mansona znala nejlépe. U třetí kategorie je zajímavé si všimnout asociace jména Manson s jménem vraha Charlese Mansona.

3.2.2 Otázka č. 2 - charakteristika

Všechny kategorie Mansona charakterizovaly především "make-upem", "extravagancí" a "stylem oblékání". Nejčastější adjektiva spojená se vzhledem pak byla "příšerný" a "šílený". Objevila se i přirovnání k upírovi. Menšina zmínila hudební tvorbu či videoklipy, valná většina respondentů se soustředila na jeho vzhled a vystupování.

U první a druhé kategorie se několikrát objevilo slovo "androgynní" a respondenti naráželi na jakousi genderovou nonkonformnost. Ve třetí kategorii se toto neobjevilo ani jednou. Lze z toho pravděpodobně usoudit určitý větší zájem či povědomí o problematice genderu právě u mladších generací.

Třetí kategorie se rovněž lišila v adjektivech použitých k jeho popisu. Zatímco v první a druhé kategorii figurovala adjektiva jako "extravagantní", "pobuřující" či "kontroverzní", třetí kategorie se odvážila použít přívlastky více hodnotící jako "úchylný" či "hnusný" a "ošklivý". Lze z toho usoudit větší konzervativnost starší generace.

3.2.3 Otázka č. 3 - pseudonym

Téměř všichni respondenti napříč kategoriemi uvedli, že pseudonym by mohl být inspirován Marilyn Monroe. Vraha Charlese Mansona zmínila nejvícekrát druhá kategorie, a to ve 38 případech, třetí kategorie ho zmínila ve 27 případech, první kategorie v pouhých 14 případech. Z toho velká část uvedla pouze Mansonovo příjmení, na jméno Charles si vzpomněl málokdo. Z toho se dá usoudit pouze to, že je Marilyn Monroe i samotným prvním jménem známější pop kulturní ikonou, než Charles Manson a že je Charles Manson známější starší generaci.

3.2.4 Otázka č. 4 - žánr

Žánr hudební tvorby byl téměř vždy označen jako "rock" či jako nějaká jeho odnož jako "punk" či "metal". Ačkoliv se tvorba kapely za punk neoznačuje, respondenti však nejspíš vnímali Mansonův styl za společensky vzdorující a extravagantní, stejně jako punkové hnutí. Třetí kategorie zaostala, odpověď "nevím" se objevila ve 29 případech z 60. Povědomí o extrémních stylech hudby i hudební angažovanost obecně je zkrátka bližší mladší generaci.

3.2.5 Otázka č. 5 - datace

Všechny kategorie zpravidla Mansonův vstup ve známost datovala do 90. let. Pokud vezmeme v potaz Mansonovo proslavení se spíše v druhé polovině 90. let, objevila se zde tendence dřívější datace. V každé kategorii se objevilo přibližně 10 % respondentů, kteří Mansona umístili již do 80. let, až na výjimky však jeho začátky nikdo neumístil do 21. století.

3.2.6 Otázka č. 6 - relevance

Téměř všichni odpověděli na otázku kladně, tedy, že si myslí nebo ví, že Manson stále aktivně vystupuje. V první kategorii pouze dva respondenti odpověděli, že si myslí, že ne nebo že neví, v druhé kategorii pouze jeden, že neví. Ve třetí kategorii

odpovědělo 13 lidí, že neví. Dá se z toho opět vyvodit možný fakt, že čím je člověk starší, tím méně hudební scénu sleduje.

3.2.7 Otázka č. 7 - věk

Všechny kategorie, zejména středoškoláci, Mansonovi na věku značně přidávaly. Ačkoliv je mu k roku 2018 49 let, 18 respondentů první kategorie ho označilo dokonce za šedesátníka a dva za sedmdesátníka. Cca 70 % odpovědí ve všech kategoriích však bylo mezi 45 - 60 lety. Z toho se dá usoudit, že Mansona společnost vidí jako někoho, kdo je na scéně již dlouhou dobu, tudíž se zde objevuje tendence mu přidávat, podobně jako ho umisťovat do 80. let v případě předchozí otázky.

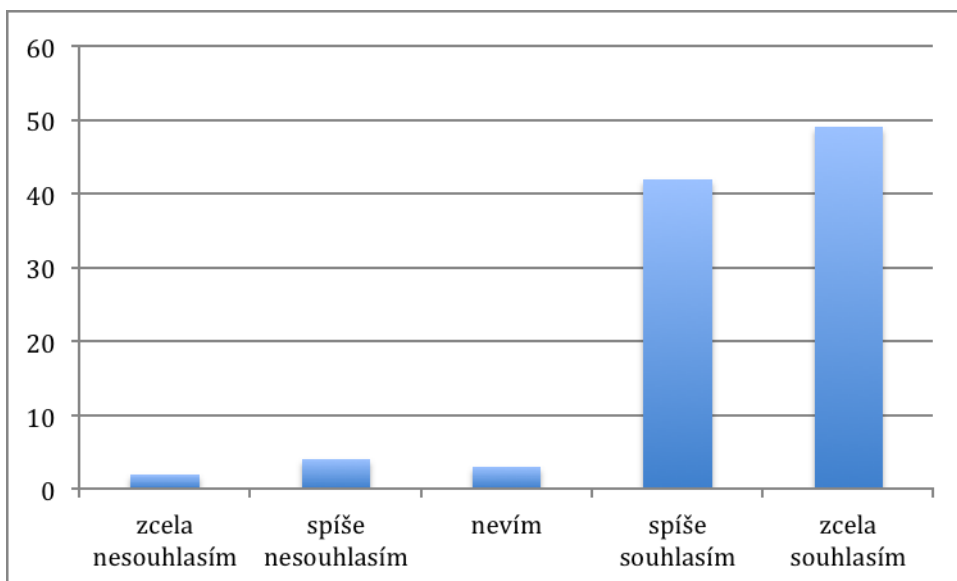
3.2.8 Otázka č. 8 - drb

Správnou odpovědí bylo, že si nechal odoperovat žebra, aby mohl snadno provádět autofelaci. První kategorie odpověděla správně pouze ve čtyřech případech, třetí kategorie ve dvou případech. Druhá kategorie odpověděla správně ve 25 případech, z čehož se dá jasně odvodit zjištění, kdy drb koloval a že byl rozšířen v českém prostředí i ve 21. století, navíc dlouho po Mansonově kariérním vrcholu.

Většina nesprávných odpovědí zahrnovala změnu pohlaví. Zajímavá je záměna Mansona s Ozzy Osbournem, která se dala pozorovat u dvou respondentů první a druhé kategorie, ale dokonce u sedmi respondentů třetí kategorie. Ti totiž odpověděli, že Manson ukosl hlavu netopýrovi, což je navíc na rozdíl od drbu se žebry událost, která se skutečně stala.

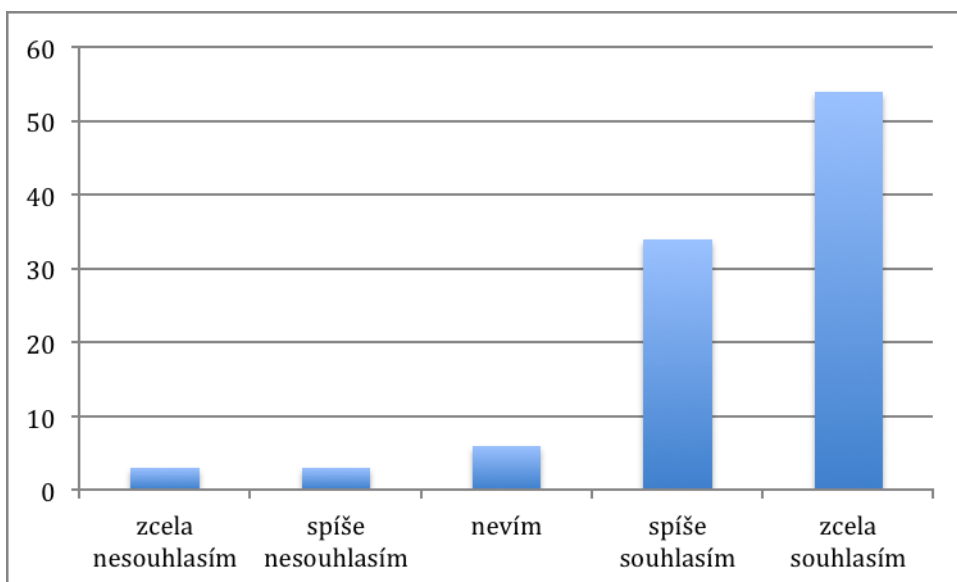
3.2.9 Otázky č. 9 - mediální reflexe

Graf č. 4 - Média mohou snadno ovlivnit to, jak (pozitivně či negativně) vnímáme některé známe osobnosti. (první kategorie)

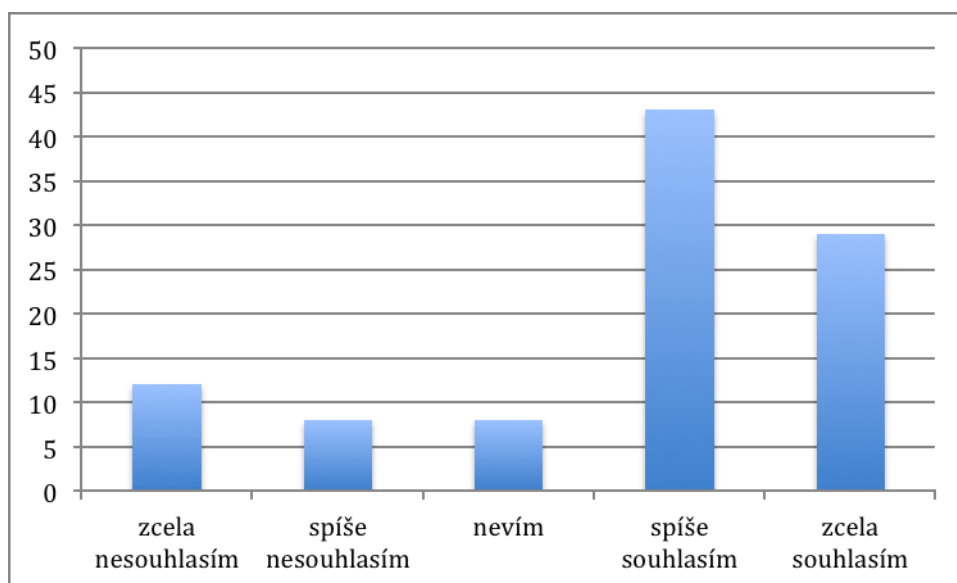
49 respondentů s tvrzením zcela souhlasí, 42 spíše souhlasí, 3 neví, 4 spíše nesouhlasí a 2 zcela nesouhlasí. Graf jasně ukazuje, že první kategorie si je z velké většiny vědoma vlivu médií.

Graf č. 5 - Média mohou snadno ovlivnit to, jak (pozitivně či negativně) vnímáme některé známe osobnosti. (druhá kategorie)

Druhá kategorie projevila takřka stejné mínění jako první kategorie. 54 respondentů s tvrzením zcela souhlasí, 34 spíše souhlasí, 6 neví, 3 spíše nesouhlasí a 3 zcela nesouhlasí. Lze pozorovat jen mírně zvýšený počet respondentů, kteří s tvrzením zcela souhlasí.

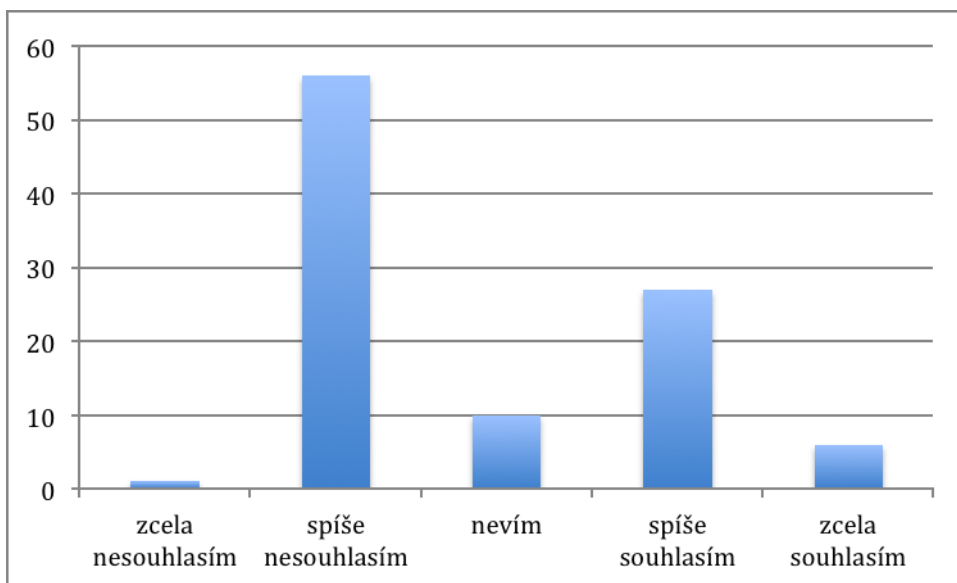
Graf č. 6 - Média mohou snadno ovlivnit to, jak (pozitivně či negativně) vnímáme některé známe osobnosti. (třetí kategorie)

29 respondentů třetí kategorie s tvrzením zcela souhlasí, 43 spíše souhlasí, 8 neví, 8 spíše nesouhlasí a 12 zcela nesouhlasí. Zde lze pozorovat mírnou změnu oproti předešlým kategoriím, je zde patrný nárůst nesouhlasných odpovědí i změnu v nejčastější odpovědi, tou je zde možnost "spíše souhlasím". Vysvětlení by možná šlo vidět v menší víře ve vliv médií, snad má starší generace nepatrně kritičtější pohled (zkušenost totalitního režimu), větší mediální gramotnost, nebo si to o sobě alespoň myslí.

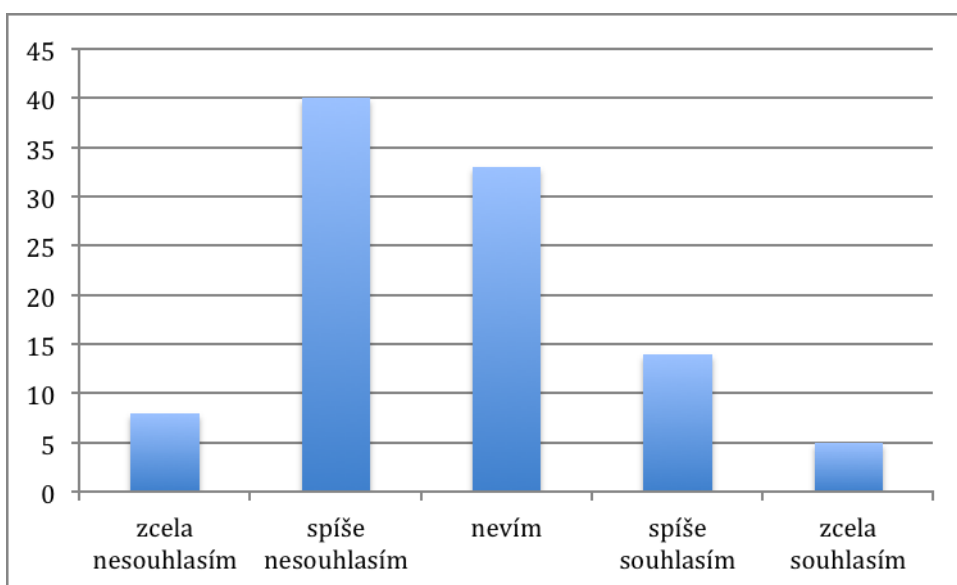
3.2.10 Otázka č. 10 - mediální obraz

Graf č. 7 - Mediálně známé osobnosti mohou svůj vlastní obraz v médiích ovlivnit jen těžce. (první kategorie)

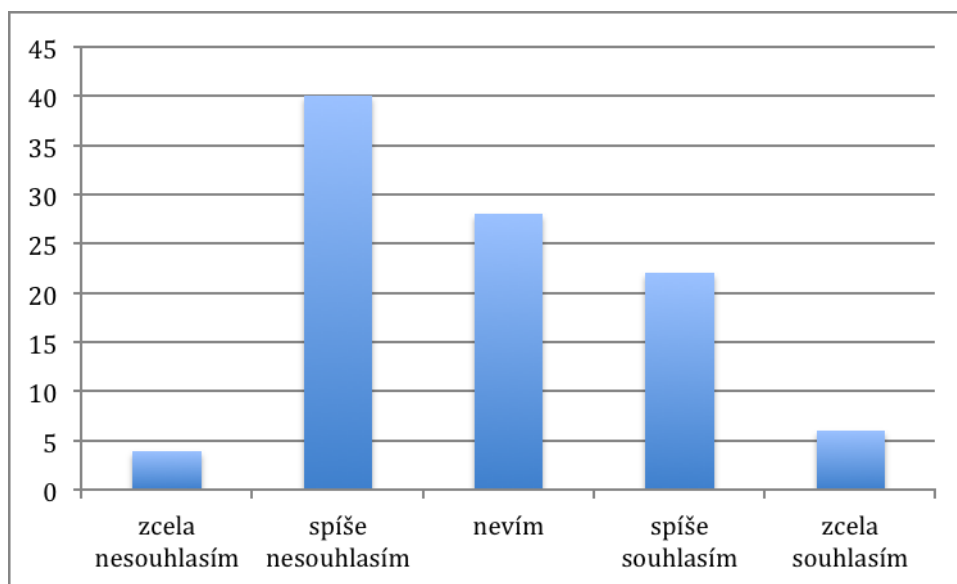
6 respondentů třetí kategorie s tvrzením zcela souhlasí, 27 spíše souhlasí, 10 neví, 56 spíše nesouhlasí a jeden zcela nesouhlasí. První kategorie se tedy nekloní k všemocnosti médií.

Graf č. 8 - Mediálně známé osobnosti mohou svůj vlastní obraz v médiích ovlivnit jen těžce. (druhá kategorie)

5 respondentů třetí kategorie s tvrzením zcela souhlasí, 13 spíše souhlasí, 33 neví, 40 spíše nesouhlasí a 8 zcela nesouhlasí. U druhé kategorie nastává zajímavý posun, především u odpovědi "nevím", která byla druhou nejčastější volbou.

Graf č. 9 - Mediálně známé osobnosti mohou svůj vlastní obraz v médiích ovlivnit jen těžce. (třetí kategorie)

6 respondentů třetí kategorie s tvrzením zcela souhlasí, 22 spíše souhlasí, 28 neví, 40 spíše nesouhlasí a 4 zcela nesouhlasí. U třetí kategorie je pozoruhodný nárůst odpovědi "spíše souhlasím". Dalo by se z toho usoudit, že starší generace má o moci médií a vymanitelnosti se z jejich vlivu nepatrně odlišný názor, opět se může jednat o vliv odlišného politického režimu, kterému byli přítomnější.

3.2.11 Otázka č. 11 - křivda/ublížení v médiích

V první kategorii byla nejčastější odpovědí odpověď "nevím". Ze zahraničních osobností byli více než jednou jmenováni Amy Winehouse, Angela Merkel, Michael Jackson, Justin Bieber, Donald Trump a PewDiePie. Z českých osobností pak byla jednoznačně nejčastější odpovědí Iveta Bartošová. Dále pak byl několikrát zmíněn Jiří Drahoš, Andrej Babiš, Kazma, Leoš Mareš a Gabriela Koukalová.

V druhé kategorii se odpověď "nevím" téměř nevyskytla. Ze zahraničních osobností byli více než jednou jmenováni Justin Bieber, Taylor Swift, Emmanuel Macron, Kevin Spacey, Meghan Markle, Michael Jackson a princezna Diana, přičemž Spacey a Jackson byly odpovědi nejčastější. Z českých osobností opět prvenství drží Iveta Bartošová. Více než jednou byl zmíněn Jiří Drahoš, Václav Havel, Petr Nečas, Miroslav Kalousek, Jiřina Bohdalová, Daniel Hůlka, Karel Roden a Václav Moravec.

Ve třetí kategorii byla ze zahraničních osobností zdaleka nejčastější odpovědí princezna Diana. Více než jednou se objevili Michael Jackson, Madonna, Donald Trump, Amy Winehouse, Barrack Obama a Hillary Clinton. Z českých osobností byla nejčastější odpovědí Iveta Bartošová. Více než jednou byl zmíněn Andrej Babiš, Miloš Zeman, Gabriela Koukalová, Jan Kraus, Miroslav Kalousek, Ivan Bartoš, Tomio Okamura, Jiří Drahoš a Michael Horáček.

Je zde vidět přirozená orientace starší generace na politickou scénu, spíše než na pop kulturní svět. Pop kulturní svět je pak reflektován napříč kategoriemi dost odlišně, co se týče doby domnělé křivdy/ublížení - princezna Diana např. figurovala výrazně více v dotaznících druhé a ještě více třetí kategorie. Kauza Ivety Bartošové je evidentně stále natolik přítomná, byla nejčastější odpovědí ve všech kategoriích. Navíc patrné, že se odpověďmi dají vysledovat i politické preference respondenta.

3.2.12 Otázka č. 12 - kontroverzní osobnosti

V první kategorii byla mezi českými osobnostmi nejčastější odpovědí Miloš Zeman. Více než jednou se objevil Andrej Babiš, Jiří Drahoš, Tomio Okamura, Kazma, Jaromír Soukup, Zdeněk Macura, Iveta Bartošová. Ze zahraničních pak dominoval Donald Trump. Více než jednou byli jmenováni Oscar Pistorius, Miley Cyrus, Lady Gaga, Jaden Smith, Vladimír Putin a Elon Musk.

Ve druhé kategorii byl také nejčastěji jmenován Miloš Zeman a rovněž Andrej Babiš. Více než jednou byli zmíněni Kateřina Kristelová, Ornella Štiková, Monika Štiková, Agáta Hanychová, Iveta Bartošová, Josef Rychtář, Zdeněk Macura, Jaromír Soukup, Tomio Okamura, Jiřina Bohdalová a Vratislav Mynář. Na rozdíl od první kategorie byl mezi zahraničními osobnostmi Donald Trump zmíněn pouze dvakrát, nejčastější odpovědí byla Lady Gaga. Několikrát byli zmíněni Britney Spears, O.J. Simpson, Lindsay Lohan, Harvey Weinstein, Miley Cyrus, Kim Kardashian, Kate Moss, Kanye West, Chris Brown, Adolf Hitler, Iggy Pop, Paris Hilton, Ozzy Osbourne, Eminem, Jean-Claude Juncker a hudební skupina Die Antwoord.

Ve třetí kategorii byl opět nejčastěji jmenován Miloš Zeman. Více než jednou byli zmíněni Andrej Babiš, Tomio Okamura, Tomáš Řepka, Kateřina Kristelová, Miroslav Kalousek, Angela Merkel, Václav Havel, Jan Kraus, Michaela Jílková, Jiří

Paroubek, David Rath, Stanislav Gross, Jiří Macháček, Václav Klaus a Miroslav Topolánek. Zahraničních osobností bylo v poměru s českými touto kategorií jmenováno mnohem méně, nejčastěji byl zmíněn Donald Trump. Více než jednou byl zmíněn George Bush, Michael Jackson, Madonna, Whitney Houston, Hillary Clinton, Bill Clinton, princezna Diana a kapela The Rolling Stones.

3.2.13 Otázka č. 13 - šokující událost

V první kategorii byla nejzmiňovanější událostí smrt rappera XXXTentacion, ale to bylo nepochybně zapříčeno tím, že jsem data sbíral 19. června, tedy den po jeho smrti. Více než jednou byl zmíněn televizní pořad Štiky, Zlatá mládež, výsledky voleb, pálení trenek prezidentem Zemanem, údajné finanční podvody Tomio Okamury, kampaň *metoo* a rozdělování dětí a rodičů na mexicko-amerických hranicích.

Ve druhé kategorii bylo nejčastější odpovědí konstatování, že už respondentů nic nešokuje. Několikrát bylo zmíněno pálení trenek prezidentem Zemanem, rozdělování dětí a rodičů na mexicko-amerických hranicích, čínský festival psího masa, seriál Štiky, přítomnost komunistů ve vládě, uprchlická krize a konstatování politika za ANO, že homosexualita je postižení.

Ve třetí kategorii bylo nejčastější odpovědí pálení trenek prezidentem Zemanem. Více než jednou byla zmíněna uprchlická krize, přítomnost komunistů ve vládě, zemřelé dítě v přehřátém autě v Čechách, smrt Ivety Bartošové, odebrání českých dětí rodině v Norsku, případ týrání psa a vražda novináře Jána Kuciaka na Slovensku.

Opět se zde dá pozorovat, že starší generace vykazuje odlišný trend ve sledování událostí - zajímají se patrně více o politiku a tuzemské dění, než mladší generace. Jediná událost, která byla hojně zastoupena ve všech kategoriích je pálení červených trenýrek prezidentem Zemanem. Souhrnné konkluze představím v závěru práce.

Závěr

Marilyn Manson vděčí za svou kariéru médiím jako málokdo v hudebním průmyslu. Bez vášnivých reakcí konzervativních amerických křesťanů na přelomu tisíciletí by se pravděpodobně nikdy nestal pop kulturní ikonou, kterou dnes je. Manson si byl jako bývalý novinář síly médií moc dobře vědom a kontroverze kolem sebe nepochybně rozdmýchával během celé své kariéry a nejednou se to obrátilo proti němu. V této bakalářské práci jsem se snažil život a tvorbu Marilynna Mansona uchopit právě v kontextu médií.

V první části práce, v části teoretické, jsem přehledně chronologicky shrnul jeho kariéru s přihlédnutím ke všem mediálními kauzám většího rozsahu, které ji doprovázely. Výhradně očima amerických a britských internetových zdrojů a pomocí umělcovy autobiografie jsem kriticky zpracoval celý jeho život, na čemž jsem především demonstroval sílu médií ve vytváření mediálního obrazu a recipocitu, která ve vztahu médií a úmyslně kontroverzních postav veřejné sféry nepochybně existuje.

Ve druhé, praktičtější, části práce jsem se na Mansona podíval skrze pohled českého mediálního prostředí. Analyzoval jsem přibližně 140 zmínek o Marilyně Mansonovi v hudebních i nehuměbních periodikách, načež jsem dospěl k několika závěrům, které zde následně představím.

Zásadním znakem české mediální reflexe Marilynna Mansona je samotná skutečnost, že jde o mediální reflexi českou. Média s Mansonem v Česku pracují zcela jinak, než v zámoří - ve všech případech byl a je brán jako umělec a celý koncept jeho tvorby a vystupování je brán s přihlédnutím k faktu, že jde o zpěváka, který žije kontroverzí a svým uměním. Ve Spojených státech byl často brán jako skutečné zlo, ne jako někdo, kdo se do této podoby pouze záměrně (a s vidinou zisku) stylizuje. Česko patří k nejateističtější zemím světa a jako společnost máme dlouhou tradici liberálních názorů. Manson tak přirozeně více šokoval americkou společnost, vybudovanou a doposud pevně stojící na základech konzervativní katolické víry. V amerických médiích je Manson téměř vždy prezentován jako někdo, jehož tvorba byla spojena s masovými střelbami či jinou lidskou tragédií. V českých médiích je většinou

prezentován výhradně jako zpěvák, umělec, jehož tvorba možná kdysi způsobila v Novém světě poprask.

Dalším fenoménem, který jsem během analýzy zpozoroval, je patrně dobrá prodejnost čísel magazínů i deníků s Mansonovou fotografií na obálce či titulní straně. Jak v případě hudebních magazínů jako *Spark* či v případě největších českých deníků jako jsou *Lidové noviny* je i v případě existence velice krátkého článku o Mansonovi téměř vždy umístěna zpěvákova, co možný nejdémoničtější, fotografie na dobře viditelné místo. Manson se zkrátka stále dobře prodává, nepřikládal bych to však jeho relevanci na současné hudební či kulturně-společenské scéně, ale spíš obecnému lidskému zájmu o podivně se projevující osobnosti, kterou Manson stále nepochybně je.

Dále jsem se snažil porovnat trend v informování o Mansonovi mezi hudebními a nehudebními periodiky. V tomto ohledu jsem došel k očekávatelnému závěru. Hudební periodika mají zpravidla pro jeho tvorbu větší pochopení, vidí ji v kontextu dlouhé tradice vývoje rockové hudby a berou ho v první řadě jako hudebníka. Nehudební periodika mají tendenci s ním jednat jako s "ošklivým pánem s nekonvenčním projevem" a až v druhé řadě jako se skladatelem a performerem.

Třetí část této práce, praktická část, představuje výsledky dotazníkového šetření, které jsem ve třech věkových kategoriích provedl mezi Pražany v první polovině roku 2018. Potvrdilo domněnky o tom, že Marilyn Manson je stále zafixován v myslích velké části české populace i přes nedostupnost jeho hudby v prostředí *mainstreamu*. Je však často mylně označován za mnohem staršího. Bližší faktické informace pak neukázaly žádný významný fenomén, který by se dal popsat. Povědomí o Mansonovi se však v českém prostředí zpravidla žádným směrem nevyvíjí - všechny kategorie vykázaly podobná čísla v informovanosti a ukázalo se navíc, že ve všech kategoriích mezi 100 lidmi se našlo alespoň 15 fanoušků jeho tvorby. Část průzkumu, týkající se obecného vztahu médií a kontroverze, rovněž ukázala platnost logické hypotézy, a to v jiném přístupu k šokujícím skutečnostem v rámci jedné věkové kategorie. Mladší generace je přirozeně tolerantnější a liberálnější. Pozoruhodné může být její očividný zájem o politiku - u většina respondentů z kategorie středoškoláků se u všech otázek projevila informovanost o světové, ale především pak tuzemské politické scéně, to by však bylo předmětem zcela jiné práce.

Marilyn Manson svého času změnil pop kulturu, avšak nebýt médií by bylo těžké odhadnout, kam by se jeho kariéra ubírala a zdali mi nějakou vůbec měl. Cílem této práce bylo především demonstrovat na příkladu Marilyn Manaona sílu médií a představit český mediální trend v tomto ohledu, což se podařilo.

Summary

The main goal of this bachelor degree was to present the life and career of the American rock singer Marilyn Manson in the context of media and discover the theoretical trend in his media reflection in the Czech press. Media shaped Manson's career since the beginning. The controversial singer became widely known for his controversial claims about religion, drugs, sex, but also education, parenthood and the American society in general. American media environment distinctively helped his career but also targeted some of the controversies towards him in a mostly aggressive way - Manson was blamed for school shootings, murders and much more during the years. During my research I found out that the Czech media reflection is very different from the American one. Czech media tend to deal with him as an artist above all and then he is being seen as a controversial figure secondly. On the other hand, American media tend to present him mainly as a shocking *persona*, he is often being presented as singer secondly. Second thing I found out is that Manson, despite not being nearly as relevant as in the past, is still a very good marketing key. He is often being portrayed on the cover of magazines or even daily newspaper, although the following article can be extremely short and not informative. I assumed that is also because of a general human attraction and curiosity towards unusual and unconventional artists. Part of this thesis was also a survey, where I analysed the answers of 300 Czechs which I divided to 3 categories by age (high school students, university students and people born after 1988 and people born before 1988). The survey showed correlation with the hypothesis. Younger people generally tend to be more tolerant and liberal than the older generation. Amount of people knowing Marilyn Manson was almost the same in all categories though.

Použitá literatura

Knihy

REIGHLEY, K. Marilyn Manson. New York: St. Martins Press, 1998

SEDLÁKOVÁ, R. Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky. Praha: Grada Publishing, 2015

STRAUSS, N.; MANSON, M.. Dlouhá trnitá cesta z pekla. Praha: BB art, 2009

TRAMPOTA, T. VOJTĚCHOVSKÁ, M. Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010

Tištěná periodika

Instinkt. Praha: Mediacop, 2009, roč. 8, č. 20. ISSN 1213-774X

Instinkt. Praha: Mediacop, 2009, roč. 8, č. 22. ISSN 1213-774X

Lidové noviny. Praha: Lidové noviny, 2001, roč. 14, č. 37. ISSN 0862-5921

Lidové noviny. Praha: Lidové noviny, 2007, roč. 20, č. 136. ISSN 0862-5921

Lidové noviny. Praha: Lidové noviny, 2007, roč. 20, č. 139. ISSN 0862-5921

Mladá Fronta Dnes. Praha: MaFra, 2001, roč. 12, č. 36. ISSN 1210-1168

Mladá Fronta Dnes. Praha: MaFra, 2003, roč. 14, č. 138. ISSN 1210-1168

Mladá Fronta Dnes. Praha: MaFra, 2003, roč. 14, č. 161. ISSN 1210-1168

Mladá Fronta Dnes. Praha: MaFra, 2007, roč. 18, č. 138. ISSN 1210-1168

Právo. Praha: Borgis, 2007, roč. 17, č. 137. ISSN 1211-2119

Právo. Praha: Borgis, 2007, roč. 17, č. 139. ISSN 1211-2119

Pražský deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2007, roč. 2, č. 135. ISSN 1802-0569

Pražský deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2007, roč. 2, č. 139. ISSN 1802-0569

Reflex. Praha: Ringier, 2001, roč. 12, č. 6. ISSN 0862-6634

Reflex. Praha: Ringier, 2003, roč. 14, č. 25. ISSN 0862-6634

Reflex. Praha: Ringier, 2007, roč. 18, č. 25. ISSN 0862-6634

Report, Music & Style. Plzeň: Report media, 2001, roč. 11, č. 3. ISSN 1213-4708

Report, Music & Style. Plzeň: Report media, 2004, roč. 14, č. 5. ISSN 1213-4708

Report, Music & Style. Plzeň: Report media, 2004, roč. 14, č. 11. ISSN 1213-4708

Report, Music & Style. Plzeň: Report media, 2009, roč. 19, č. 4. ISSN 1213-4708

Report, Music & Style. Plzeň: Report media, 2009, roč. 19, č. 7. ISSN 1213-4708

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1996, roč. 7, č. 9. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1996, roč. 7, č. 10. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1996, roč. 7, č. 12. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1997, roč. 8, č. 1. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1997, roč. 8, č. 4. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1997, roč. 8, č. 6. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1997, roč. 8, č. 8. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1998, roč. 9, č. 1. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1998, roč. 9, č. 4. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1998, roč. 9, č. 7. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1998, roč. 9, č. 11. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1999, roč. 10, č. 1. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 1999, roč. 10, č. 4. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2000, roč. 11, č. 1. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2000, roč. 11, č. 3. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2000, roč. 11, č. 4. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2000, roč. 11, č. 11. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2001, roč. 12, č. 1. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2001, roč. 12, č. 2. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2001, roč. 12, č. 3. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2002, roč. 13, č. 8. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2003, roč. 14, č. 3. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2003, roč. 14, č. 5. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2003, roč. 14, č. 6. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2003, roč. 14, č. 7. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: Muzikus, 2003, roč. 14, č. 12. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2004, roč. 15, č. 10. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2005, roč. 16, č. 12. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2007, roč. 18, č. 3. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2007, roč. 18, č. 5. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2007, roč. 18, č. 6. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2007, roč. 18, č. 7. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2009, roč. 20, č. 6. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2009, roč. 20, č. 7. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2012, roč. 23, č. 6. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2012, roč. 23, č. 7. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2012, roč. 23, č. 8. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2014, roč. 25, č. 8. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2014, roč. 25, č. 9. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2014, roč. 25, č. 12. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2015, roč. 26, č. 2. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2017, roč. 28, č. 3. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2017, roč. 28, č. 5. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2017, roč. 28, č. 9. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2017, roč. 28, č. 10. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2017, roč. 28, č. 12. ISSN 0862-7533

Rock & pop. Praha: One & One Company, 2003, roč. 14, č. 12. ISSN 0862-7533

Rock Report. Plzeň: Jarda H. Hudec, 1999, roč. 9, č. 9. ISSN 1210-5716

Rock Report. Plzeň: Jarda H. Hudec, 1999, roč. 9, č. 10. ISSN 1210-5716

Rolling Stone. Praha: Stratosféra, 1999, roč. 1, č. 4. ISSN 1212-4249

Rolling Stone. Praha: Stratosféra, 1999, roč. 1, č. 9. ISSN 1212-4249

Spark. Praha: One & One Company, 1996, roč. 5, č. 12. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 1997, roč. 6, č. 1. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 1998, roč. 7, č. 11. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2001, roč. 10, č. 2. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2001, roč. 10, č. 3. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2003, roč. 12, č. 7. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2005, roč. 14, č. 1. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2007, roč. 16, č. 5. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2007, roč. 16, č. 7. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2009, roč. 18, č. 4. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2009, roč. 18, č. 5. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2009, roč. 18, č. 7. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2015, roč. 24, č. 2. ISSN 1211-5223

Spark. Praha: One & One Company, 2017, roč. 26, č. 11. ISSN 1211-5223

Internetové články

21 YEARS AGO: MARILYN MANSON MAKES CREATIVE LEAP WITH 'ANTICHRIST SUPERSTAR'. In: Loudwire [online]. 8.10.2017 [cit. 2.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-antichrist-superstar-album-anniversary/>

20 Best Metal Albums of 2015. In: Rolling Stone [online]. 10.12.2015 [22.6.2018]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-lists/20-best-metal-albums-of-2015-140905/marilyn-manson-the-pale-emperor-2-60184/>

Album Review: Marilyn Manson, 'Born Villain'. In: Billboard [online] 30.4.2012 [20.6.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/articles/news/46481/album-review-marilyn-manson-born-villain>

Aswad, Jem. Marilyn Manson Issues Statement on Fake Assault Rifle: 'An Act of Theater in an Attempt to Make a Statement'. In: Variety [online]. 6.11.2017 [25.6.2018]. Dostupné z: <https://variety.com/2017/music/news/marilyn-manson-issues-statement-on-fake-assault-rifle-an-act-of-theater-in-an-attempt-to-make-a-statement-1202608324/>

Blame Jodi killer's upbringing: Manson. In: The Sydney Morning Herald [online]. 14.2.2005 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <https://www.smh.com.au/news/World/Blame-Jodi-killers-upbringing-Manson/2005/02/13/1108229858731.html>

Bohn E., Lauren. Marilyn Manson. In: TIME [online]. 26.5.2009. [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <http://content.time.com/time/arts/article/0,8599,1900863,00.html>

Columbine High School Shootings Fast Facts. In: CNN [online]. 25.3.2018 [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2013/09/18/us/columbine-high-school-shootings-fast-facts/index.html>

CRANDELL, Ben. Scott Mitchell Putesky, founding member of Marilyn Manson and the Spooky Kids, dies at 49. In: Washington post [online]. 25.10.2017 [cit. 29.5.2018]. Dostupné z https://www.washingtonpost.com/local/obituaries/scott-mitchell-putesky-founding-member-of-marilyn-manson-and-the-spooky-kids-dies-at-49/2017/10/25/fe0b23a8-b8ce-11e7-a908-a3470754bbb9_story.html?noredirect=on&utm_term=.89a172d98823

Garibaldi, Christina. MARILYN MANSON HELPED AVRIL LAVIGNE FIND 'BAD GIRL' ... AND SHAVE HER HEAD. In: MTV [online]. 22.5.2013 [20.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mtv.com/news/1707863/avril-lavigne-marilyn-manson-bad-girl/>

Grant, Sarah. Watch Johnny Depp's Unholy Threesome in New Marilyn Manson Video 'KILL4ME'. In: *Rolling Stone* [online]. 14.11.2017 [25.6.2018]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-news/watch-johnny-depps-unholy-threesome-in-new-marilyn-manson-video-kill4me-116560/>

Grow, Kory. Marilyn Manson Shows Us His Soft Side. In: *PAPER Magazine* [online] 9.2.2015 [cit. 16.6.2018] Dostupné z: <http://www.papermag.com/marilyn-manson-shows-us-his-soft-side-1427505200.html>

Guitarist JOHN 5 Talks About His Departure From MARILYN MANSON. In: Blabbermouth [online]. 4.4.2004. [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <http://www.blabbermouth.net/news/guitarist-john-5-talks-about-his-departure-from-marilyn-manson/>

Harris, Chris. MARILYN MANSON'S SEX SCENE: 'STELLAR ACTING' OR THE REAL DEAL?. In: MTV [online]. 15.5.2007 [cit. 14.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mtv.com/news/1559650/marilyn-mansons-sex-scene-stellar-acting-or-the-real-deal/>

Hartmann, Graham. Marilyn Manson Beheads Trump-Like Figure in 'SAY10' Teaser. In: Loudwire [online]. 8.11.2016. [25.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-beheads-trump-like-figure-in-say10-teaser/>

Hartmann, Graham. MARILYN MANSON: 'BORN VILLAIN' IS MY COMEBACK. In: Loudwire [online]. 10.4.2012 [21.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-born-villain-is-my-comeback/>

Marilyn Manson má dům plný lidských ostatků. In: Novinky.cz [online]. 8.8.2007 [cit. 10.7.2018] Dostupné z: <https://www.novinky.cz/koktejl/120381-marilyn-manson-ma-dum-plny-lidskych-ostatku.html>

Marilyn Manson byl vykázan z kostela kvůli rtěnce. In: Novinky.cz [online]. 29.6.2007 [cit. 10.7.2018]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/koktejl/117993-marilyn-manson-byl-vykazan-z-kostela-kvuli-rtence.html>

Holly Wood (In the Shadow of the Valley of Death). In: NME [online]. 12.9.2005 [cit. 6.6.2018]. Dostupné z: <https://www.nme.com/reviews/album/reviews-nme-3456>

Chambers, Catherine. Marilyn Manson Eat Me, Drink Me Review. In: BBC [online]. 2007 [cit. 14.6.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/music/reviews/4v63/>

Chambers, Catherine. Marilyn Manson The Golden Age of Grotesque Review. In: BBC [online]. 2003 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/music/reviews/m6n8/>

Childers, Chad. 17 YEARS AGO: MARILYN MANSON EMERGES FROM THE EYE OF THE STORM WITH 'HOLY WOOD' ALBUM. In: Loudwire [online]. 14.11.2017. [cit. 6.6.2018] Dostupné z: <http://loudwire.com/manson-holy-wood-album-anniversary/>

Childers, Chad. 19 YEARS AGO: MARILYN MANSON GOES GLAM WITH 'MECHANICAL ANIMALS'. In: Loudwire [online]. 15.9.2017. [cit. 3.6.2018] Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-mechanical-animals-album-anniversary/>

Childers, Chad. MARILYN MANSON, 'THE PALE EMPEROR' – ALBUM REVIEW. In: Loudwire [online] 20.1.2015 [22.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-the-pale-emperor-album-review/>

Christopher, Michael. 20 YEARS AGO: MARILYN MANSON SUES TO PERFORM AT OZZFEST. In: Diffuser [online]. 15.7.2017 [cit. 4.6.2018]. Dostupné z: <http://diffuser.fm/marilyn-manson-1997-ozzfest/>

Špulák, Jaroslav. RECENZE: Marilyn Manson v jistotách. In: Novinky.cz [online]. 21.10.2017 [cit. 11.7.2018]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/kultura/452355-recenze-marilyn-manson-v-jistotach.html>

Vedral, Honza. RECENZE: Manson střídal kostýmy jak Gaga, ale nepomohl mu ani Hitler. In: idnes.cz [online]. 13.8.2014 [cit. 11.7.2018]. Dostupné z: https://kultura.zpravy.idnes.cz/recenze-marilyn-manson-078-/hudba.aspx?c=A140813_005534_hudba_vdr

Hnátek, Václav. RECENZE: Mistr hororu Marilyn Manson šířil místo děsu spíš trapnost. In: idnes.cz [online]. 20.11.2017 [cit. 11.7.2018]. Dostupné z: https://kultura.zpravy.idnes.cz/marilyn-manson-koncert-praha-recenze-ds9-/hudba.aspx?c=A171120_013715_hudba_vha

Christopher, Michael. MARILYN MANSON, 'HEAVEN UPSIDE DOWN' – ALBUM REVIEW. In: Loudwire [online]. 6.10.2017 [25.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-heaven-upside-down-album-review/>

JAMIEBATTY. MARILYN MANSON – PORTRAIT OF AN AMERICAN FAMILY | 20 YEAR ANNIVERSARY. In: HTF Magazine [online]. 20. 7. 2014 [cit. 29. 5. 2018] Dostupné z: <http://www.hitthefloor.com/features/marilyn-manson-portrait-american-family-20-year-anniversary/>

Larkin, Mike. 'He's a real piece of s****': Shock rocker Marilyn Manson in bizarre feud with Justin Bieber over T-shirt. In: The Daily Mail [online]. 14.9.2017 [25.6.2018]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-4882324/Marilyn-Manson-bizarre-feud-Justin-Bieber-T-shirt.html>

Lauryn Hill The Big Winner At Mtv Video Music Awards. Chicago Tribune [online]. 10.9.1999 [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: http://articles.chicagotribune.com/1999-09-10/news/9909110170_1_pop-video-female-video-hip-hop-video

Lost Highway. In: IMDb [online]. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt0116922/>

Manson Family Murders Fast Facts. In: CNN [online]. 26.6.2018 [cit. 1.7.2018]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2013/09/30/us/manson-family-murders-fast-facts/index.html>

Marilyn Manson Chart History. In: Billboard [online]. [cit. 21.6.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/top-album-sales/song/875297>

Marilyn Manson Chart History. In: Billboard [online]. [cit. 25.6.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/billboard-200/song/1048555>

Marilyn Manson Chart History. In: Billboard [online]. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/billboard-200/song/174594>

Marilyn Manson Chart History. In: Billboard [online]. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/billboard-200/song/397820>

Marilyn Manson Chart History. In: Billboard [online]. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/billboard-200/song/435915>

Marilyn Manson Chart History. In: Billboard [online]. [cit. 30.5.2018]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/music/marilyn-manson/chart-history/billboard-200/song/176569>

Marilyn Manson On 'Californication': Actor To Play Himself On Showtime Series. In: The Huffington Post [online]. 24.6.2012 [20.6.2018]. Dostupné z: https://www.huffingtonpost.com/2012/06/24/marilyn-manson-californication-showtime-series_n_1622637.html

MARILYN MANSON PERFORMS WITH JOHNNY DEPP AT 2012 REVOLVER GOLDEN GODS. In: Loudwire [online]. 12.4.2012 [cit. 20.6.2018]. Dostupné z: <http://loudwire.com/marilyn-manson-performs-with-johnny-depp-at-2012-revolver-golden-gods/>

MARILYN MANSON Splits With INTERSCOPE. In: Blabbermouth [online]. 3.12.2009 [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <http://www.blabbermouth.net/news/marilyn-manson-splits-with-interscope/>

Marilyn Manson struck by stage scenery in New York. In: BBC News [online]. 1.10.2017. [25.6.2018]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-41458046>

Marilyn Manson. In: Instagram [online]. 8. července 2017 [cit. 2018-06-16]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/BWQ83cGhSu4/?taken-by=marilynmanson>
Marilyn Manson. In: Instagram [online]. 8.7.2017 [cit. 16.6.2018]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/BWQ83cGhSu4/?taken-by=marilynmanson>

MARILYN MANSON'S Mother Dies After Battle With Dementia. In: Blabbermouth [online]. 18.5.2014 [21.6.2018]. Dostupné z: <http://www.blabbermouth.net/news/marilyn-mansons-mother-dies-after-battle-with-dementia/>

Mirapaul, Matthew. The Traveling Controversy That Is Marilyn Manson. In: The New York Times [online]. 24.4.2001 [cit. 7.6.2018]. Dostupné z: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/library/cyber/mirapaul/042497mirapaul.html?mcubz=3>

Moss, Corey. MARILYN MANSON BRINGS 'ASS-STABBING FUN' TO FORE AT GALLERY EXHIBIT. In: MTV [online]. 20.9.2002 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <http://www.mtv.com/news/1457704/marilyn-manson-brings-ass-stabbing-fun-to-fore-at-gallery-exhibit/>

Tesařová, Sabina. Vrchol nevkusů: Zpěvák Marilyn Manson oblékl svou přítelkyni jako nafukovací pannu. In: Super.cz [online]. 30.8.2011 [cit. 11.7.2018]. Dostupné z: <https://www.super.cz/4361-vrchol-nevkusu-zpevak-marilyn-manson-oblekl-svou-pritelkyni-jako-nafukovaci-pannu.html>

O'Flynn, Brian. 10 years of Lady Gaga: how she queered mainstream pop forever. In: The Guardian [online]. 10.4.2018. [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/music/2018/apr/10/10-years-of-lady-gaga-how-she-queered-mainstream-pop-forever>

Otiji, Adaora. WATCH: Marilyn Manson's Bloody New Video. In: SPIN [online]. 9.11.2009 [18.6.2018]. Dostupné z: <https://www.spin.com/2009/11/watch-marilyn-mansons-bloody-new-video/>

Petridis, Alexis. 'Columbine destroyed my entire career': Marilyn Manson on the perils of being the lord of darkness. In: The Guardian [online]. 21.9.2017 [cit. 6.6.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/music/2017/sep/21/columbine-destroyed-my-entire-career-marilyn-manson-on-the-perils-of-being-the-lord-of-darkness>

Petridis, Alexis. 'Columbine destroyed my entire career': Marilyn Manson on the perils of being the lord of darkness. In: The Guardian [online]. 21.9.2017 [cit. 7.6.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/music/2017/sep/21/columbine-destroyed-my-entire-career-marilyn-manson-on-the-perils-of-being-the-lord-of-darkness>

Phillips, Fred. Marilyn Manson – Mechanical Animals (1998): On Second Thought [online]. 29.1.2015 [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <http://somethingelserreviews.com/2015/01/29/marilyn-manson-mechanical-animals/>

Plotz, David. Marilyn Manson. In: Slate [online]. 29.6.2001 [cit. 7.7.2018]. Dostupné z: http://www.slate.com/articles/news_and_politics/assessment/1997/06/marilyn_manson.html

Powers, Ann. Mechanical Animals. In: Rolling Stone. 4.9.1998 [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-album-reviews/mechanical-animals-102251/>

Respers France, Lisa. Marilyn Manson: Columbine massacre 'destroyed' my career. In: CNN [online]. 24.9.2017 [cit. 6.6.2018]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2017/09/22/entertainment/marilyn-manson-columbine/index.html>

Rock star Manson set to divorce. In: BBC News [online]. 6.1.2007 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/entertainment/6236663.stm>

Rodiče dovolili zveřejnit nahrávky vrahů svých dětí. In: iDnes.cz [online] 14.12.1999. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/rodice-dovolili-zverejnit-nahravky-vrahu-svych-deti-pco-/zahranicni.aspx?c=990421_060229_zahranicni_kub

Rosen, Jody. The High End of Low. In: Rolling Stone [online]. 26.5.2009 [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-album-reviews/the-high-end-of-low-252719/>

Saul, Heather. Dita Von Teese on remaining friends with Marilyn Manson: 'He encouraged all of my eccentricities'. In: The Independent [online]. 24.3.2016 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/people/dita-von-teese-on-remaining-friends-with-marilyn-manson-he-encouraged-all-of-my-eccentricities-a6950411.html>

Singh, Deepika. Lady Gaga - a marketing genius. In: Medium [online]. 12.1.2018 [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <https://medium.com/productivity-revolution/lady-gaga-a-marketing-genius-1cd9574e468d>

Stern, Marlow. Marilyn Manson's Shocking Trump Video. In: Daily Beast [online] 8.11.2016. [cit. 25.6.2018]. Dostupné z: <https://www.thedailybeast.com/marilyn-mansons-shocking-trump-video>

Sunderland, Mitchell. The Legend of Goddess Bunny, Hollywood's Forgotten, Disabled, Trans Art Star. In: Broadly. [online]. 1.11.2016 [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: https://broadly.vice.com/en_us/article/wje84n/the-legend-of-goddess-bunny-hollywoods-forgotten-disabled-trans-art-star

Šiler, Ivan; Andrejco, Jiří. Marilyn Manson - Antichrist Superstar...? In: idnes.cz [online]. 5.1.1999 [8.7.2018]. Dostupné z: https://kultura.zpravy.idnes.cz/marilyn-manson-antichrist-superstar-dwg-/hudba.aspx?c=990104_075926_hudba_and

Tempus-Fugit, Mansinthe Wins Gold at 2008 San Francisco World Spirits Competition. In: Wayback Machine [online]. 17.3.2008 [cit. 18.6.2018]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20110714030442/http://www.mansinthe.com/?p=28>

The 10 Greatest Metal Albums of All Time. In: Rolling Stone [online]. 21. 7. 2017 [cit. 29. 5. 2018] Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-lists/the-100-greatest-metal-albums-of-all-time-113614/marilyn-manson-portrait-of-an-american-family-1994-193436/>

The Matrix. In: IMDb [online]. [cit. 3.6.2018]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0133093/?ref_=nv_sr_1

The scariest music video ever made. In: The Age [online]. 1.11.2010 [cit. 30.5.2018]. Dostupné z: <https://www.theage.com.au/entertainment/music/the-scariest-music-video-ever-made-20101101-179bj.html>

Vedral, Honza. RECENZE: Manson střídal kostýmy jak Gaga, ale nepomohl mu ani Hitler. In: IDnes [online] 13.8.2014 [cit. 21.6.2018]. Dostupné z: https://kultura.zpravy.idnes.cz/recenze-marilyn-manson-078-/hudba.aspx?c=A140813_005534_hudba_vdr

Multimediální zdroje

15 - Marilyn Manson - Rock AM Ring 2003 - The Beautiful People [online]. 13.5.2010 [cit. 13.6.2018] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=TGtChcH39I8>. Kanál uživatele lowart

Marilyn Manson - (s)AINT (Explicit) [online]. 12.6.2012 [cit. 13.6.2018] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=anEMXOyCCqc>. Kanál uživatele Marilyn Manson

Marilyn Manson - Full Show, Live at The Red Hat Amphitheater in Raleigh NC on 7/26/15 [online]. 28.7.2015 [cit. 23.6.2018] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=PtESFesnmfg>. Kanál uživatele Dennis Justus

Marilyn Manson - Live in MTV Video Music Awards Live 1997 HD. In: Youtube [online]. 28.3.2014 [cit. 2.6.2018] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ihAxtvCTBqY>. Kanál uživatele SALEM

Marilyn Manson Debates Bill O'Reilly. In: Youtube [online]. 11.11.2012 [cit. 7.6.2018] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=IUdF2CbKIa8>. Kanál uživatele LR

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Mašek Filip

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2015

E-mail diplomantky/diplomanta:

emailfilipamaska@gmail.com

Studijní obor/forma studia:

Mediální studia/kombinovaná forma

Předpokládaný název práce v češtině:

Reflexe Marilyn Manson v českém tisku

Předpokládaný název práce v angličtině:

Exposure of Marilyn Manson in the Czech press

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: *ZS 2012/2013*):

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2017/2018

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Americký rockový hudebník Marilyn Manson patří k nejkontroverznějším postavám hudební historie. Především na přelomu tisíciletí jeho tvorba i rozhovory šokovaly tisíce lidí po celém světě. Zejména kvůli své otevřenosti o užívání narkotik, obscénnosti a v neposlední řadě těžké kritice západní společnosti a náboženství se stal účinkujícím mnoha televizních debat o vlivu tvrdé rockové hudby na mladé posluchače, mimo jiné ve spojitosti s americkými středoškolskými masakry, které mu médium dokonce dávala za vinu. Stal se typickou obětí médií vykonstruovaných kauz. Cílem práce je přehledně seznámit s kauzami a kontroverzí kolem hudebníka a potvrdit či vyvrátit hypotézy nejen o vlivu jeho tvorby na společnost, zpracovat formu a obsah jeho reflexe v českých tištěných periodikách a internetových serverech a zároveň dojít k širším závěrům o vlivu médií na vytváření umělcovy "image".

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1. **Úvod** - představení tématu, výzkumná otázka, hypotézy
2. **Marilyn Manson** - seznámení s umělcovou tvorbou a prezentací
 - 2.1. Umělecká tvorba lyrická
 - 2.2. Umělecká tvorba vizuální
 - 2.3. Živé performace
3. **Charakteristika jednotlivých vybraných médií** - informace o činnosti, náplni a publikovaném obsahu analyzovaných médií
 - 3.1. – **Tištěná periodika včetně internetových mutací**
 - 3.1.1 – Lidové noviny
 - 3.1.2 – MF Dnes
 - 3.1.3 – Blesk
 - 3.2. – **Internetová periodika**
 - 3.2.1. – Novinky.cz
 - 3.2.2. – Super.cz
 - 3.3. – **Tištěná hudební periodika včetně internetových mutací**
 - 3.3.1. – Rock & pop
 - 3.3.2. – Spark
 - 3.3.3. - Report

3.4. – Internetová hudební periodika

3.4.1. - Headliner

3.4.2. - Musicserver.cz

4. Metodologie - použité metody výzkumu

5. Analýza mediálních sdělení ve vybraných masových a hudebních médiích - kvantitativní obsahová analýza zkoumající, zda bylo o umělcovi psáno v souvislosti s nějakou událostí (např. vydání CD, koncert v ČR), nebo i jindy, a následné porovnání mediálních výstupů masových a hudebních periodik.

5.1. - Kvantitativní obsahová analýza mediálních sdělení

5.2. - Porovnání výsledků předešlé analýzy v masových a hudebních médiích

5.3. - Zhodnocení výsledků analýz - potvrzení či vyvrácení hypotéz, shrnutí výsledků

6. Dotazníkové šetření - výsledky, porovnání jednotlivých skupin

7. Závěr - zhodnocení výsledků práce

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

Relevantní mediální sdělení v následujících médiích:

-Tištěná periodika a jejich internetové mutace (zejména celostátní) – zejména kulturní rubriky – **Lidové noviny** - 1996-2017, **MF Dnes** 1996-2017, **Blesk** 1996-2007

-Internetová periodika – **Novinky.cz** 2003-2017, **Super.cz** 2011-2017

-Tištěná hudební periodika a jejich internetové mutace – **Rock & Pop** 1996-2017, **Spark** 1996-2017, **Report** 2001-2017

-Internetová hudební periodika – **Musicserver.cz** 2001-2017, **Headliner.cz** 2013-2017,

Dále budu využívat autobiografie Marilyn Manson, dvě jeho biografie a literaturu zabývající se problematikou sociologie médií, práce s empirickými daty, metodami výzkumu médií a metodikou kvalitativní i kvantitativní analýzy.

Postup (technika) při zpracování materiálu:

K zpracování tématu budu používat internetové servery i archivy knihoven, jak elektronické, tak fyzické. Kvantitativní obsahovou analýzou budu do kódovací knihy zapisovat, v jaké souvislosti vycházely mediální výstupy ohledně hudebníka a následně porovnáím výsledky kvantitativní analýzy mezi masovými a hudebními médii. Kvalitativně pak budu analyzovat obsah těchto sdělení a také jejich kredibilitu. Stěžejním objektem zkoumání bude vliv tehdejších i současných českých tištěných a internetových periodik či magazínů na vytvoření hudebníkovy *persony* a soustředím se budu především na bludy a klamy, které byly v souvislosti s Mansonem šířeny. V souvislosti s tím se budu opírat o Mansonovu autobiografii a biografie a v neposlední řadě se pokusím dotazníkovou metodou zachycení současné situace ve vnímání umělce. Zkoumání plánuji podrobit pražské středoškolské studenty, vysokoškolské studenty do věku 26 let, osoby starší 26 let a rockové hudební fanoušky. Tyto čtyři skupiny následně porovnáím.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

- **STRAUSS, N.; MANSON, M.. *Dlouhá trnitá cesta z pekla*. Praha: BB art, 2009** - autorova autobiografie popisující jeho dětství i přerod v jednu z nejkontroverznějších figur moderní populární kultury, jde o jednu z nep
- **REIGHLEY, K. *Marilyn Manson*. New York: St. Martins Press, 1998** - biografie nejprve Marilyn Manson, ale i stejnojmenné doprovodné kapely, která se soustředí především na jejich vzestup ke slávě, proces nahrávání prvních tří desek a především jde o pohled do vnitřních záležitostí kapely
- **WEINER, C.; MANSON, M. *Marilyn Manson: In his own words*. Londýn: Omnibus Press, 2000** - soubor Mansonových filozofických myšlenek, citátů a pojednání o společnosti, hudbě, ale např. i o partnerském životě, jde o pohled do jeho mentality, vnitřního světa hodnot, kte

zastává a propaguje

- **McLUHAN, M. *Člověk, média a elektronická kultura*. Brno: Jota, 2000** - reprezentativní výbor z McLuhanova celoživotního díla, zaměřeného na analýzu masové elektronické kultury komunikačních médií. McLuhan převratně definoval povahu i funkci médií a zvláště sledoval jak nástup a rozvoj elektronické technologie radikálně proměňuje psychosociální podmínky života a vůbec způsob lidského myšlení.
- **MEYROWITZ, J. *Všude a nikde. Vliv elektronických médií na sociální chování*. Praha: Karolinum, 2006** - Joshua Meyrowitz, americký profesor komunikace na University of New Hampshire, v knize nápaditě a živě shrnuje dramaturgickou sociologii Ervina Goffmana a technologický determinismus Marshalla McLuhana, soustředí se na vliv elektronických médií na vytváření na společnost
- **TRAMPOTA, T. VOJTĚCHOVSKÁ, M. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010** Publikace se zabývá metodami výzkumu médií a bude sloužit jako podklad ke zpracování analýz. Použitá metodika zpracování výzkumu bude vycházet zejména z této publikace.
- **SCHULZ, W., HAGEN, L., SCHERER, H., REIFOVÁ, I., KONČELÍK, J.: *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Praha: Karolinum, 2011** – Publikace zabývající se obsahovou analýzou, vysvětlení kódování v kvantitativní obsahové analýze apod. budu používat zejména jako podklad ke zpracování kódovací knihy v rámci kvantitativní obsahové analýzy.
- **SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2015** – publikace, která se rovněž zabývá metodami a technikami zpracování výzkumu médií.
- **ENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005** – tato publikace se zabývá přímo kvalitativní analýzou a její metodikou, bude sloužit jako podklad k vytvoření kvalitativní analýzy

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách z posledních pět let)

BOHÁČ, Filip. *Křesťanský metal*. Praha, 2016. diplomová práce (Mgr.)

ŠTOCHLOVÁ, Martina. *Komunikační média (televize, rádio, tisk) jako současné prostředky „portrétování“ člověka*. Praha, 2011. diplomová práce (Bc.)

VIMMEROVÁ, Kateřina. *Extrémní formy násilí na školách Fenomén střelby na školách*. Praha, 2011. diplomová práce (Bc.)

Datum / Podpis studenta/ky

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzují, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

.....

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT **VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ** A VE **DVOU** VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI **VYZVEDNOUT** V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A **NECHAT VEVÁZAT** DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUCÍ PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.